

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1955:48

Finansdepartementet

NYA SKATTESKALOR

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG

AVGIVET AV

1955 ÅRS STATSSKATTEREVISION

Stockholm 1955

Statens offentliga utredningar 1955

Kronologisk förteckning

1. Lag om jordbrukskasserörelsen m. m. Kihlström. 160 s. Jo.
2. Stöd åt den mindre och medelstora skeppsfarten. Idun. 280 s. H.
- 3 o. 4. Nordiska post- och teletaxor. Idun. 37 s. U.
5. Prissättningen på jordbruksprodukter. Bilaga I. Marcus. 11 s. Jo.
6. Vattenvården. Hægström. 133 s. Jo.
7. Det mindre jordbrukets möjligheter att uppnå bättre lönsamhet. Berlingska Boktryckeriet, Lund. 402 s. Jo.
8. Tvätt. Kihlström. 368 s. S.
9. Frågan om statsinlösen av stamaktierna i LKAB. Marcus. 381 s. Fl.
10. Vidlyftiga rätttegångar. Norstedt. 72 s. Ju.
11. Psykologisk utbildning och forskning. Idun. 324 s. E.
12. Rationalisering av sjukhusdriften. Kihlström. 283 s. I.
13. Utlandstransaktionerna och den svenska ekonomin. Av B. Metelius. Idun. 245 s. Fl.
14. Yrkeskobrnas handelsundervisning m. m. Marcus. 489 s. E.
15. Detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Kopparbergs och Gävleborgs län. Kihlström. 47 s. K.
16. Pris och prestation i handeln. Idun. 478 s. H.
17. Sekretessen vid förundersökning i brottmål. Kihlström. 92 s. I.
18. Undersökningar rörande små avlopprensingsanläggningar. Victor Petterson. 105 s. I.
19. Administrativt rättsskydd. Kihlström. 104 s. Ju.
20. Det döva barnets språk- och talutveckling. Idun. 88 s., 2 pl. E.
21. Tekniska skolutbildningen. Idun. 592 s. E.
22. Detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Västernorrlands, Jämtlands och Västerbottens län. Kihlström. 60 s. K.
23. Busslinjeutredningen. 2. Betänkande rörande översyn av vissa bestämmelser i 1940 års förordning angående yrkesmässig automobiltrafik m. m. jämte förslag till lag angående företag, som driva yrkesmässig trafik med omnibus. Katalog och Tidskriftstryck. 142 s. K.
24. Ny bagerlag. Arbetstidsutredningens betänkande. 6. Beckman. 98 s. S.
25. Finanspolitikens ekonomiska teori. Av B. Hansen. Almqvist & Wiksell, Uppsala. 403 s. Fl.
26. Flygfotogrammetrisk verksamhet. Gummeson. 216 s., 5 kartor. Jo.
27. Förslag till ny förordning om erkända arbetslöshetskassor m. m. Norstedt. 264 s. S.
28. Samlingslokaler. Beckman. 190 s., 14 s. pl. S.
29. Samhället och barnfamiljerna. Idun. 294 s. S.
30. Tjänstebostäder. Idun. 266 s. C.
31. Skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen. Kihlström. 582 s., 3 kartor. E.
32. Allmän pensionsförsäkring. Norstedt. VIII, 476 s. H.
33. Nordiska vägtrafikbestämmelser m. m. Idun. 185 s., 3 s. pl. U.
34. Arbetskraftsbehovet inom offentlig verksamhet. Idun. 266 s. S.
35. Hyresregleringens avveckling m. m. Gummeson. 165 s. Ju.
36. Lag angående jordfästning och gravsättning m. m. Idun. 32 s. Ju.
37. Utredningshem. Beckman. 126 s. S.
38. Tobakshandelsregleringen. Katalog och Tidskriftstryck. 194 s. Fl.
39. Statsstöd för samlingslokaler. Idun. 128 s. S.
40. Råjongplanens fullföljande. Kihlström. 112 s. Ju.
41. Arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen. Kihlström. 172 s. S.
42. Luftfartslag. Norstedt. 238 s. Ju.
43. Om riksbankens sedelutgivningsrätt och därmed sammanhängande penningpolitiska frågor. Idun. 160 s. Fl.
44. Betänkande med förslag till läkemedelsförordning. Victor Petterson. 496 s. I.
45. Konkurrens och priser. Marcus. 219 s. H.
46. Besittningsskydd för hyresgäst. Idun. 21 s. Ju.
47. Kyrkomötets grundlagensliga befogenheter m. m. Kihlström. 322 s. E.
48. 1955 års statsskatterevision. Betänkande med förslag till nya skatteskalor. Idun. 130 s. Fl.

Anm. Om särskild tryckort ej anges, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. E. = ecklesiastikdepartementet, Jo. = jordbruksdepartementet.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1955 : 48

Finansdepartementet

1955 ÅRS STATSSKATTEREVISION

*Betänkande
med förslag till*

NYA SKATTESKALOR

IDUNS TRYCKERIAKTIEBOLAG ESSELTE AB
STOCKHOLM 1955

COMMISSIONERS OF THE STATE CANALS

ALBANY

1880

REPORT OF THE COMMISSIONERS OF THE STATE CANALS

Innehållsförteckning

	Sid.
Skrivelse till departementschefen.....	5
Statsskatterevisionsens utredningsdirektiv.....	7
<i>Första avdelningen.</i> Den tekniska utredningens promemoria.....	9
I. Utredningsdirektiven.....	11
II. Den statliga inkomstskatten.....	13
1947 års skattereform.....	13
Ändringar i samband med den kommunala ortsavdragsreformen år 1950.....	17
1952 års ändringar.....	18
Utfallet av 1952 års ändringar.....	20
Tiden efter år 1952.....	24
III. Penningvärdeförsämringens inverkan på skattetrycket.....	26
IV. Förslag till nya skatteskalor.....	30
V. Beskattningen av folkpensionsförmåner och avdraget för folkpensionsavgift.....	38
Förmåner och avgifter enligt lagen om folkpensionering.....	38
Gällande bestämmelser för beskattningen.....	40
Skattelagssakkunnigas förenklingsförslag.....	41
För år 1956 beräknade belopp.....	43
De sakkunnigas ställningstagande.....	44
<i>Andra avdelningen.</i> Statsskatterevisionsens överväganden och förslag.....	51
VI. Uppdragets avgränsning.....	53
VII. Olika metoder för en skattesänkning.....	54
Sänkning av uttagningsprocenten.....	54
Övriga metoder.....	55
Jämkning av skatteskalorna.....	55
Höjning av ortsavdragen.....	56
VIII. Skattesänkningens tyngdpunkt.....	57
IX. Revisionens ställningstagande.....	62
Den tekniska utredningens förslag.....	62
Fråga om breddning av skiktet för den enhetliga skattesatsen... ..	63
Gränsen för sambeskattnig enligt tudelningsprincipen.....	64
Metod för skattesänkningen.....	65

	Sid.
X. Revisionens förslag till nya skatteskalor.....	68
XI. Jämkningsavskattningar av skatteskalorna i kombination med ortsavdragshöjningar	77
XII. Särskilda frågor.....	81
Författningsändring.....	81
Beräkningsgrunder m. m.....	81

Särskilda yttranden

Särskilt yttrande av herr Elofsson.....	82
Särskilt yttrande av herr Söderquist.....	83
Särskilt yttrande av herr Östman.....	85

BILAGOR

Bilagor till första avdelningen

Bilaga 1. De tekniskt sakkunnigas huvudförslag	99
Bilaga 2. Skalor kombinerade med höjda ortsavdrag.....	105
Bilaga 3. Skalor med breddning av skiktet för den första skattesatsen.....	107
Bilaga 4. Statistiska uppgifter.....	109
Bilaga 5. Beräkningsgrunder.....	113

Bilagor till andra avdelningen

Bilaga 6. Statsskatterevisionsens förslag. Skatteskalor och verkningar.....	115
Bilaga 7. Andra skalor och deras verkningar.....	128

*Till Herr Statsrådet och Chefen för
Kungl. Finansdepartementet*

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 juni 1955 har chefen för finansdepartementet tillkallat ledamöterna av riksdagens första kammare f. d. lektorn H. L. E. Sjädhall och lantbrukaren G. S. Elofsson, ledamoten av riksdagens andra kammare ombudsmannen S. H. Henriksson, ledamoten av riksdagens första kammare förste aktuarien hos riksförsäkringsanstalten M. Söderquist och kanslichefen O. Östman såsom sakkunniga med uppdrag att på grundval av verkställd teknisk utredning framlägga förslag om en allmän sänkning av den statliga inkomstkatten för fysiska personer. Tillika har departementschefen uppdragit åt Sjädhall att i egenskap av ordförande leda de sakkunnigas arbete.

De sakkunniga har antagit benämningen 1955 års statsskatterevision.

Den 30 juni 1955 har departementschefen förordnat numera taxeringsintendenten S. A. F. Wasteson att vara sekreterare åt de sakkunniga samt uppdragit åt e. o. aktuarien hos statistiska centralbyrån C. B. Edlund att såsom expert biträda de sakkunniga.

Sedan uppdraget numera slutförts, får revisionen härmed värdsamt överlämna betänkande med förslag till nya skatteskalor.

Vid betänkandet fogas särskilda yttranden av undertecknade Elofsson, Söderquist och Östman.

Stockholm den 14 december 1955.

Edgar Sjädhall

G. Elofsson Sture Henriksson Martin Söderquist Oscar Östman

/Sven Wasteson

Statsskatterevisionens utredningsdirektiv

I yttrande till statsrådsprotokollet den 17 juni 1955 anförde dåvarande chefen för finansdepartementet statsrådet Sköld bl. a. följande.

Genom beslut den 11 februari 1955 erhöll jag Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillkalla två sakkunniga med uppdrag att, såsom en särskild sektion inom 1950 års skattelagssakkunniga, utreda frågan om en allmän sänkning av den statliga inkomstskatten för fysiska personer.

I direktiven för de sakkunniga framhöll jag, att utredningen borde få rent teknisk karaktär och klarlägga de olika möjligheterna att genom ändring av skatteskalorna genomföra den avsedda skattesänkningen. Vid utredningen borde framläggas olika alternativ, varvid tyngdpunkten för skattesänkningen skulle läggas på de mindre inkomsttagarna. Ett av utredningens alternativ borde bli ett förslag innebärande — med relativt sett större skattelättnad för de mindre inkomsttagarna — en sänkning av statsskatten som motsvarade en minskning av den nuvarande uttagsprocenten från 110 till 100. Detta skulle medföra att det totala skatteuttaget minskades med 9,1 procent. Vidare borde framläggas ett alternativ med högre och ett med lägre total sänkning, exempelvis ett förslag som medförde en total skattesänkning av omkring 8 procent och ett annat förslag, som medförde en total skattesänkning av omkring 12 procent.

Inom varje huvudalternativ kunde, framhöll jag vidare, finnas anledning att konstruera skatteskalor av olika läggning. Härvid borde dock den nuvarande avvägningen av skattebördan mellan ensamstående och gifta skattskyldiga i möjligaste mån bibehållas.

De sakkunniga, som jämlikt nämnda bemyndigande tillkallades den 15 februari 1955, har i dagarna redovisat resultaten av sin utredning. Härav framgår att under utredningsarbetet övervägts att genomföra skattesänkningen antingen enbart genom jämkningar av skattesatserna i de nu gällande skatteskalorna eller genom dylika jämkningar i kombination med en höjning av de statliga ortsavdragen. Därvid har också undersökts möjligheterna att något bredda skiktet för den enhetliga skattesatsen i botten av skalorna. De sakkunniga har på anförda skäl förordat att skattesänkningen genomföres enbart genom jämkningar i skatteskalorna och alltså utan någon förändring av ortsavdragen eller någon breddning av det första skiktet i skalorna. Till den sålunda förordade lösningen har fogats ett flertal förslag till skatteskalor av olika progressiv läggning och medförande olika skattebortfall för staten inom den ungefärliga kostnadsram som uppdragits i direktiven.

Sedan sålunda den tekniska sidan av den föreliggande frågan belysts, bör, i enlighet med vad som i annat sammanhang förutskickats, en granskning av de sakkunnigas resultat verkställas av företrädare för olika politiska meningsriktningar. Dessa bör på grundval av sin granskning framlägga förslag i ämnet.

Hur stort utrymmet kan bli för den avsedda skattesänkningen blir självfallet beroende av den ekonomiska utvecklingen och de budgetberäkningar som sker senare under året. Uppgiften för den utredning som nu skall igångsättas bör därför inte vara att söka ta någon ståndpunkt till vilket utrymme, som totalt sett

kan finnas för en skattesänkning, utan i stället ange hur en skattesänkning bör ske. Såsom en utgångspunkt får därvid tagas de ungefärliga alternativ för omfattningen av skattebortfallet varmed den tekniska utredningen haft att arbeta.

Av olika tänkbara metoder att genomföra skattesänkningen har, som nämnts, den tekniska utredningen stannat för att förorda att skattesänkningen genomföres enbart genom jämkningar i skatteskalorna. Åtskilliga skäl synes, såsom de sakkunniga påvisat, tala för att man bör välja denna lösning. Det nu förestående utredningsarbetet synes därför i första hand böra inriktas på de olika möjligheter som kan ifrågakomma vid användning av nämnda metod. Även övriga tänkbara metoder för en skattesänkning bör å andra sidan kunna bli föremål för överväganden.

I detta sammanhang vill jag framhålla, att man inom en förhållandevis närliggande framtid bör, såsom ett ytterligare led i strävandena att ernå skattelättnad med tonvikt lagd på de mindre inkomsttagarna, överväga möjligheterna att jämka ortsavdragen samt det första skiktet i skalan för den statliga inkomstskatten uppåt. Såsom jag haft anledning påpeka i tidigare sammanhang är de nuvarande reglerna om ortsavdrag mindre tillfredsställande i det hänseendet att den avsedda skattefriheten för belopp som motsvarar levnadskostnadsminimum inte uppnås. Särskilt gäller detta de kommunala ortsavdragen. Frågan om en höjning av dessa torde emellertid kunna lösas endast i ett större sammanhang. En förutsättning torde nämligen vara, att kommunerna i särskild ordning kan erhålla kompensation för det inkomstbortfall som skulle följa härav. I samband med en översyn av ortsavdragen torde även frågan om den lämpliga utformningen av förvärvsavdragen för gift kvinna böra omprövas. Som framgår av det förut sagda är emellertid inte avsikten att den nu aktuella utredningen skulle beröra dessa vidsträckta problemställningar.

Den översyn av den tekniska utredningens resultat, som nu alltså förestår, bör anförtros åt fem särskilda sakkunniga. Arbetet bör bedrivas skyndsamt. Såsom framhållits i direktiven för den tekniska utredningen, bör förslag i ämnet kunna underställas 1956 års riksdag.

FÖRSTA AVDELNINGEN

Den tekniska utredningens promemoria

Såsom framgår av direktiven har statsskatterevisionens utredningsarbete föregåtts av en närmast teknisk utredning rörande de olika möjligheter, som kan ifrågakomma vid en sänkning av den statliga inkomstskatten för fysiska personer. Denna utredning har verkställts av en särskild sektion inom 1950 års skattelagssakkunniga, vilken utgjorts av dåvarande byråchefen hos riksskattenämnden Sten Wilkens och revisionsintendenten Sture Lundell. Den tekniska utredningens arbete har framlagts i en den 15 juni 1955 till departementschefen överlämnad promemoria, vilken här nedan intages såsom en första avdelning av detta betänkande.

I. Utredningsdirektiven

I yttrande till statsrådsprotokollet den 11 februari 1955 anförde chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, följande.

I den till årets statsverksproposition fogade finansplanen berördes möjligheterna att genomföra vissa lättnader i den statliga direkta beskattningen. Det förutskickades därvid att förslag om en förenkling av deklara-tionsreglerna för flertalet inkomsttagare avsågs att föreläggas 1955 års riksdag samt att denna förenkling komme att innebära en icke oväsentlig skattelättnad. Sådant förslag har sedermera framlagts i proposition nr 59.

I finansplanen anfördes vidare att — om den förutsatta balansen å driftbudgeten för 1955/56 icke nämnvärt rubbades — kalkylerna över förändringarna på inkomst- respektive utgiftssidan för budgetåren 1956/57 och 1957/58 syntes giva en antydning om att de statsfinansiella förhållandena komme att lämna utrymme för en viss skattesänkning. Under förutsättning av en försiktig utgiftspolitik och så framt de samhällsekonomiska förhållandena icke lade hinder i vägen, förklarade jag mig därför ha för avsikt att i sinom tid hemställa ett förslag till en allmän skattesänkning med tyngdpunkten lagd på de mindre inkomsttagarna förelades 1956 års riksdag.

De nu gällande skatteskalorna för uttagande av den statliga inkomstskatten hos fysiska personer m. fl., liksom även den gällande avvägningen av de statliga ortsavdragen, tillkom vid den av 1952 års riksdag beslutade skattesänkningen, vilken trädde i kraft fr. o. m. den 1 januari 1953. Det utrymme som år 1952 förelåg för en skattesänkning medgav emellertid inte skattelättnader i fullt den omfattning som i och för sig kunde framstå såsom motiverad med hänsyn till de förskjutningar av penningvärdet och inkomstnivån som ägt rum under de närmast föregående åren och vilka fått återverkningar på skattetrycket. Dessa återverkningar har inneburit en automatisk skärpning av skattetrycket, som varierar för olika inkomstkikt. Inte minst för de mindre inkomsttagarna har den relativa skattebelastningen ökat. Bland annat med hänsyn härtill bör den nu åsyftade allmänna skattesänkningen icke åstadkommas genom en sänkning av uttagningsprocenten vid hittills gällande skatteskalor för den statliga inkomstskatten, utan ta formen av en omarbetning av skatteskalorna.

Ifrågavarande omarbetning bör lämpligen ske genom en utredning, som bör få rent teknisk karaktär. Utredningen bör klarlägga de olika möjligheterna att genom ändring av skatteskalorna genomföra skattesänkningen. I den mån så befinnes erforderligt bör även kunna komma under bedömande att genomföra ändringar i de statliga ortsavdragen. Utredningen bör avse allenast skatten för fysiska personer.

Vid utredningen bör framläggas olika alternativ för en allmän skattesänkning. Såsom i finansplanen anförts bör härvid tyngdpunkten för skattesänkningen läggas på de mindre inkomsttagarna. Eftersom det på utredningsstadiet icke närmare kan bedömas, hur stort utrymmet kan komma att bli för en skattesänkning, bör framläggas olika alternativ. Om den nuvarande uttagningsprocenten skulle ha sänkts från 110 till 100, d. v. s. med 10 enheter, skulle detta innebära att det totala

skatteuttaget minskades med ca 9,1 procent. Ett av utredningens alternativ bör bli ett förslag innebärande — med relativt sett större skattelättnader för de mindre inkomsttagarna — en sänkning av statsskatten inom en total ram av dylik storleksordning. Dessutom bör framläggas ett alternativ med högre och ett med lägre total sänkning, exempelvis ett förslag som medför en total skattesänkning av omkring 8 procent och ett annat förslag, som medför en total skattesänkning av omkring 12 procent.

Inom varje huvudalternativ kan det finnas anledning att konstruera skatteskalor med olika progressiv läggning. Härvid bör dock den nuvarande avvägningen av skattebördan mellan ensamstående och gifta skattskyldiga i möjligaste mån bibehållas.

icke heller bör i detta sammanhang behandlas frågor som i övrigt har betydelse för sambeskattningen av äkta makar, eller frågor som eljest inverkar på fördelningen av skattebördan mellan olika kategorier av skattskyldiga i annat avseende än vad som förut framhållits.

Dock bör vid utredningen tagas upp ett spørsmål, som i viss mån sammanhänger med fördelningen av skattebelastningen mellan olika grupper. Jag åsyftar de problem, som väckts av 1950 års skattelagssakkunniga i deras förslag att i förenklings syfte slopa rätten till avdrag för folkpensionsavgift och fritaga folkpensionsförmånerna från beskattning. Såsom jag anförde i nämnda proposition nr 59 har jag — trots de avsevärda förenklingar som skulle nås med de sakkunnigas förslag i denna del — inte ansett mig kunna framlägga förslag därom framför allt med hänsyn till den skatteskärpning som skulle följa för befolkningen i de arbetsföra åldrarna genom borttagande av ifrågavarande avdragsrätt. Jag uttalade emellertid i propositionen att det borde ytterligare undersökas om förslaget kunde genomföras i samband med en allmän skattesänkning. Denna undersökning bör sålunda nu ske. Härvid bör iaktas att en sådan lösning eftersträvas som icke vållar komplikationer på andra områden.

Utredningen bör, såsom förut nämnts, vara av teknisk natur och synes böra anförtros åt 1950 års skattelagssakkunniga. Då denna kommitté har åtskilliga andra arbetsuppgifter, bör den för ändamålet förstärkas med ytterligare två sakkunniga, vilka bör utgöra en särskild sektion för ifrågavarande utredningsarbete. Erforderlig statistisk och annan expertis torde få ställas till dessa sakkunnigas förfogande. Om det under utredningens gång visar sig erforderligt med ytterligare direktiv, torde dessa få lämnas av chefen för finansdepartementet.

Utredningen bör slutföras å sådan tid att förslag, grundade på utredningen, kan underställas 1956 års riksdag.

II. Den statliga inkomstskatten

Vid taxering till statlig inkomstskatt fastställs för envar skattskyldig en *taxerad inkomst*, utgörande summan av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor, minskad med honom tillkommande allmänna avdrag. Därefter fastställs en *beskattningsbar inkomst*, vilken för skattskyldig fysisk person framkommer genom att den taxerade inkomsten minskas med honom tillkommande Ortsavdrag, i förekommande fall även med det ytterligare avdrag som han efter beskattningsnämnds prövning kan medgivas vid nedsatt skatteförmåga. På grundval av den sålunda framräknade beskattningsbara inkomsten bestäms den statliga inkomstskatten.

För fysiska personer är den statliga inkomstskatten konstruerad som en s. k. *rörlig skatt*. Detta innebär att skatten beräknas efter ett visst grundbelopp och att årligen bestäms hur stor procent av grundbeloppet som skall uttagas. Härigenom kan grunden för skattens beräkning kvarligga oförändrad, även om skatteuttaget varierar alltefter skattebehovet. I motsats till rörlig skatt talar man om *fast skatt*, som innebär att skattens storlek är direkt fixerad i den grundläggande författningen. Så är fallet bl. a. med den statliga inkomstskatt, som erlägges av aktiebolag m. fl. juridiska personer.

Utmärkande för den statliga inkomstskatten, såvitt rör fysiska personer, är vidare att den är *progressiv*, d. v. s. att skatten uttages efter en procentsats som stiger med inkomstens höjd. Även här föreligger en skillnad i beskattningen av fysiska personer och av juridiska personer, däri att den statliga inkomstskatten för bl. a. aktiebolag är *proportionell*, d. v. s. utgår med samma procentsats oberoende av inkomstens storlek.

1947 års skattereform¹

Före 1947 års ändringar av den statliga direkta beskattningen var den statliga inkomstbeskattningen kombinerad med förmögenhetsbeskattningen genom att $\frac{1}{100}$ av förmögenheten lades till den taxerade inkomsten. Denna kombination, benämnd statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, frångicks år 1947 och beskattningen har därefter skett genom två från varandra fristående skatter, en inkomstskatt och en förmögenhetsskatt.

Den statliga inkomstbeskattningen av fysiska personer ändrades år 1947 i flera viktiga avseenden.

¹ SOU 1946: 79, prop. 212/1947, bev.utsk. bet. 50/1947.

Ortsavdrag tillkom tidigare en *gift skattskyldig* med dels grundavdrag och dels familjeavdrag för hustru. De båda avdragen voro lika stora och utgjorde mellan 600 och 760 kronor beroende på ortsgrupp. Därjämte utgick för hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn under 18 år, vilket icke haft minst 600 kronors inkomst, familjeavdrag utgörande för ett vart av de två första barnen mellan 460 och 620 kronor och för ett vart av de övriga barnen mellan 700 och 940 kronor, allt beroende på ortsgrupp. Avdragens belopp höjdes i samtliga fall genom s. k. bankning, innebärande att det taxerade beloppet förutom med ortsavdraget minskades, om det taxerade beloppet uppgick till eller översteg ortsavdragets dubbla summa, med ett belopp motsvarande halva ortsavdraget och eljest med hälften av det belopp, varmed det taxerade beloppet översteg ortsavdraget.

Genom ändringarna år 1947 bortföll uppdelningen av ortsavdraget i grundavdrag och familjeavdrag. Vidare avskaffades bankningen. Ortsavdragen bestämdes för äkta makar gemensamt till mellan 2 500 och 3 000 kronor beroende på ortsgrupp. Spännvidden mellan högsta och lägsta ortsgrupp, som tidigare varit omkring 21 procent, minskades härigenom till omkring 16 procent.

En än viktigare följd av 1947 års skattereform var att familjeavdragen för barn helt avskaffades vid den statliga beskattningen. I stället infördes genom en fristående författning skattefria allmänna *barnbidrag* att utgå fr. o. m. år 1948. Barnbidragen bestämdes till 260 kronor årligen för varje barn. Beloppet har sedermera — i samband med 1950 års kommunala ortsavdragsreform — höjts till 290 kronor. Barnbidragen utgå fr. o. m. kvartalet efter det, varunder barnet fötts eller rätt till barnbidrag eljest uppkommit, t. o. m. det kvartal varunder barnet fyllt 16 år.

Beträffande beräkning av ortsavdrag för *ensamstående skattskyldig* gällde redan före 1947 den ordningen att ortsavdraget reducerades vid stigande inkomst för att slutligen helt bortfalla. Principen bibehölls i 1947 års lagstiftning men bestämmelserna skärptes så, att reduktionen av ortsavdraget inträdde tidigare och skedde i hastigare tempo än vad förut varit fallet. Ortsavdragets belopp, innan reduktionen påbörjats, bestämdes — med hänsyn till att levnadskostnadsminimum för en ensamstående skattskyldig ansågs motsvara ungefär $\frac{2}{3}$ av levnadskostnadsminimum för makar — till mellan 1 600 och 2 000 kronor. Spännvidden mellan högsta och lägsta ortsgrupp bibehölls här i stort sett vid vad den tidigare varit, 20 procent. Reduktionen av ortsavdraget började, när den taxerade inkomsten i de olika ortsgrupperna översteg 2 600—3 000 kronor. Reduktionen skedde sedan med 12,5 procent av det ursprungliga avdraget för varje 1 000 kronors ökning av den taxerade inkomsten och var därigenom avslutad vid taxerade inkomster av 10 600—11 000 kronor. Vid taxerad inkomst uppgående till dessa eller högre belopp åtnjöt alltså en ensamstående skattskyldig icke något ortsavdrag.

Ehuru beskattningen genom 1947 års reform i princip frigjordes från hänsyn till barnförsörjningskostnaden, gjordes likväl vid taxering av ogifta personer visst avsteg härifrån. Ogift skattskyldig, varmed jämställdes änking, änka eller frånskild, ägde sålunda, om han haft husföreståndarinna hos sig anställd och tillika haft hemmavarande barn, för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, åtnjuta samma ortsavdrag som gift skattskyldig. Annan ogift skattskyldig samt gift, med maken icke sammanlevande skattskyldig ägde, om han haft hemmavarande eller av honom helt eller delvis underhållet barn för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, att åtnjuta ortsavdrag med samma belopp som ensamstående skattskyldig *men utan någon reduktion av avdraget vid stigande inkomst*. För den av barnets föräldrar, som icke haft vårdnaden om barnet, var dock denna rätt till oreducerat avdrag beroende av villkoret, att han icke levtt tillsammans med vårdnadshavaren.

Omläggningen år 1947 innebar även ändringar i fråga om skattens rörlighet. Enligt dessförinnan gällande bestämmelser — tillkomna år 1938 — begagnades vid den statliga kombinerade inkomst- och förmögenhetsbeskattningen dels en rörlig och dels en fast skatt. Fysiska personer hade att erlagga en rörlig bottenskatt, vars grundbelopp utgjorde lägst 4,5 procent och högst 6,5 procent av det beskattningsbara beloppet. Skattskyldiga med beskattningsbart belopp överstigande 8 000 kronor erlade därjämte en fast tilläggs-skatt enligt en progressiv skiktsskala, vari den lägsta skattesatsen var 2 procent (för den del av beskattningsbart belopp, som låg mellan 8 000 och 10 000 kronor) och den högsta skattesatsen 28 procent (för den del av beskattningsbart belopp, som översteg 200 000 kronor). Uttagningsprocenten för den rörliga bottenskatten utgjorde för år 1939 120 procent och för åren 1940—1948 150 procent. Vid sidan av den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten utgick fr. o. m. budgetåret 1939/40 en särskild värnsskatt. Första gången uttogs värnsskatten med halva beloppet av den statliga inkomst- och förmögenhetsskatt, som påförts vid 1939 års taxering. De följande åren utgick den efter en särskild skala. Värnsskatt uttogs sista gången för budgetåret 1948/49 på grundval av 1948 års taxering.

Genom 1947 års lagstiftning frångicks systemet med dels en rörlig och dels en fast skatt. I stället gjordes inkomstskatten i sin helhet rörlig. Grundbeloppet bestämdes efter en progressiv skiktsskala, där den högsta skattesatsen var 70 procent och träffade den del av den beskattningsbara inkomsten som översteg 200 000 kronor. Emellertid begränsades skattens rörlighet såtillvida, att skatten — för den händelse uttagningsprocenten bestämdes högre än till 100 procent av grundbeloppet — icke fick i något skikt överstiga 70 procent av den beskattningsbara inkomsten.

Skalan för grundbeloppet vid den statliga inkomstskatten fick år 1947 följande utformning.

Beskattningsbar inkomst kr.	Skatt på vid- stående be- skattningsbara inkomst kr.	Skatt på överskju- tande belopp inom skiktet %
0	0	10
1 000	100	11
2 000	210	12
3 000	330	14
4 000	470	16
6 000	790	18
8 000	1 150	20
10 000	1 550	24
12 000	2 030	28
14 000	2 590	32
16 000	3 230	36
20 000	4 670	40
30 000	8 670	45
40 000	13 170	50
60 000	23 170	55
100 000	45 170	60
200 000	105 170	70

Denna skatteskala gällde för preliminär skatteuppbörd under inkomståren 1948—1951. Skatten uttogs därvid med 100 procent av grundbeloppet. Då uttagningsprocenten för den statliga inkomstskatten enligt ett visst års taxering efter övergången till källskatteuppbörd skall överensstämma med det procenttal, som gällt för uttagande av motsvarande preliminära skatt, följer härav att skatten enligt 1949—1952 års taxeringar uttogs med 100 procent av grundbeloppet.

Då ortsavdraget för ensamstående (före reduktion) bestämdes till omkring $\frac{2}{3}$ av ortsavdraget för gift skattskyldig, innebar detta en förskjutning i den tidigare avvägningen av skattebördan mellan ensamstående och gifta. Förut hade avdraget för en ensamstående motsvarat endast hälften av avdraget för två äkta makar. När avdraget för äkta makar genom 1947 års beslut fastställdes så att det med endast 50 procent översteg avdraget för en ensamstående, medförde detta såsom ett i och för sig icke äsyftat resultat, att sambeskattningens skattestegrande effekt skärptes, där båda makarna hade inkomst över viss storlek. I avvaktan på en definitiv lösning av denna fråga infördes i samband med 1947 års reform en provisorisk regel för att motverka nämnda skatteskärpande effekt. Enligt denna provisoriska regel erhöll gift kvinna, som sammanlevde med sin man och som haft inkomst av rörelse eller av eget arbete, vid taxering till statlig inkomstskatt ett särskilt avdrag utgörande hälften av nämnda inkomst, dock högst 1 000 kronor. Något dylikt s. k. *förvärvsavdrag* hade dessförinnan icke förekommit vid den statliga beskattningen efter år 1938. Däremot fanns vid tiden för 1947 års skattereform förvärvsavdrag för gift kvinna vid den kommunala taxeringen, utgörande högst 200 kronor. Sistnämnda avdrag höjdes i samband med reformen till 300 kronor.

I samband med övriga ändringar år 1947 höjdes även det särskilda av-

draget för nedsatt skatteförmåga vid statlig taxering från högst 1 000 kronor till högst 2 000 kronor.¹

Ändringar i samband med den kommunala ortsavdragsreformen år 1950

Den av 1950 års riksdag² beslutade omläggningen och höjningen av de kommunala ortsavdragen medförde övergångsvis en viss jämkning av den statliga inkomstskatteskalen. Höjningen av de kommunala ortsavdragen ansågs nämligen — med hänsyn till skattebortfallet för kommunerna — icke kunna förverkligas utan statligt ekonomiskt stöd. Detta stöd gavs i två former. Sålunda utbetalades direkta statsbidrag till kommunerna i den omfattning att den sammanlagda utdebiteringen till kommun och landsting icke på grund av de högre kommunala ortsavdragen skulle behöva höjas med mer än högst en krona. För den härefter kvarstående utdebiteringshöjningen — inom en krona — kompenenserades de skattskyldiga genom jämkning av skalan för den statliga inkomstskatten.

Denna jämkning beslöts av 1951 års riksdag.³ Skatteskalans utseende före och efter jämkningen framgår av följande tablå.

Beskattningsbar inkomst, skiktet mellan (1 000-tal kr.)	Skalan före jämkningen %	Skalan efter jämkningen %
0—1	10	10
1—2	11	11
2—3	12	12
3—4	14	14
4—6	16	16
6—8	18	17
8—9	20	19
9—10	20	20
10—12	24	23
12—14	28	27
14—16	32	32
16—18	36	35
18—20	36	36
20—30	40	39
30—40	45	45
40—50	50	49
50—60	50	50
60—80	55	54
80—100	55	55
100—150	60	59
150—200	60	60
200—250	70	69
250—	70	70

¹ Någon höjning av motsvarande avdrag vid den kommunala beskattningen gjordes icke. Följande år (S.F.S. 308/1948) höjdes emellertid maximibeloppet för avdraget även vid kommunalbeskattningen från 700 till 2 000 kronor. Genom beslut av 1951 års riksdag har därefter avdragets belopp, såväl vid den kommunala som den statliga beskattningen, höjts till högst 3 000 kronor (S.F.S. 422, 423/1951).

² Prop. 241, bev.utsk. bet. 57.

³ Prop. 91, bev.utsk. bet. 27, S.F.S. 180/1951.

Den jämkade skalan tillämpades vid preliminär skatteuppbörd under inkomståret 1952 (1953 års taxering). Skatten uttogs med 100 procent av grundbeloppet.

1952 års ändringar¹

De av 1952 års riksdag beslutade ändringarna i den statliga inkomstbeskattningen inneburo i första hand en höjning och omläggning av de statliga ortsavdragen. För gift skattskyldig höjdes ortsavdragen i de fem ortsgrupperna till respektive 3 360, 3 520, 3 680, 3 840 och 4 000 kronor. Med gift skattskyldig jämfördes härvid, liksom tidigare, den som under beskattningsåret haft husföreståndarinna hos sig anställd, under förutsättning att han varit ogift (varmed jämfördes änklings, änka eller frånskild) och haft hemmavarande barn för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelagat.

För ensamstående skattskyldig omlades ortsavdragen genom att den förut gällande reduceringen av ortsavdragen vid stigande inkomst avskaffades. Ortsavdragen fixerades sålunda även för denna kategori till fasta belopp och bestämdes i de olika ortsgrupperna till respektive 1 680, 1 760, 1 840, 1 920 och 2 000 kronor.

Såsom en tredje grupp i ortsavdragshänseende upptogs den kategori av skattskyldiga, som förut åtnjutit samma ortsavdrag som ensamstående ehuru utan någon reduktion av ortsavdraget vid stigande inkomst. För denna grupp — ogifta skattskyldiga med barn — bestämdes ortsavdragen till 50 procent högre belopp än för ensamstående, d. v. s. till respektive 2 520, 2 640, 2 760, 2 880 och 3 000 kronor. Gruppen omfattar ogift skattskyldig (varmed jämfördes änklings, änka eller frånskild) ävensom gift, med maken icke sammanlevande skattskyldig, om den skattskyldige haft hemmavarande eller av honom helt eller delvis underhållet barn, för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelagat. Om barnet icke stått under den skattskyldiges vårdnad, åtnjutes dock ifrågavarande ortsavdrag endast om den skattskyldige icke levtt tillsammans med den som haft vårdnaden om barnet.

De nu nämnda ändringarna av ortsavdragen hade betydelse i åtskilliga hänseenden. För gifta skattskyldiga inneburo de en betydande höjning, i högsta ortsgrupp från 3 000 till 4 000 kronor. Genom att reduktionen av de ensamståendes ortsavdrag borttogs och ortsavdragen gjordes fasta även för dem erhöles ett mera enhetligt ortsavdragssystem än man tidigare haft. Vidare minskades i detta sammanhang spännvidden mellan ortsavdragen i högsta och lägsta ortsgrupp även för de ensamstående, varigenom spännvidden blev lika för gifta och ensamstående, 16 procent. Den bortfallna reduceringen, liksom även den minskade spännvidden, innebar en höjning av

¹ SOU 1951: 51, prop. 213/1952, bev.utsk. bet. 50/1952.

ortsavdragen även för de ensamstående. För ogifta skattskyldiga med barn inträdde likaledes en förbättring genom att de i förhållande till ensamstående tillerkändes ett och ett halvt ortsavdrag. Såväl för ensamstående som för ogifta skattskyldiga med barn motvägdes emellertid dessa förmåner i ortsavdrag genom att — som strax skall beröras — skatteskalen för dem gavs viss skärpning.

Beträffande fördelningen av ortsavdrag mellan makar genomfördes en ny regel. Medan ortsavdraget för dem tidigare beräknats gemensamt, infördes nu den ordningen att makarna erhöles hälften var av det gemensamma ortsavdraget och att, i den mån ena maken icke kunde utnyttja sådant avdrag, detta tillgodoräknades den andra maken. Skatten för makar uträknas där- efter på summan av deras beskattningsbara inkomster och fördelas mellan dem i förhållande till vars och ens beskattningsbara inkomst.

Ehuru relationen mellan giftas och ensamståendes ortsavdrag nu återförts till vad som gällt före år 1947 bibehölls — med vissa ändringar — det då såsom ett provisorium införda förvärvsavdraget för gift kvinna.

För den vidare avvägningen av skattebördan mellan de skattskyldiga bestämdes två skatteskalor, en för gifta och en för ensamstående. Skalorna avpassades så att de vid beskattningsbara inkomster intill 10 000 kronor

Beskattningsbar inkomst 1 000-tal kr.	Skatteskala för gift		Skatteskala för ensamstående	
	Förutvarande skala	År 1952 antagen skala	Förutvarande skala om reduceringen av ortsavdragen lägges in i skalan	År 1952 antagen skala
	%	%	%	%
1	2	3	4	5
0—1	10	12	10,0	12
1—2	11	12	13,6	12
2—3	12	12	15,7	12
3—4	14	12	18,4	12
4—5	16	12	19,7	16
5—6	16	12	21,8	16
6—7	18	12	22,8	20
7—8	18	12	24,4	20
8—9	20	16	27,8	24
9—10	20	16	24,0	24
10—12	24	20	27,6	27
12—14	28	25	31,6	30
14—16	32	25	35,6	30
16—18	36	30	36,0	34
18—20	36	30	39,6	34
20—25	40	35	40,0	38
25—30	40	35	41,8	38
30—40	45	40	45,9	42
40—60	50	45	50,5	46
60—100	55	50	55,2	50
100—150	60	55	60,0	55
150—200	60	60	60,4	60
200—	70	65	70,0	65

för äkta makar och 5 000 kronor för ensamstående medförde en skatt, som för ensamstående var hälften av vad äkta makar hade att betala för en dubbelt så stor inkomst (s. k. tudelningsprincip). Till skatteskalan för ensamstående hänfördes även ogifta skattskyldiga med barn. De nya skalorna, jämförda med förhållandena före 1951 års jämkning av skalan, framgå av tablan å föregående sida.

Av särskild betydelse ansågs vara att skattesatsen enligt de nya skalorna gjordes enhetlig för ett relativt brett botten-skikt, upp till en beskattningsbar inkomst av 8 000 kronor för gift skattskyldig och 4 000 kronor för ensamstående. Inom detta skikt — motsvarande taxerade inkomster i högsta ortsgrupp av 12 000 respektive 6 000 kronor — medförde skalorna sålunda icke någon progression.

I fråga om skalornas rörlighet bibehölls den förut gällande principen om en viss övre spärr: för den händelse uttagningsprocenten bestämdes högre än till 100 procent av grundbeloppet, fick skatten likväl icke i något skikt överstiga den högsta skattesatsen i skalorna, d. v. s. 65 procent.

De nya skatteskalorna tillämpades första gången vid preliminär skatteuppbörd för inkomståret 1953. Uttagningsprocenten bestämdes till 110 procent av grundbeloppet. Samma uttagningsprocent har sedermera bestämts för uttagande av preliminär skatt för budgetåren 1953/54 (S.F.S. 440/1953), 1954/55 (S.F.S. 318/1954) och 1955/56 (S.F.S. 299/1955). Detta innebär att skatten uttagits med 110 procent av grundbeloppet enligt 1954 och 1955 års taxeringar och kommer att uttagas med samma procentsats även enligt 1956 och 1957 års taxeringar.

Utfallet av 1952 års ändringar

Ändringarna av den statliga inkomstbeskattningen år 1952 medförde i enlighet med sitt syfte en sänkning av skatten. På grund av de omläggningar som gjordes — den ändrade skatteavvägningen mellan makar och ensamstående, den enhetliga skattesatsen i botten av skalorna o. s. v. — kunde emellertid denna skattesänkning icke fördelas jämnt mellan de skattskyldiga. Omläggningarna måste i och för sig medföra höjningar på ett håll, sänkningar på ett annat. Eftersom det alltid måste utgöra ett starkt hinder för en teknisk omläggning av beskattningen att denna som slutresultat ger en höjning för vissa skattskyldiga, var det, för att reformen skulle kunna förverkligas, en förutsättning att omläggningarna i allt väsentligt kunde rymmas inom en allmän skattesänkning.

Det visade sig emellertid att den i reformen inlagda allmänna skattesänkningen icke till alla delar täckte de höjningar för ensamstående skattskyldiga, som voro en följd närmast av den enhetliga skattesatsen i botten av skalorna. Sålunda uppkommo, enligt det förslag som framlades av 1949 års skatteutredning, vissa ökningar av den statliga inkomstskatten för ensam-

stående skattskyldiga i inkomstlagen vid 3 000 à 4 000 kronors årsinkomst. Då ökningarna rörde sig om relativt obetydliga belopp — högst 17 kronor — och då ifrågavarande inkomsttagare likväl — om hänsyn togs till den under utredningsarbetets gång genomförda kommunala ortsavdragsreformen — erhöle en betydande sänkning i *total skatt*, fann skatteutredningen dessa ökningarna icke böra hindra systemets genomförande. Förslaget kom emellertid, enligt 1952 års riksdagsbeslut, att genomföras icke vid grundbeloppsnivå utan med en uttagningsprocent av 110. Härigenom förstörades ifrågavarande ökningarna något, varjämte liknande ökningarna framträdde även för ensamstående i inkomstlagen från omkring 30 000 kronor och uppåt.

Utfallet av 1952 års omläggning, om man ser endast till *den statliga inkomstskatten* och beaktar att *uttagningsprocenten* bestämdes till 110, framgår av följande tabell (avseende ortsgrupp III).

Årsinkomst kr.	Gift				Ensamstående			
	Skatt före omlägg- ningen kr.	Skatt efter omlägg- ningen kr.	Skillnad i skatt		Skatt före omlägg- ningen kr.	Skatt efter omlägg- ningen kr.	Skillnad i skatt	
			kr.	%			kr.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2 000	—	—	—	—	—	—	—	—
3 000	—	—	—	—	83	104	+ 21	+ 25,3
4 000	83	—	— 83	— 100,0	197	222	+ 25	+ 12,7
5 000	179	104	— 75	— 41,9	326	339	+ 13	+ 4,0
6 000	283	222	— 61	— 21,6	480	457	— 23	— 4,8
8 000	532	457	— 75	— 14,1	831	746	— 85	— 10,2
10 000	819	692	— 127	— 15,5	1 210	1 104	— 106	— 8,8
12 000	1 122	927	— 195	— 17,4	1 658	1 531	— 127	— 7,7
15 000	1 663	1 353	— 310	— 18,6	2 334	2 285	— 49	— 2,1
18 000	2 328	1 947	— 381	— 16,4	3 154	3 148	— 6	— 0,2
20 000	2 862	2 437	— 425	— 14,8	3 776	3 736	— 40	— 1,1
25 000	4 407	3 803	— 604	— 13,7	5 442	5 413	— 29	— 0,5
30 000	6 128	5 438	— 690	— 11,3	7 177	7 273	+ 96	+ 1,3
40 000	9 772	8 972	— 800	— 8,2	10 982	11 157	+ 175	+ 1,6
50 000	13 847	12 934	— 913	— 6,6	15 165	15 384	+ 219	+ 1,4
60 000	18 215	17 339	— 876	— 4,8	19 560	19 887	+ 327	+ 1,7
80 000	27 454	26 565	— 889	— 3,2	28 906	29 304	+ 398	+ 1,4
100 000	37 129	36 355	— 774	— 2,1	38 608	39 094	+ 486	+ 1,3
200 000	89 342	90 489	+ 1 147	+ 1,3	90 956	93 406	+ 2 450	+ 2,7
300 000	148 669	148 339	— 330	— 0,2	150 552	151 256	+ 704	+ 0,5
400 000	210 969	206 189	— 4 780	— 2,3	212 852	209 106	— 3 746	— 1,8

Tabellen verifierar det förhållandet att 1952 års ändringar utföll till stark förmån för familjerna. Saken skulle även kunna uttryckas så att man accepterade en avvägning av skattebördan mellan familjer och ensamstående, enligt vilken de ensamstående tidigare burit en för ringa andel. Då emellertid ökningarna för ensamstående i vissa inkomstlagen — sedda för sig — kommit att spela roll i den därefter förda skattediskussionen, torde

här få återgivas de uttalanden, som vid 1952 års riksdag gjordes av departementschefen och bevillningsutskottet i detta avseende.

Departementschefen anförde i proposition 213/1952 bl. a. följande.

En olägenhet med ortsavdragens och skatteskalornas avvägning är otvivelaktigt att denna medför vissa mindre höjningar i statlig inkomstskatt för ensamstående skattskyldiga i vissa låga inkomstskikt. — — — Detta är en följd av att skattesatsen bestämts enhetligt till 12 % i bottenskiikten. Skatteutredningen, som haft anledning utarbeta sina förslag i direkt anslutning till den kommunala ortsavdragsreformen, har ansett att resultatet i detta avseende liksom eljest bör ses gemensamt för statlig och kommunal skatt. Eftersom utredningen betraktat den kommunala ortsavdragsreformen såsom ett första led i en sänkning av de direkta skatterna, har den vid alla jämförelser med nuvarande förhållanden i fråga om sammanlagd kommunal och statlig inkomstskatt utgått från den kommunala inkomstbeskattning som gällde till och med år 1951 och som ligger till grund även för 1952 års taxering, d. v. s. förhållandena före tillämpningen av de nya kommunala ortsavdragen. Nyssnämnda höjningar i statsskatt för ensamstående skattskyldiga framkomma icke vid en sådan jämförelse; i stället visar jämförelsen betydande minskningar i total skatt även för ensamstående i dessa inkomstlagen. Vid sådant förhållande har skatteutredningen icke funnit utfallet av skatteskalorna på denna punkt böra hindra systemets genomförande.

Emellertid komma skattelättnaderna på grund av den kommunala ortsavdragsreformen att göra sig märkbara redan under år 1952, medan skatteutredningens förslag kan genomföras tidigast från och med år 1953. Då de båda skattereformerna sålunda icke sättas i kraft samtidigt, kan ur de skattskyldigas synpunkt höjningen av statsskatten i vissa skikt framstå såsom en skatteskärpning.

Hur önskvärt det än hade varit att denna olägenhet av det föreslagna skattesystemet kunnat undvikas, är det enligt min mening icke möjligt att avhjälpa den genom åtgärder inom systemets ram. Det kan sålunda icke ifrågakomma att avhjälpa denna verkan genom en sänkning av procentsatsen i botten av skatteskalen för ensamstående eller genom en höjning av de föreslagna statliga ortsavdragen för ensamstående. I båda fallen blir det fråga om ingrepp, varigenom man skulle offra väsentliga värden hos systemet och vilka skulle betänkligt rubba förutsättningarna för att över huvud taget kunna förverkliga systemet.

1952 års bevillningsutskott anförde i samma fråga i sitt betänkande nr 50 följande.

Mot den fördel som vinnes genom att skattesatsen bestämmas enhetligt till 12 % i bottenskiikten står såsom en olägenhet det förhållandet att det föreslagna skattesystemet vid övergången skulle komma att medföra vissa mindre höjningar i statlig inkomstskatt för ensamstående skattskyldiga i vissa lägre inkomstskikt. — — —

Även i detta avseende har utskottet diskuterat möjligheterna för en ändring. Utskottet delar emellertid departementschefens mening att ifrågavarande verkan av skattesystemet icke är åtkomlig genom åtgärder inom systemets ram. Att kompensera dessa ökningarna i statsskatt genom en höjning av de statliga ortsavdragen låter sig icke göra. Man kan sålunda icke lämpligen i systemet införa två olika ortsavdrag för ensamstående genom att medgiva viss förhöjning av ortsavdraget vid lägre inkomster. Bortsett från de praktiska olägenheterna med en sådan anordning skulle den medföra tröskelproblem av icke önskvärt slag. För att undvika detta skulle man behöva genomföra en successiv reducering av orts-

avdragen i den mån inkomsten ökade, med andra ord ett system av samma slag som det nu för ensamstående gällande. Därmed skulle emellertid en av grundtankarna i förslaget ha frångåtts, eftersom ett av förslagens syften varit just att ersätta den nuvarande reduceringen av ensamståendes ortsavdrag med en särskild skatteskala. Uppenbarligen kan det icke vara rationellt att bibehålla en reducering av ortsavdragen vid sidan av de två skatteskallorna.

Den höjning av de statliga ortsavdragen för ensamstående, som här skulle ifrågakomma, måste sålunda — såvitt utskottet kunnat finna — omfatta alla ensamstående skattskyldiga. För att helt kompensera ökningarna i statskatt skulle dessa ortsavdrag behöva höjas med 200 kronor vid en uttagning med 100 % av grundbeloppet och med 250 kronor vid en uttagning med 110 %. En dylik höjning, vilken i och för sig skulle motsvara ett inkomstbortfall för staten av omkring 60 miljoner kronor, skulle emellertid medföra en annan avvägning av skattebördan mellan makar och ensamstående än den i propositionen föreslagna. Genom att ortsavdragen för ensamstående bestämdes till högre belopp än hälften av ortsavdraget för makar skulle verkningarna av makars sambeskattning komma att skärpas och den i förslaget inom viss gräns godtagna tudelningsprincipen frångås. För att undvika dylika rubbningar i systemet skulle även ortsavdragen för äkta makar behöva höjas med ett dubbelt så stort belopp som för ensamstående, vilket dock med hänsyn till inkomstbortfalllets storlek icke låter sig förverkligas.

En höjning av ortsavdragen för ensamstående, företagen i syfte att avlägsna ifrågavarande öknings- eller statskatt för vissa grupper av inkomsttagare, får sålunda, efter vad utskottet kunnat finna, verkningar för systemet i dess helhet, vilka kunna riva upp grunderna för systemet och icke utan vidare låta sig överblickas. Emellertid anser utskottet i likhet med skatteutredningen att den före-

Årsinkomst kr.	Gift				Ensamstående			
	Skatt år 1951 kr.	Skatt efter 1952 års om- läggning kr.	Skillnad i skatt		Skatt år 1951 kr.	Skatt efter 1952 års om- läggning kr.	Skillnad i skatt	
			kr.	%			kr.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2 000	90	—	— 90	— 100,0	117	56	— 61	— 52,1
3 000	190	106	— 84	— 44,2	295	270	— 25	— 8,5
4 000	366	216	— 150	— 41,0	508	498	— 10	— 2,0
5 000	563	430	— 133	— 23,6	739	725	— 14	— 1,9
6 000	767	658	— 109	— 14,2	992	953	— 39	— 3,9
8 000	1 218	1 113	— 105	— 8,6	1 550	1 462	— 88	— 5,7
10 000	1 709	1 568	— 141	— 8,3	2 155	2 040	— 115	— 5,3
12 000	2 233	2 023	— 210	— 9,4	2 823	2 687	— 136	— 4,8
15 000	3 098	2 779	— 319	— 10,3	3 833	3 771	— 62	— 1,6
18 000	4 101	3 703	— 398	— 9,7	4 976	4 964	— 12	— 0,2
20 000	4 851	4 413	— 438	— 9,0	5 824	5 772	— 52	— 0,9
25 000	6 938	6 329	— 609	— 8,8	8 039	7 999	— 40	— 0,5
30 000	9 224	8 514	— 710	— 7,7	10 339	10 409	+ 70	+ 0,7
40 000	13 982	13 148	— 834	— 6,0	15 233	15 393	+ 160	+ 1,1
50 000	19 140	18 210	— 930	— 4,9	20 527	20 720	+ 193	+ 0,9
60 000	24 640	23 715	— 925	— 3,8	26 027	26 323	+ 296	+ 1,1
80 000	36 098	35 141	— 957	— 2,7	37 621	37 940	+ 319	+ 0,8
100 000	47 998	47 131	— 867	— 1,8	49 521	49 930	+ 409	+ 0,8
200 000	111 356	112 265	+ 909	+ 0,8	113 015	115 242	+ 2 227	+ 2,0
300 000	182 072	181 115	— 957	— 0,5	184 003	184 092	+ 89	+ 0,0
400 000	255 072	249 965	— 5 107	— 2,0	257 003	252 942	— 4 061	— 1,6

liggande skattereformen icke bör ses isolerad från den kommunala ortsavdragsreform, varom beslut fattades av 1950 års riksdag. Den omständigheten att de båda skattereformerna icke kunnat sättas i kraft samtidigt bör icke rimligen föranleda, att man nu bortser från det samband som funnits mellan reformerna under förarbetena. Utskottet anser därför att förevarande spörsmål bör ses i belysning av en jämförelse mellan den totala skatt, som erlades av en inkomsttagare under år 1951, och den totala skatt han kommer att erlægga efter såväl höjningen av de kommunala ortsavdragen från och med år 1952 som genomförandet av statskattereformen från och med år 1953.

I sistnämnda hänseende åberopade bevillningsutskottet två i dess betänkande (s. 64 och 65) intagna tabeller, i vilka gjorts *jämförelse mellan total skatt för inkomståret 1951 och total skatt efter 1952 års omläggning (vid uttagningsprocent 110)*. Å föregående sida intagna tablå utgör en sammanställning av dessa tabeller.

Tiden efter år 1952

Några ändringar i själva beräkningsgrunderna för den statliga inkomstskatten ha icke skett efter år 1952. De beslut, som då fattades om ortsavdrag och skatteskalor, äro alltjämt gällande rätt. Emellertid har vid 1955 års riksdag genomförts vissa ändringar av inkomstberäkningen, avsedda att medföra en förenklad taxering.¹ Då dessa ändringar i och för sig inneburet en skattesänkning torde de få här i korthet omnämnas.

För löntagare och med dem i beskattningshänseende likställda har införts ett minimiavdrag med 100 kronor att göras från intäkt av tjänst. Detta avdrag medgives sålunda även om den skattskyldige icke haft några kostnader för tjänsteintäktens förvärvande eller om hans kostnader uppgått till mindre belopp än 100 kronor. Om dylika kostnader överstigit 100 kronor erhåller han avdrag för den verkliga kostnaden, varvid dock avdraget avrundas uppåt till närmast högre 100-tal kronor.

Beträffande inkomst av kapital har införts ett extra avdrag med 100 kronor för ensamstående och 200 kronor för makar gemensamt.

Vidare har införts ett minimiavdrag för försäkringsavgifter — avseende kapitalförsäkring och sjukförsäkring — med 150 kronor för ensamstående skattskyldig och 300 kronor för äkta makar gemensamt. I anslutning härtill har maximibeloppet för avdrag för försäkringspremier höjts till 300 kronor för ensamstående skattskyldiga och 600 kronor för gifta skattskyldiga samt ogifta skattskyldiga med barn.

Slutligen skall den beskattningsbara inkomsten för fysiska personer avrundas nedåt till närmast lägre 100-tal kronor.

De föreslagna ändringarna ha beräknats tillhopa komma att medföra ett bortfall av statlig inkomstskatt å 114 miljoner kronor.

¹ SOU 1954: 18, prop. 59/1955, bev.utsk. bet. 18/1955, S.F.S. 122/1955.

Ändringarna tillämpas vid preliminär skatteuppbörd från och med år 1956. Vid taxering tillämpas de första gången år 1957.

Slutligen kan nämnas att antalet ortsgrupper från och med inkomståret 1954 (1955 års taxering) minskats till fyra, nämligen ortsgrupperna II—V. Ortsgrupp I tillämpas sålunda icke längre. Spännvidden mellan ortsavdragen i högsta och lägsta ortsgrupp har därigenom minskats från 16 till 12 procent, varigenom överensstämmelse vunnits mellan skattegrupperingen och den för statens tjänstemän m. fl. gällande lönegrupperingen.

III. Penningvärdeförsämringens inverkan på skattetrycket

En försämring av penningvärdet måste — när skatteberäkningen kvarstår oförändrad — medföra en automatisk skatteskärpning. Detta sker dels genom att ortsavdragen förlora i värde och dels genom att den nominellt högre men reellt oförändrade inkomsten pressas upp i högre progressions-skikt.

För att belysa hur förändringarna i penningvärdet påverkat skattetrycket efter år 1947 ha vi gjort de sammanställningar, som redovisas i här intagna tabeller. Dessa visa förändringarna i den reella skattebelastningen dels enbart i fråga om statlig inkomstskatt (tab. 1 och 2) och dels i fråga om total skatt, alltså även medräknat kommunalskatt efter genomsnittlig utdebitering (tab. 3 och 4).¹

Tab. 1. Förändringar i den reella skattebelastningen 1947—1955.
Statlig inkomstskatt. Gift skattskyldig. Ortsgrupp III

År 1947		År 1955 (vid indexstegring 40 %)		Skattebeloppen i kol. 2 uttryckta i 1955 års penningvärde kr.	Procentuell förändring sedan 1947 i den reella skattebelast- ningen %
Årsinkomst kr.	Statlig inkomstskatt kr.	Årsinkomst kr.	Statlig inkomstskatt kr.		
1	2	3	4	5	6
2 000	—	2 800	—	—	—
3 000	—	4 200	—	—	—
4 000	76	5 600	141	106	+ 33,0
5 000	173	7 000	304	242	+ 25,6
6 000	277	8 400	466	388	+ 20,1
8 000	528	11 200	792	739	+ 7,2
10 000	819	14 000	1 137	1 147	— 0,9
12 000	1 143	16 800	1 610	1 600	+ 0,6
15 000	1 708	21 000	2 568	2 391	+ 7,4
18 000	2 411	25 200	3 714	3 375	+ 10,0
20 000	2 961	28 000	4 568	4 145	+ 10,2
25 000	4 548	35 000	6 940	6 367	+ 9,0
30 000	6 334	42 000	9 482	8 868	+ 6,9
40 000	10 092	56 000	15 201	14 129	+ 7,6
50 000	14 250	70 000	21 299	19 950	+ 6,8
60 000	18 750	84 000	27 951	26 250	+ 6,5
80 000	28 208	112 000	41 503	39 491	+ 5,1
100 000	38 108	140 000	56 119	53 351	+ 5,2
200 000	91 466	280 000	134 819	128 052	+ 5,3
300 000	152 182	420 000	214 899	213 055	+ 0,9
400 000	215 182	560 000	294 979	301 255	— 2,1

¹ Den kommunala utdebiteringen per skattekrona har i tabellerna beräknats till 10 kronor för år 1947 och till 12 kronor för år 1955. Vid skatteuträkningen har den angivna årsinkomsten minskats — förutom med ortsavdrag och avdrag för kommunalutskylder — för år 1947 med 200 kronor för envar skattskyldig och för år 1955 med 450 kronor för gifta och 300 kronor för ensamstående skattskyldiga.

Tab. 2. Förändringar i den reella skattebelastningen 1947—1955.
Statlig inkomstskatt. Ensamstående skattskyldig. Ortsgrupp III

År 1947		År 1955 (vid indexstegring 40 %)		Skattebeloppen i kol. 2 uttryckta i 1955 års penningvärde	Procentuell förändring sedan 1947 i den reella skattebelast- ningen %
Årsinkomst kr.	Statlig inkomstskatt kr.	Årsinkomst kr.	Statlig inkomstskatt kr.		
1	2	3	4	5	6
2 000	—	2 800	67	—	
3 000	78	4 200	230	109	+ 111,0
4 000	191	5 600	392	267	+ 46,8
5 000	322	7 000	565	451	+ 25,3
6 000	475	8 400	781	665	+ 17,4
8 000	833	11 200	1 298	1 166	+ 11,3
10 000	1 238	14 000	1 958	1 733	+ 13,0
12 000	1 706	16 800	2 716	2 388	+ 13,7
15 000	2 416	21 000	3 960	3 382	+ 17,1
18 000	3 259	25 200	5 350	4 563	+ 17,2
20 000	3 907	28 000	6 382	5 470	+ 16,7
25 000	5 622	35 000	8 957	7 871	+ 13,8
30 000	7 422	42 000	11 753	10 391	+ 13,1
40 000	11 316	56 000	17 767	15 842	+ 12,2
50 000	15 610	70 000	24 001	21 854	+ 9,8
60 000	20 110	84 000	30 761	28 154	+ 9,3
80 000	29 704	112 000	44 313	41 586	+ 6,6
100 000	39 604	140 000	59 034	55 446	+ 6,5
200 000	93 098	280 000	137 820	130 337	+ 5,7
300 000	154 086	420 000	217 900	215 720	+ 1,0
400 000	217 086	560 000	297 980	303 920	— 2,0

Tab. 3. Förändringar i den reella skattebelastningen 1947—1955.
Total skatt. Gift skattskyldig. Ortsgrupp III

År 1947		År 1955 (vid indexstegring 40 %)		Skattebeloppen i kol. 2 uttryckta i 1955 års penningvärde	Procentuell förändring sedan 1947 i den reella skattebelast- ningen %
Årsinkomst kr.	Total skatt kr.	Årsinkomst kr.	Total skatt kr.		
1	2	3	4	5	6
2 000	90	2 800	61	126	— 51,6
3 000	190	4 200	229	266	— 13,9
4 000	366	5 600	538	512	+ 5,1
5 000	563	7 000	869	788	+ 10,3
6 000	767	8 400	1 199	1 074	+ 11,6
8 000	1 218	11 200	1 861	1 705	+ 9,1
10 000	1 709	14 000	2 542	2 393	+ 6,2
12 000	2 233	16 800	3 351	3 126	+ 7,2
15 000	3 098	21 000	4 813	4 337	+ 11,0
18 000	4 101	25 200	6 463	5 741	+ 12,6
20 000	4 851	28 000	7 653	6 791	+ 12,7
25 000	6 938	35 000	10 865	9 713	+ 11,9
30 000	9 224	42 000	14 247	12 914	+ 10,3
40 000	13 982	56 000	21 646	19 575	+ 10,6
50 000	19 140	70 000	29 424	26 796	+ 9,8
60 000	24 640	84 000	37 756	34 496	+ 9,5
80 000	36 098	112 000	54 668	50 537	+ 8,2
100 000	47 998	140 000	72 644	67 197	+ 8,1
200 000	111 356	280 000	168 144	155 898	+ 7,9
300 000	182 072	420 000	265 024	254 901	+ 4,0
400 000	255 072	560 000	361 904	357 101	+ 1,3

Tab. 4. Förändringar i den reella skattebelastningen 1947—1955.
Total skatt. Ensamstående skattskyldig. Ortsgrupp III

År 1947		År 1955 (vid indexstegring 40 %)		Skattebeloppen i kol. 2 uttryckta i 1955 års penningvärde kr.	Procentuell förändring sedan 1947 i den reella skattebelast- ningen %
Årsinkomst kr.	Total skatt kr.	Årsinkomst kr.	Total skatt kr.		
1	2	3	4	5	6
2 000	117	2 800	212	164	+ 29,3
3 000	295	4 200	543	413	+ 31,5
4 000	508	5 600	873	711	+ 22,8
5 000	739	7 000	1 214	1 035	+ 17,3
6 000	992	8 400	1 598	1 389	+ 15,0
8 000	1 550	11 200	2 451	2 170	+ 12,9
10 000	2 155	14 000	3 447	3 017	+ 14,3
12 000	2 823	16 800	4 541	3 952	+ 14,9
15 000	3 833	21 000	6 289	5 366	+ 17,2
18 000	4 976	25 200	8 183	6 966	+ 17,5
20 000	5 824	28 000	9 551	8 154	+ 17,1
25 000	8 039	35 000	12 966	11 255	+ 15,2
30 000	10 339	42 000	16 602	14 475	+ 14,7
40 000	15 233	56 000	24 296	21 326	+ 13,9
50 000	20 527	70 000	32 210	28 738	+ 12,1
60 000	26 027	84 000	40 650	36 438	+ 11,6
80 000	37 621	112 000	57 562	52 669	+ 9,3
100 000	49 521	140 000	75 643	69 329	+ 9,1
200 000	113 015	280 000	171 229	158 221	+ 8,2
300 000	184 003	420 000	268 109	257 604	+ 4,1
400 000	257 003	560 000	364 989	359 804	+ 1,4

Socialstyrelsens levnadskostnadsindex i juni 1947 — i 1935 års serie utan skatter och sociala förmåner — var 155. I april 1955 skulle motsvarande index tal utgjort 217, d. v. s. visat en stegring med 62 enheter eller med 40 procent. Den penningvärdeförsämring, som återspeglas häri, har inneburit en skatteskärpning, vilken dock motverkats dels genom den kommunala ortsavdragsreformen år 1950 och dels genom de skattesänkningar som skedde år 1952. Tabellerna visa förändringarna i skattetryck med hänsyn tagen till såväl den 40-procentiga indexstegringen som till de ändrade beskattningsförhållandena.

Exempel: En familj hade år 1947 en årsinkomst av 8 000 kronor. Den statliga inkomstskatten därå var enligt de år 1947 antagna beskattningsgrunderna 528 kronor. Motsvarande realinkomst år 1955 vid en indexstegring med 40 procent är 11 200 kronor. Skatten därå är 792 kronor. Skattebeloppet år 1947 528 kronor motsvarar i 1955 års penningvärde 739 kronor. Skatten har sålunda ökat med $792 - 739 = 53$ kronor eller 7,2 procent av 739 kronor.

Såsom framgår av tabellerna 1 och 2 har den statliga inkomstskattens tryck icke obetydligt skärpts sedan år 1947. Skärpningen är procentuellt kraftigare i de lägre inkomstskikten än i de högre.

Bilden förändras i någon mån om man bedömer skattetrycket ur den synpunkt, som för den enskilde ter sig mest naturlig och väsentlig, nämligen med hänsyn inte bara till den statliga inkomstskatten utan även till kommunalskatten. Av tabellerna 3 och 4 framgår emellertid att även den totala inkomstskattens tryck skärpts betydligt, trots de skattesänkningar som genomfördes 1950 och 1952.

Till de resultat tabellerna visa skulle vi vilja foga följande anmärkningar. Det är icke möjligt att inom den kostnadsram, som nu ifrågakommer, återföra skattetrycket till 1947 års nivå. Tabellerna torde giva viss ledning för bedömande av hur en skattesänkning bör läggas i stort. Däremot kan det icke vara befogat att lägga dem till grund för bedömanden i detalj, eftersom skattefördelningen från år 1947 icke med nödvändighet är den rätta; viss principiell omläggning har skett år 1952. Den skatteskärpning som framträder i de lägsta inkomstskikten är framför allt en följd av att ortsavdragen förlorat i värde. Denna skärpning är icke lämpligen åtkomlig genom en justering av skatteskalorna utan bör motverkas genom en höjning av ortsavdragen, varvid dock omprövningen i första hand torde böra inriktas på de kommunala ortsavdragen.

IV. Förslag till nya skatteskalor

Omläggningen år 1952 av den statliga inkomstskatten för fysiska personer syftade icke endast till en skattesänkning utan även till att uppnå vissa resultat av betydelse för skattesystemets allmänna funktion: en lämplig avvägning av skattebördan mellan gifta och ensamstående, ett godtagbart resultat av sambeskattningen mellan makar, ett system som åtminstone i de lägre inkomstskikten icke skulle behöva uppamma skattetänkande o. s. v.

Det torde vara av vikt att den grund, som lades i dessa avseenden, icke utan särskilda skäl rubbas i samband med att skatteskalorna — eventuellt även ortsavdragen — nu tagas under förnyad prövning. Det har därför synts oss angeläget att något närmare angiva de syften, som lågo till grund för skatteskalorna och ortsavdragen i den form de erhöles år 1952.

Genom att reduktionen av ensamståendes ortsavdrag vid stigande inkomst avskaffades erhöles ett mera enhetligt ortsavdragssystem än man tidigare haft. En dylik reduktion förekom i skattesystemet endast vid den statliga beskattningen och där endast för gruppen ensamstående. Den utgjorde därigenom ett splittrande inslag i systemet, som försvårade dess överskådlighet och hindrade en jämförelse på fast grund mellan äkta makars och ensamståendes beskattning. Reduktionen var också såtillvida inkonsekvent att den för vissa skattskyldiga uteslöt ett hänsynstagande till dyrort: i och med att ortsavdraget reducerades och försvann för ensamstående med högre inkomster, beskattades dessa helt oberoende av dyrort, medan för äkta makar hänsyn till dyrort togs i alla inkomstlägen. Att reduktionen slopades och ortsavdragen gjordes fasta även för de ensamstående hade slutligen också den betydelsen, att man därigenom skapade bättre möjligheter för de skattskyldiga att själva kontrollera skatteuträkningen på debetsedlarna mot sina deklarationer.

För de ensamstående hade reduktionen av ortsavdragen medfört en skärpning av deras beskattning i jämförelse med gifta skattskyldiga. Att reduktionen borttogs år 1952 innebar emellertid icke att denna skärpning — den s. k. ungarlsskatten — kom att försvinna. Beskattningen avvägdes alljämt så att den för de ensamstående medförde en viss merbelastning men detta skedde icke längre genom ortsavdragen utan genom skatteskalorna, vilken därigenom kom att uppdelas på två skalor, en för gifta och en för ensamstående.

Ändringarna i ortsavdrag hade betydelse även för sambeskattningen av äkta makar. Genom att makars ortsavdrag gjordes dubbelt så stora som

ensamståendes erhöles en relation mellan avdragen, som icke medförde någon skattehöjning för kontrahenterna vid ingående av giftermål. I samma riktning verkade även den nya metod för fördelningen av ortsavdrag mellan makar, som infördes år 1952. Medan ortsavdraget för makar tidigare beräknats gemensamt, infördes den ordningen att makarna tillerkändes hälften var av ortsavdraget och att, i den mån ena maken icke kunde utnyttja sådant avdrag, det tillgodoräknades den andra maken.

De nya ortsavdragen betydde även en justering av spännvidden mellan högsta och lägsta ortsgrupp. Medan denna tidigare varit — uppifrån räknat — omkring 20 procent för ensamstående men endast 16 procent för gifta, bestämdes den nu enhetligt till 16 procent. Genom att ortsgrupp I sedermera i realiteten bortfallit har spännvidden minskats till 12 procent, varigenom överensstämmelse erhållits även med den statliga lönegrupperingen.

I fråga om skatteskalorna genomfördes den principen att skattesatsen gjordes enhetlig för ett relativt brett bottenkikt, upp till en beskattningsbar inkomst av 8 000 kronor för gift skattskyldig och 4 000 kronor för ensamstående. Inom detta skikt — motsvarande taxerade inkomster i högsta ortsgrupp av 12 000 respektive 6 000 kronor — medförde skalorna sålunda icke någon progression. Man erhöles härigenom en proportionell marginalskatt tämligen högt upp i inkomstskikten. Reformen ansågs betydelsefull ur flera synpunkter. Med den åsyftades att undanröja de hinder för ökade arbetsinsatser som en från botten genomförd progression kunde tänkas medföra. Reformen var också ett led i lösningen av sambeskattningsfrågan. I enlighet med de undersökningar som gjorts hade man funnit det nödvändigt att bibehålla sambeskattningen såsom skatteform för äkta makar. Det var då angeläget att söka neutralisera sambeskattningens negativa verkningar — vilka främst voro en följd av statsskattens progression — och för detta ändamål borde en övergång till en proportionell skattesats inom ett så brett inkomstskikt som möjligt vara av särskild betydelse.

Slutligen avpassades de båda skatteskalorna så att de vid beskattningsbara inkomster upp till 10 000 kronor för gift skattskyldig och 5 000 kronor för ensamstående medförde en skatt, som för den ensamstående var hälften av vad den gifte (eller två makar tillsammans) hade att betala på en dubbelt så stor inkomst. Härigenom godtogs upp till nu angiven gräns den avvägning av skattebördan mellan äkta makar och ensamstående, som följer av s. k. sambeskattning enligt tudelningsprincip. Den vidare skatteavvägningen mellan gifta och ensamstående skedde genom de båda skatteskalorna, varvid tudelningsprincipen successivt modererades, med hänsyn till att den, konsekvent genomförd, befanns medföra alltför stor skärpning av de ensamståendes beskattning respektive alltför stora fördelar för äkta makar.¹

¹ SOU 1951: 51 s. 189 och 190 samt 212 och 213.

Enligt direktiven för vår undersökning bör den nuvarande avvägningen av skattebördan mellan ensamstående och gifta skattskyldiga i möjligaste mån bibehållas. Vidare bör, enligt direktiven, i detta sammanhang icke behandlas frågor i övrigt som ha betydelse för sambeskattningen av äkta makar eller frågor som eljest inverka på fördelningen av skattebördan mellan olika kategorier av skattskyldiga. I sistnämnda hänseende göres dock i direktiven ett undantag: tyngdpunkten för skattesänkningen bör läggas på de mindre inkomsttagarna.

Det nu sagda innebär tydligen att — om ortsavdragen ändras — proportionen mellan ortsavdragen för olika grupper av skattskyldiga likväl bör bibehållas i stort sett oförändrad. Det innebär vidare att den i skatteskalorna godtagna gränsen för sambeskattning enligt tudelningsprincip och den därefter följande avvägningen mellan de båda skalorna icke nu ställs under diskussion. Förhållandet mellan skattesatserna i de två skalorna bör alltså icke i någon väsentlig mån ändras. Härav torde även följa att det vid 1952 års skatteomläggning särskilt diskuterade problemet rörande skatteökningarna för ensamstående i vissa låga inkomstlägen icke nu aktualiseras på annat sätt än att dessa ensamstående — liksom gifta skattskyldiga i samma inkomstlägen — böra tillgodoses i den allmänna form att skattesänkningens tyngdpunkt lägges på de mindre inkomsttagarna. Det kan dock i detta avseende anmärkas att ifrågavarande problem fått något minskad proportion sedan 1955 års lagstiftning om schablonavdrag vid taxeringen medfört en viss skattesänkning, som främst torde komma de lägsta inkomsttagarna till godo.

Av väsentlig betydelse för våra undersökningar är frågan om den proportionella marginals-katten i botten av skatteskalorna skall behållas i princip oförändrad. Skatteskalorna äro nu uppbyggda på en enhetlig skattesats av 12 procent upp till en beskattningsbar inkomst av 8 000 kronor för gift skattskyldig och 4 000 kronor för ensamstående. Genom att skatten hittills uttagits med 110 procent har skattesatsen i verkligheten varit 13,2 procent. Möjligen kan sägas att den proportionella marginals-katten genom detta skatteuttag kom att mista en del av sin psykologiska effekt: det torde falla sig lättare att göra klart för den stora mängd av skattskyldiga, som befinner sig inom detta breda intervall, att deras statsskatt är 12 procent — och att den vid inkomstökning inom skiktet alltså håller sig vid 12 procent — än att driva motsvarande upplysningsverksamhet när skattesatsen är 13,2 procent. Den reella effekten av proportionaliteten i botten av skatteskalorna har dock varit den åsyftade och bör — såvitt man kan bedöma — ha fyllt sin uppgift.

Enligt vår mening är den enhetliga skattesatsen i botten av skatteskalorna en av de betydelsefullaste vinsterna av 1952 års omläggning. Det skulle innebära en klar försämring att frånga denna uppläggning av skatteskalorna genom att stycka upp deras nuvarande lägsta skikt i flera inter-

valler. Däremot bör det enligt vår mening kunna övervägas att ytterligare bredda detta lägsta skikt och låta den enhetliga skattesatsen gå något högre upp i inkomstskikten. För en dylik breddning talar bl. a. den penningvärdeförsämring som ägt rum, sedan skatteskalorna utarbetades under år 1951. Denna fråga skola vi emellertid återkomma till i det följande.

I och med att man önskar i princip behålla den enhetliga skattesatsen i botten av skalorna har man mycket små möjligheter till variationer, när det gäller att *endast med hjälp av skalorna* förlägga tyngdpunkten av skattesänkningen till de mindre inkomsttagarna. Möjligheterna därtill äro praktiskt taget endast tre: att bestämma den enhetliga skattesatsen i botten till 12 procent, 11,5 procent eller 11 procent. Dessa möjligheter torde emellertid i och för sig vara tillräckliga för ifrågavarande syfte; med någon av dessa tre skattesatser i botten kan — såsom våra förslag torde visa — inom den angivna kostnadsramen konstrueras skatteskalor av olika progressiv läggning med skattesänkningens tyngdpunkt förlagd mot basen, d. v. s. till det skikt som omfattas av den enhetliga skattesatsen.

Detta skikt är emellertid mycket stort. Det sträcker sig numera upp till årsinkomster av inemot 14 000 kronor för en gift person och 7 000 kronor för en ogift person. Till jämförelse kan nämnas att medianinkomsten för fysiska personer vid 1954 års taxering var 7 156 kronor. I själva verket omfattar det första skiktet i skalan 65 procent av de skattskyldiga, för vilka fastställts beskattningsbar inkomst vid den statliga taxeringen. Vill man inom detta breda skikt väga skattesänkningen så att den blir procentuellt större för inkomsttagarna med de lägsta inkomsterna har man — om man vill bibehålla principen med en enhetlig skattesats i botten — icke möjlighet att göra detta med skatteskalorna utan måste då tillgripa en höjning av ortsavdragen.

Med hjälp av ortsavdragen kan nämligen — såsom vi också skola visa — en stark skattesänkning åstadkommas för just de lägsta inkomsttagarna. Våra undersökningar äro här, i enlighet med direktiven, begränsade till vad som kan göras med hjälp av de *statliga* ortsavdragen. Det torde emellertid kunna riktas mycket vägande invändningar mot att i detta sammanhang höja de statliga ortsavdragen. För att icke skatteavvägningen mellan gifta och ensamstående skall förskjutas — med verkan bl. a. på sambeskattningen — måste en sådan höjning göras dubbelt så stor för de gifta som för de ensamstående. Höjningen måste därför i och för sig medföra ett ganska stort skattebortfall för staten. Kostnaden är dock icke av den storlek att icke en höjning av ortsavdragen, även en ganska stor sådan, kan rymmas inom den uppdragna kostnadsramen. Man kan nämligen delvis »ta igen» det skattebortfall den orsakar genom en justering uppåt av skattesatserna i skalorna. Invändningarna hänföra sig snarare till det förhållandet att de statliga ortsavdragen äro så mycket större än de kommunala ortsavdragen och att denna skillnad skulle ytterligare ökas.

Förhållandet mellan de statliga och de kommunala ortsavdragen framgår av följande tablå.

Ortsgrupp	Statliga ortsavdrag			Kommunala ortsavdrag	
	Gift	Ogift med barn	Ensamstående	Gift	Ensamstående (även ogift med barn)
II	3 520	2 640	1 760	1 760	1 230
III	3 680	2 760	1 840	1 840	1 290
IV	3 840	2 880	1 920	1 920	1 340
V	4 000	3 000	2 000	2 000	1 400

Något direkt samband mellan de kommunala och de statliga ortsavdragen finnes för närvarande icke. Skenbart föreligger ett sådant samband därigenom att de kommunala ortsavdragen för en gift person äro till beloppen lika med de statliga ortsavdragen för en ensamstående. Denna överensstämmelse är emellertid icke grundad på något principiellt resonemang och fyller icke någon speciell funktion. Att de kommunala ortsavdragen begränsats till de belopp, vartill de för närvarande uppgå, har dikterats uteslutande av kostnadssynpunkter. När dessa avdrag senast fastställdes syntes det naturligt att i första hand nå fram till kommunala ortsavdrag av samma storlek som de statliga. Då en mera väsentlig höjning av avdragen icke ansågs möjlig att åstadkomma utan att staten i en eller annan form lämnade kommunerna hjälp, blev emellertid frågan om de kommunala ortsavdragens höjd närmast ett spörsmål om vad som var möjligt att statsfinansiellt genomföra. Ur denna synpunkt fann man sig böra stanna vid de nu gällande avdragen.¹

Sedan detta skedde — år 1950 — ha emellertid de statliga ortsavdragen höjts. Såsom framgår av tablå är skillnaden mellan dem och de kommunala ortsavdragen nu betydande. I själva verket orsakar denna skillnad många problem inom beskattningen och kan sägas inverka menligt på skattesystemets balans. Det synes vara ett av de viktigaste önskemålen för närvarande att här åstadkomma en bättre jämvikt. Att under sådana förhållanden nu vidga klyftan mellan de båda slagen av ortsavdrag genom en ensidig höjning av de statliga avdragen torde därför helst icke böra ifrågakomma.

Vi äro sålunda av den mening att ortsavdragen icke böra rubbas i detta sammanhang. Om man önskar ge särskilda skattelättnader åt de lägsta inkomsttagarna, d. v. s. åt dem vars inkomster ligga inom eller nära existensminimum, är detta en ortsavdragsfråga. Denna fråga torde dock ligga något vid sidan av en allmän skattesänkning, även om en sådan skattesänkning anses främst böra inriktas på de mindre inkomsttagarna.

¹ SOU 1950: 5 s. 41—43.

En reglering av de lägsta inkomstagarnas skatteförhållanden kan i närvarande läge icke lämpligen ske utan att de kommunala ortsavdragen tagas upp till prövning. Frågan hör därmed, enligt vår mening, hemma i ett större sammanhang, i vilket en omprövning även av de statliga ortsavdragen kan komma att ingå.¹ Med hänsyn härtill ha vi i vårt här framlagda huvudförslag icke tagit upp något alternativ, som innefattar höjning av de statliga ortsavdragen. Trots detta ståndpunktstagande ha vi dock, med hänsyn till att meningarna härom kunna vara delade, i en särskild bilaga redovisat vissa alternativ till skattesänkning i förening med höjda ortsavdrag.

Såsom nyss sagts ha vi utsträckt våra undersökningar även till frågan om en breddning av skiktet för den enhetliga skattesatsen i botten av skatteskalorna. Vad som därvid, inom den angivna kostnadsramen, lämpligen kan ifrågakomma är att införa en och samma skattesats upp till en beskattningsbar inkomst av 10 000 kronor för gift skattskyldig (motsvarande en årsinkomst av omkring 16 000 kronor) och 6 000 kronor för ensamstående (motsvarande en årsinkomst av omkring 9 000 kronor). En dylik breddning av det fält, inom vilket någon progressiv skatt icke skulle drabba en inkomstökning, kan — särskilt med hänsyn till förändringarna i penningvärdet — synas i och för sig rimlig och önskvärd. Emellertid ha vi icke i vårt huvudförslag stannat för en på detta sätt breddad skala. Skälet härtill är främst att skattesänkningen då icke kommer att få en lämplig avvägning. Tyngdpunkten kommer att ligga vid det nya skiktets övre gräns, d. v. s. den största skattelättnaden tillföres gifta skattskyldiga med omkring 16 000 kronors årsinkomst och ensamstående med omkring 9 000 kronors årsinkomst, medan däremot lägre inkomstagare få en mindre sänkning än dessa. Det uppkommer med andra ord »en puckel» i kolumnen för den procentuella skatteminskningen. Denna verkan kan något mildras om breddningen kombineras med en höjning av ortsavdragen. Den kan dock icke helt utjämnas inom den angivna kostnadsramen. På grund härav och kanske framför allt därför att vi — såsom nyss anförts — icke velat i detta sammanhang föreslå en höjning av ortsavdragen, ha vi icke heller velat förorda en skala av detta slag. Även här ha vi emellertid i en särskild bilaga redovisat de av oss övervägda alternativen.

På grund av nu förda resonemang ha vi kommit fram till ett huvudförslag, som helt bygger på en jämkning av skattesatserna i de nuvarande skatteskalorna, utan någon rubbning av de statliga ortsavdragen och med bibehållande av det nuvarande skiktet för en enhetlig skattesats i botten. Därvid ha vi ansett det icke vara något direkt hinder att denna enhetliga skattesats bestämmas till ett brutet tal, i detta fall 11,5. Det kan erinras om att motsvarande skattesats för närvarande i verkligheten är 13,2. Även om man hellre skulle se — såsom vi också i huvudförslaget alternativt för-

¹ Jfr interpellationssvar, andra kammarens prot. 7/1955 s. 10 ff.

orda — att denna skattesats bestämdes till ett helt tal, 11 eller 12, är dock enligt vår mening ett brutet tal att föredraga framför exempelvis en mindre justering av de statliga ortsavdragen.

Att skattesänkningens tyngdpunkt bör ligga på de mindre inkomsttagarna kan sägas i och för sig innebära en skärpning av den nuvarande progressiviteten. Hur avvägningen här skall ske blir i sista hand alltid beroende av en skälighetsbedömning. Vi ha emellertid — i enlighet med direktiven — inom vårt huvudförslag framlagt skalor med olika progressiv läggning.

Beträffande skattesänkningens storlek har i direktiven angivits tre olika alternativ. Enligt dessa skulle den totala skattesänkningen — med relativt sett större skattelättnader för de mindre inkomsttagarna — beräknas till omkring antingen 8 eller 9,1 eller 12 procent. Våra förslag ha grupperats kring dessa tre kostnadsalternativ. Grupp 1 omfattar alltså skalor som medföra ett skattebortfall för staten med omkring 8 procent av den statliga inkomstskatten, grupp 2 omfattar skalor som medföra ett motsvarande skattebortfall av 9 à 10 procent och grupp 3 skalor som medföra ett skattebortfall av omkring 12 procent. Förslagen ha dock i detta avseende krävt vissa marginaler. Skattebortfallet har angivits dels på grundval av den statliga inkomstskattens storlek för inkomståret 1954 och dels på grundval av dess beräknade storlek år 1957 före sänkning.

Vårt *huvudförslag* omfattar inom grupp 1 skalorna 1 a och 1 b, med vilka bör jämföras den nuvarande skalan vid 100 procents skatteuttag, inom grupp 2 skalorna 2 a, 2 b och 2 c samt inom grupp 3 skalorna 3 a, 3 b och 3 c. Skalorna äro uppbyggda efter samma princip och skilja sig endast i fråga om den progressiva läggningen. För varje skala redovisas vilken procentuell skatteminskning den skulle medföra dels för gifta och dels för ensamstående. Mera detaljerade tabeller över verkningarna ha intagits endast för skalorna 1 a, 2 a och 3 a. Huvudförslaget innefattas i *Bilaga 1*.

Såsom ovan anförts ha vi funnit oss vid sidan härav böra framlägga även förslag till skalor kombinerade med en *höjning av ortsavdragen*. I första hand har därvid räknats med en höjning med 100 kronor för ensamstående och 200 kronor för gifta. Dessa skalor ha betecknats 1 c, 2 d, 2 e och 3 d. Härjämte ha uträknats även vissa skalor, som anpassats till en kraftigare höjning av ortsavdragen, nämligen skalorna 3 e, 3 f, 3 g och 3 h. Samtliga dessa skalor redovisas i *Bilaga 2*.

Slutligen har uträknats även en skala, innefattande *breddning av skiktet för den enhetliga skattesatsen i botten*. Skalan har betecknats 3 i. För att belysa hur den därvid framkommande ojämnheten i den procentuella skatteminskningen kan mildras genom att en dylik skala kombineras med en höjning av ortsavdragen framläggas vidare skalorna 1 d, 2 f, 2 g och 3 j. Hithörande skalor redovisas i *Bilaga 3*.

I samtliga fall förutsättes i första hand att skalorna skola tillämpas vid

en uttagningsprocent av 100, även om skalorna torde besitta den erforderliga elasticiteten för en tillämpning även vid 90 eller 110 procents uttag.

I fråga om skalornas rörlighet i övrigt ifrågasättes icke annan princip än den nu gällande. För den händelse uttagningsprocenten bestämmes högre än till 100 procent av grundbeloppet, föreslås sålunda att skatten icke i något skikt skall överstiga den högsta skattesatsen i skalorna, d. v. s. 65 procent.

Vid antagande av något av förslagen torde icke erfordras annan författningsändring än att de valda skalorna — för gifta respektive för ensamstående skattskyldiga — inarbetas i 10 § förordningen om statlig inkomstskatt. Skatteskalan för ensamstående förutsättes sålunda skola liksom för närvarande gälla även för ogifta skattskyldiga med barn.

V. Beskattningen av folkpensionsförmåner och avdraget för folkpensionsavgift

Förmåner och avgifter enligt lagen om folkpensionering

Lagen den 29 juni 1946 om folkpensionering skiljer mellan å ena sidan ålderspension, som utgår efter det den pensionsberättigade fyllt 67 år, samt å andra sidan invalidpension, sjukbidrag och änkepension, vilka förmåner utgå för tid dessförinnan.

Efter de ändringar i lagen om folkpensionering, som vidtagits av 1955 års riksdag¹ och som träda i kraft den 1 januari 1956, gäller i huvudsak följande.

Ålderspensionens grundbelopp — den s. k. allmänna ålderspensionen — utgår oberoende av inkomstprövning. Beloppet utgör 1 360 kronor om året för gift pensionsberättigad, vars make jämväl åtnjuter folkpension eller vars hustru uppbär hustrutillägg, samt 1 700 kronor om året för annan pensionsberättigad.

Invalidpension eller sjukbidrag tillkommer den, vars arbetsförmåga är på visst sätt nedsatt, och utgöres dels av grundpension med 200 kronor om året och dels av tilläggspension med högst 1 160 kronor om året för gift pensionsberättigad, vars make åtnjuter folkpension eller vars hustru uppbär hustrutillägg, och högst 1 500 kronor om året för annan pensionsberättigad. Grundpensionen utgår oberoende av inkomstprövning. Tilläggspensionen är däremot inkomstprövad.

Änka, som fyllt 55 år, är berättigad till änkepension, om hon uppnått denna ålder senast det år då mannen avled och varit gift med honom minst fem år. När särskilda skäl föranleda därtill kan dock änkepension utgå även om dessa villkor icke äro uppfyllda. Om änka åtnjuter folkpension i annan form, är hon ej berättigad till änkepension. Om hon ingår nytt äktenskap upphör rätten till änkepension. Änkepensionen är inkomstprövad och utgår med högst 1 360 kronor om året.

Hustrutillägg tillkommer pensionsberättigads hustru, om hon fyllt 60 år och makarna varit gifta minst fem år. Dessa villkor kunna dock eftergivvas, när särskilda skäl föranleda därtill. Förmånen utgår efter inkomstprövning med högst 1 360 kronor om året.

De ovan angivna förmånerna höjas i förekommande fall med indextillägg, kommunalt bostadstillägg, blindtillägg och vårdtillägg.

¹ Prop. 128/1955. Sammans. stats- och andra lagutsk. bet. 5/1955.

Indextillägget bestämmes med hänsyn till det pensionspristal, som fastställs för varje månad, och beräknas vid de nya bestämmelsernas ikraftträdande den 1 januari 1956 komma att bli per år 80 kronor för änkepensionsberättigad och för den, som uppbär hustrutillägg, ävensom för gift pensionsberättigad, vars make åtnjuter ålderspension, tilläggspension eller hustrutillägg, samt 100 kronor för annan pensionsberättigad.

Kommunalt bostadstillägg utgår efter inkomstprövning enligt grunder som bestämmas av vederbörande kommun.

Blindtillägg tillkommer pensionsberättigad, som saknar synförmåga eller vars synförmåga är på visst sätt nedsatt, under förutsättning att han blivit blind före fyllda 60 år. Blindtillägget utgör 1 000 kronor om året och är icke inkomstprövat.

Annan, som före 60 års ålder blivit svårt invalidiserad och är i behov av ständig tillsyn och vård, är berättigad till vårdtillägg med 1 000 kronor om året. Vårdtillägget är icke inkomstprövat.

Beträffande den inkomstprövning, som enligt vad ovan sagts förekommer för vissa former av folkpension, kan nämnas följande. Tilläggspension, änkepension, hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg minskas med en tredjedel av den del av ogift pensionsberättigads årsinkomst, som ligger mellan 1 000 och 1 400 kronor och med två tredjedelar av inkomst därutöver. För gift pensionsberättigad äro motsvarande gränobelopp 750 resp. 1 050 kronor. Rörande beräkningen av vederbörandes årsinkomst kan nämnas, att folkpension ej räknas som inkomst, att förmögenhet överstigande 10 000 kronor (för gift pensionsberättigad 7 500 kronor) medför viss höjning av årsinkomsten samt att gift pensionssökandes årsinkomst och förmögenhet anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomst resp. förmögenhet.

Nära samband med folkpensionsförmånerna ha de bidrag, som utbetalas enligt lagen den 26 juli 1947 om bidrag till änkor och änklingar med barn. Sådant bidrag utgår efter inkomstprövning med belopp motsvarande änkepension enligt lagen om folkpensionering; även kommunalt bostadstillägg kan utgå.

Jämlikt 19 § i lagen om folkpensionering, i dess lydelse enligt lag den 5 juni 1953 (nr 291), skall pensionsavgift med nedan angivna undantag erläggas av varje i riket mantalsskriven svensk medborgare i åldern 18—66 år.

Den som uppbär folkpension är befriad från avgiftsskyldighet. Pensionsavgift skall ej heller erläggas av den för vilken den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten icke uppgår till 1 200 kronor, eller — om han är gift och skall taxeras enligt för gift skattskyldig gällande grunder samt andra maken icke är befriad från avgiftsplikt — makarnas taxerade inkomster sammanlagt icke uppgå till 1 200 kronor.

Pensionsavgiften för ogift och sammanlagda avgiften för äkta makar ut-

går med 1,8 procent av den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten, dock högst med 180 kronor för ogift och sammanlagt högst med 360 kronor för makar. För äkta makar gälla följande bestämmelser beträffande avgiftsberäkningen. Äro båda makarna taxerade och avgiftspliktiga erlägges pensionsavgift med sammanlagt högst 360 kronor. Därvid skall, om vardera makens taxerade inkomst överstiger 10 000 kronor, envar påföras pensionsavgift med 180 kronor. Om endast den ena makens taxerade inkomst överstiger 10 000 kronor minskas i förekommande fall dennes avgift så, att makarnas sammanlagda pensionsavgifter icke överstiga 360 kronor. Är endast den ena maken avgiftspliktig, och är den andra maken befriad från avgiftsskyldighet enbart av den anledningen, att för denne ej beräknats taxerad inkomst, utgör maximiavgiften för den avgiftspliktige 360 kronor. Om båda makarna taxerats, men endast den ena är avgiftspliktig, eller om endast den ena maken taxerats, och den andra maken ej skulle ha varit avgiftspliktig även om han påförts taxering, utgår högsta pensionsavgift med 180 kronor.

Gällande bestämmelser för beskattningen

Folkpensionsförmåner av olika slag ävensom nämnda bidrag till änkor och änklingar med barn utgöra skattepliktig inkomst. Vid den kommunala inkomsttaxeringen finnas emellertid för dessa fall särskilda bestämmelser om extra avdrag för nedsatt skatteförmåga. Enligt 50 § 2 mom. kommunalskattelagen skall sålunda skattskyldig, vars inkomst helt eller till huvudsaklig del utgöres av folkpension eller änke- eller änklingsbidrag, därest särskilda omständigheter icke till annat föranleda, anses ha sådan nedsatt skatteförmåga, som berättigar till extra avdrag. I anvisningarna till nämnda paragraf stadgas, att om skattskyldig varit för sin försörjning *helt* beroende av vad han i form av folkpension eller änke- eller änklingsbidrag uppburit, den taxerade inkomsten regelmässigt bör minskas med ett belopp motsvarande vad han sålunda uppburit, dock högst 3 000 kronor. Om skattskyldig åtnjutit jämväl annan inkomst än folkpension eller änke- eller änklingsbidrag, men pensionen eller bidraget likväl utgjort den *huvudsakliga* delen av hans inkomst, bör den skattskyldige regelmässigt medgivas ett med hänsyn till omständigheterna jämkat avdrag för nedsatt skatteförmåga. Därest folkpensionen eller änke- eller änklingsbidraget icke uppgått till minst hälften av den sammanlagda inkomsten, bör avdrag, som ovan sägs, medgivas allenast då särskilda skäl därtill föranleda. — Några motsvarande bestämmelser ha icke ansetts erforderliga vid den statliga taxeringen med hänsyn till de vid denna taxering utgående högre ortsavdragen.

Bestämmelser om avdragsrätt vid inkomsttaxeringen för folkpensionsavgift äro meddelade i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen. Enligt detta stadgande äger skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela beskatt-

ningsåret, i hemortskommunen åtnjuta avdrag för i slutlig eller tillkommande skatt ingående folkpensionsavgift, som under beskattningsåret påförts den skattskyldige. Därest skattskyldig endast en del av beskattningsåret varit här i riket bosatt, skall avdrag åtnjutas allenast i den mån det belöper å nämnda tid. Har folkpensionsavgift, för vilken avdrag åtnjutits vid inkomsttaxeringen, restituerats, avkortats eller avskrivits, skall intäkten härav jämlikt 35 § 5 mom. kommunalskattelagen upptagas till beskattning som inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet.

Enligt gällande uppbördsbestämmelser utgår icke preliminär A-skatt för folkpensioner eller bidrag till änkor eller änklingar med barn.

Icke heller tages vid beräkning av preliminär A-skatt någon mera exakt hänsyn till den skattskyldiges eventuella rätt till avdrag för folkpensionsavgift. Dylig avgift får emellertid anses inkluderad i de avdrag med schablonmässigt bestämda belopp — 450 resp. 300 kronor — som skola göras vid uträkningen av skattetabellerna.

Skattelagssakkunnigas förenklingsförslag

I sitt betänkande med förslag till förenkling av vissa beskattningsregler (SOU 1954: 18) ha 1950 års skattelagssakkunniga även behandlat frågan om att i förenklingssyfte fritaga folkpensionsförmånerna från beskattning och samtidigt slopa rätten till avdrag för folkpensionsavgift.

I betänkandet (s. 50—54) konstateras att de nuvarande bestämmelserna i detta avseende äro en av de faktorer, som komplicerar deklarations- och taxeringsförfarandet samtidigt som de utgöra ett hinder för uppnående av bättre överensstämmelse mellan den preliminära A-skatten och den slutliga skatten.

Härom anföra de sakkunniga bl. a. följande.

Vad angår de särskilda föreskrifterna om avdrag vid den kommunala taxeringen för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer har dessa visat sig medföra besvärligheter vid taxeringsarbetet. För att i görligaste mån ernå enhetlig tillämpning av berörda föreskrifter har man på vissa håll utarbetat tabeller till ledning vid beräkning av avdragsbeloppet med hänsyn till sidoinkomstens storlek. Dessa tabeller kan emellertid icke alltid följas; hänsyn måste vid avdragets bestämmande ofta tagas till omständigheterna i det särskilda fallet. I många län har man därför nöjt sig med att utfärda allmänna anvisningar till ledning för taxeringsmyndigheterna. Ehuru sålunda vissa åtgärder vidtagits för att underlätta taxeringsarbetet i nu ifrågakvarande hänseende, medför dock beräkningarna av de extra avdragen för folkpensionärer alltjämt en icke oväsentlig merbelastning för beskattningsnämnderna.

Rätten till avdrag för folkpensionsavgifter komplicerar såväl deklarations- som taxeringsförfarandet. Den skattskyldige måste från senaste debetsedel å slutlig skatt överföra den honom påförda obligatoriska folkpensionsavgiften till deklarationsformuläret. I undantagsfall måste uppgift inhämtas även från debetsedel å tillkommande skatt och sammanläggning ske av de olika beloppen å debetsedlarna till ett gemensamt belopp i deklarationen. Därvid kan lätt förväxlingar ske

med andra å debetsedeln angivna belopp, och feladderingar göras, om uppgifter skall inhämtas från mer än en debetsedel. För kontroll av det i deklARATIONEN yrkade avdraget måste deklARATIONSGRANSKAREN antingen infordra vederbörliga debetsedlar från den skattskyldige eller inhämta uppgifter från debiteringsmyndigheten. En så noggrann kontroll hinner vanligen inte göras under den relativt korta tiden för deklARATIONSGRANSKNINGEN annat än i sådana fall, då det yrkade avdraget förefaller att vara uppenbarligen felaktigt.

Med hänsyn till nämnda olägenheter såväl för deklARATIONS- och taxeringsförfarandet som för uppbördssystemet har i betänkandet föreslagits att folkpensionsförmånerna liksom även bidragen till änkor och änklingar med barn skola undantagas från skatteplikt samt att rätten till avdrag för folkpensionsavgift skall avskaffas.

I anslutning till detta förslag anföra de sakkunniga följande.

Sett ur de skattskyldigas synpunkt kan ett genomförande av de sakkunnigas förslag närmast betraktas såsom en viss omfördelning av skattebelastningen så till vida, att de folkpensionärer, som nu måste betala skatt för hela folkpensionen eller viss del därav, blir helt befriade från skatt för folkpensionsförmånerna, medan en viss skatteskärpning till följd av avdragsrättens slopande inträder för de skattskyldiga, som nu har att erlagga avgifter enligt lagen om folkpensionering. Emellertid kan den lindring, som inträder för folkpensionärerna beräknas uppgå till sammanlagt större belopp än den sammanlagda skärpningen för övriga skattskyldiga, varför förslaget som helhet betraktat innebär en minskning i skattebelastningen. För de skattskyldiga, som nu är avgiftspliktiga, bör den relativt ringa skärpning av beskattningen, som ett slopande av avdragsrätten innebär, kunna betraktas såsom ett förhållandevis billigt pris för förmånen att vid uppnådd pensionsålder eller dessförinnan inträdd rätt till folkpension få komma i åtnjutande av skattefrihet för pensionsförmånerna. Det kan vidare framhållas, att den av förslaget för vissa skattskyldiga föranledda skatteskärpningen kompenseras av att övriga förenklingsåtgärder är så utformade, att de i allmänhet leder till lindring i beskattningen.

De sakkunniga ha beräknat att den föreslagna skattefriheten för folkpensioner skulle medföra en minskning av skatteunderlaget med omkring 520 miljoner kronor. Å andra sidan skulle upphävandet av rätten till avdrag för folkpensionsavgifter öka skatteunderlaget med 420 miljoner kronor.

I de remissyttranden, som avgåvos över de sakkunnigas förslag rörande beskattningen av folkpensionsförmåner och avdragsrätten för folkpensionsavgifter, tillstyrktes förslaget av det övervägande antalet myndigheter och organisationer. Förslaget avstyrktes emellertid av socialstyrelsen, två länsstyrelser, allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden, Landsorganisationen, Tjänstemännens centralorganisation, Sveriges akademikers centralorganisation, Riksförbundet landsbygdens folk och Svenska sjöfolksförbundet. Pensionsstyrelsen och försäkringsanstalterna Folket och Samarbete ansågo sig icke kunna taga ställning till förslaget.

En sammanställning av vad remissyttrandena härom innehöllo har inlagits i proposition nr 59 till 1955 års riksdag (s. 91—98), vartill här torde få hänvisas.

Departementschefen fann i propositionen att den föreslagna omläggningen skulle ha stora fördelar ur förenklingssynpunkt, framför allt därigenom att de komplicerade bestämmelserna om nedsatt skatteförmåga till stor del skulle bortfalla. Förslaget skulle emellertid leda till en skatteskärpning för sådana skattskyldiga, som ginge miste om avdragsrätten för folkpensionsavgiften, d. v. s. i huvudsak befolkningen i de arbetsföra åldrarna. Med hänsyn till denna konsekvens kunde departementschefen icke godtaga förslaget. Departementschefen hade därför låtit verkställa preliminära undersökningar, huruvida det vore möjligt att uppnå motsvarande förenklingar genom andra åtgärder. Några tillfredsställande lösningar hade dock icke framkommit.

Med hänsyn till de avsevärda förenklingar, som skulle nås med de sakkunnigas förslag, ansåg emellertid departementschefen det böra övervägas om förslaget kunde genomföras i samband med en allmän skattesänkning. Förberedande undersökningar hade gett vid handen att stora svårigheter härvid komme att möta men att dock vissa utsikter föreläge till en godtagbar lösning. Det borde ankomma på de särskilda sakkunniga, vilka kunde bliva tillkallade för att utreda frågan om en allmän skattesänkning, att ytterligare undersöka möjligheterna att i samband med en skattesänkning genomföra skattelagssakkunnigas förevarande förslag.

Såsom av direktiven för vår utredning framgått har denna fråga sedermera hänskjutits till oss.

För år 1956 beräknade belopp

Enligt uppgifter, som inhämtats från pensionsstyrelsen, kunna utbetalningarna av folkpensioner under år 1956 beräknas till omkring 1 580 miljoner kronor. Härtill komma utbetalningar av änke- och änklingsbidragen med omkring 5 miljoner kronor. Folkpensionsavgifter, som medföra avdragsrätt vid taxeringen, kunna för inkomståret 1956 beräknas till 425 miljoner kronor.

Det för år 1956 beräknade antalet pensionstagare och till änke- och änklingsbidrag berättigade, fördelade efter de olika förmånerna, framgår av följande sammanställning.

Pensions- eller bidragsförmån	Antal förmånsberättigade	Därav med inkomstprövade förmåner
Ålderspension	675 000	375 000
Invalidpension och sjukbidrag	133 000	118 000
Änkepension	16 000	16 000
Hustrutillägg	23 000	23 000
Änke- och änklingsbidrag	4 000	4 000
Sammanlagt	851 000	536 000

Förmånsberättigade, som åtnjuta inkomstprövade förmåner, eller omkring 60 procent av hela antalet, och ett icke obetydligt antal av övriga förmånsberättigade få antagas åtnjuta ortsavdrag och avdrag för nedsatt skatteförmåga med sådant belopp, att ingen del av förmånerna blir beskattad.

Av det belopp som beräknas komma att utbetalas under 1956 i folkpensioner samt änke- och änklingsbidrag — 1 585 miljoner kronor — torde därför ej mer än en tredjedel eller omkring 530 miljoner kronor komma att bli beskattad.

De sakkunnigas ställningstagande

Ett väsentligt hinder för att genomföra skattelagssakkunnigas förenklingsförslag beträffande beskattningen av folkpensioner är den skatteskärpning, som skulle inträda för befolkningen i de arbetsföra åldrarna genom att rätten till avdrag för folkpensionsavgiften avskaffades. Det har emellertid ansetts att man skulle ha vissa utsikter att genomföra reformen om det fick ske i samband med en allmän skattesänkning. Skärpningen skulle då kunna neutraliseras, den skulle bli mindre märkbar för den enskilde om resultatet likväl blev att han fick en sänkt skatt. Man kan också tänka sig att man i detta sammanhang direkt kompenserar den skattskyldige för skärpningen och sålunda ger en viss sänkning utöver den allmänna skattesänkning, som eljest varit avsedd.

Förenklingsreformen har emellertid två sidor, den verkar inte blott som en skatteskärpning för de avgiftspliktiga utan också som en skattelättnad för dem som uppbära folkpension. Genom att reformen sammankopplas med en allmän skattesänkning blir sålunda resultatet att de som uppbära folkpension få en dubbel sänkning, dels den allmänna sänkningen och dels en skattebefrielse för viss inkomst. Skulle sänkningen därutöver innebära kompensation till de avgiftspliktiga för bortfallen avdragsrätt medför detta — eftersom det icke torde vara praktiskt möjligt att variera skatteskalorna med hänsyn till ålder o. dyl. — att de pensionsberättigade få del även av denna kompensation och sålunda en tredubbel förmån.

Med hänsyn till dessa verkningar kan det innebära vissa olägenheter att en förenklingsreform av detta slag sammankopplas med en allmän skattesänkning. Särskilt är detta fallet när frågan om en allmän skattesänkning tillmätas så stor betydelse som den för närvarande gör. För de jämförelser och avvägningar som måste ske vid en allmän skattesänkning — i förhållande till tidigare skattetryck och med avseende å skattebördans fördelning på olika inkomstskikt o. s. v. — torde det bli i hög grad störande med ett dylikt splittrande moment. Resultatet av skattesänkningen blir därigenom ojämnt och svåröverskådligt och dess psykologiska effekt avtrubbas väsentligt. Det torde sålunda finnas starka skäl för att en allmän skattesänkning

i nuvarande läge, om den skall få sin för alla tydliga verkan, genomföres för sig utan inblandning med en annan reform, som verkar på en gång skatteskräpande och skatteminskande.

Det är särskilt denna dubbla effekt av förenklingsreformen som måste verka förryckande på resultatet av en allmän skattesänkning. I vad mån detta skall bli fallet beror givetvis på hur kraftig den dubbla effekten är och på hur stor den allmänna skattesänkningen blir. Vid en relativt stor skattesänkning finns det tydligen bättre förutsättningar för att förenklingsreformen skall så att säga försvinna i den allmänna skattesänkningen. Då folkpensionerna efter standardförbättringen år 1953 och på grund av indexutvecklingen numera uppgå till ingalunda obetydliga belopp och då även folkpensionsavgifterna höjts avsevärt är det emellertid föga utsikt att reformen på ett mera omärkligt sätt skall kunna rymmas inom en skattesänkning av den i direktiven antydda storleken.

De folkpensionsavgifter, som medföra avdragsrätt vid inkomsttaxeringen, ha för år 1956 beräknats till 425 miljoner kronor. Om avdraget slopades skulle detta medföra skatteökningar — kommunalt och statligt — med omkring 125 miljoner kronor. Av det belopp, som för år 1956 kan komma att utbetalas i folkpensioner — cirka 1 585 miljoner kronor — kan omkring en tredjedel eller omkring 530 miljoner kronor antagas komma att bli beskattad. Om folkpensionerna fritagas från skatteplikt torde detta medföra skatteminskningar — kommunalt och statligt — med uppskattningsvis likaledes 125 miljoner kronor. Den allmänna skattesänkningen, oavsett förenklingsreformen, torde med de i direktiven angivna marginalerna komma att röra sig omkring 200 à 350 miljoner kronor. En i denna allmänna skattesänkning insprängd reform, som i och för sig medför dels skattehöjningar med 125 miljoner kronor och dels skattesänkningar med samma belopp, kan inte undgå att påverka skattesänkningens verkan för olika inkomsttagare på ett märkbart och irrationellt sätt.

Förhållandet kan belysas med några exempel. En familjeförsörjare med en årsinkomst av 15 000 kronor erlägger pensionsavgift med omkring 230 kronor. Om avdragsrätten borttages, uppkommer i detta läge en skattehöjning med cirka 70 kronor. Den skattelindring, som kan beredas vederbörande enligt det av oss framlagda huvudförslaget, rör sig inom gränser av 120—200 kronor. Skattesänkningen skulle alltså här väsentligt undandragas vederbörande genom att han samtidigt måste avstå från avdragsrätten för pensionsavgift. Vid en årsinkomst av 25 000 kronor är pensionsavgiften för en gift person 360 kronor. Avdraget motsvarar då i skatter ungefär 150 kronor. Den skattelindring som kan beredas vid en allmän skattesänkning torde röra sig om 200—400 kronor. Avdragsrättens slopande skulle alltså även här betydligt minska värdet av en skattesänkning.

För en gift pensionär med 15 000 kronor i årsinkomst, i vilken ingår folkpension för två makar med 2 880 kronor, skulle ett fritagande av folkpen-

sionen från beskattning betyda en skattelättnad med omkring 800 kronor. Härtill skulle komma den allmänna skattesänkningen med 80—150 kronor. Om årsinkomsten för den gifta pensionären är 25 000 kronor, skulle skattesänkningen bli först cirka 1 150 kronor på grund av skattefriheten för folkpension och sedan 170—340 kronor på grund av den allmänna skattesänkningen.

Av dessa exempel torde framgå att verkningarna av den kombinerade reformen skulle bli ytterst ojämna. Slutresultatet skulle för en gift person med en årsinkomst av 15 000 kronor bli en skattesänkning av cirka 100 kronor, om han befunne sig i arbetsför ålder, men inte mindre än 900 kronor, om han och hans hustru äro pensionärer. För en gift person med en årsinkomst av 25 000 kronor skulle skattesänkningen bli i förra fallet cirka 150 kronor, i senare fallet cirka 1 400 kronor. Disproportionen i utfallet står i än orimligare dager om man betänker att — ehuru inkomsten är lika — försörjningsbördan normalt är ojämeförligt tyngre för den som här erhåller den mindre skattesänkningen.

Eftersom de skattelättnader, som skulle uppkomma genom att folkpensionsförmånerna generellt undantagas från skatteplikt, i många lägen bli oproportionerligt stora och dessutom den principiella grunden för en sådan skattefrihet kan ifrågasättas, ligger det nära till hands att undersöka om inte skattefriheten kunde inskränkas till enbart de *inkomstprövade* folkpensionsförmånerna. Härför talar också att det främst är dessa förmåner som vålla de taxeringstekniska olägenheter, vilka skattelagssakkunniga velat undanröja med sitt förenklingsförslag. Ett ytterligare skäl är att de inkomstprövade förmånerna — som ett resultat av det taxeringstekniska besvär de vålla — redan nu i realiteten äro till största delen undantagna från beskattning.

Tanken på att fritaga de inkomstprövade förmånerna från skatteplikt är icke ny. De särskilda bestämmelserna om hänsynstagande vid den kommunala taxeringen till utgående folkpensionsförmåner genom avdrag för nedsatt skatteförmåga tillkommo på sin tid som ett provisorium i avvaktan på att de kommunala ortsavdragen skulle höjas. Sedan detta skett vid 1950 års riksdag, täckte de kommunala ortsavdragen sådana folkpensioner, som utgingo utan inkomstprövning. Härigenom aktualiserades frågan om att undantaga de inkomstprövade förmånerna från beskattning, varigenom de nyssnämnda provisoriska bestämmelserna icke längre skulle behövas. I proposition nr 241/1950 med förslag till omläggning av det kommunala ortsavdragssystemet framhöll departementschefen att skatteförmågan hos personer, som komme i åtnjutande av inkomstprövade folkpensioner, i allmänhet finge antagas vara ringa eller helt obefintlig, i följd varav starka sociala skäl talade för att de inkomstprövade folkpensionerna undantoges från beskattning.

Frågan berördes därefter av 1950 års skattelagssakkunniga i en av dem

den 18 november 1950 avgiven promemoria. De sakkunniga funno sig emellertid icke kunna framlägga något förslag i ämnet, närmast beroende därpå att bestämmelserna om inkomstprövningen för folkpensionerna då voro under omarbetning av 1950 års folkpensionsrevision.

Eftersom de inkomstprövade folkpensionerna redan nu i stort sett icke bli beskattade, torde ett formellt fritagande av dem icke behöva möta hinder ur principiell eller finansiell synpunkt. Svårigheterna ligga i stället på det praktiska planet.

För närvarande lämnas icke några kontrolluppgifter till taxeringsnämnderna rörande uppburen folkpension. Beträffande ålderspensionerna har den skattskyldiges ålder givit en tillräcklig kontrollmöjlighet: om vederbörande fyllt 67 år har man kunnat förutsätta att han uppburit folkpension. I övrigt torde nämndernas personkänedom ha givit tillräcklig ledning. Beträffande folkpensionsförmåner, som uppburits av personer vilka ej fyllt 67 år, har dessutom förhållandet kunnat utläsas av plåtavtrycket i mantals- och inkomstlängder, som i dylikt fall markerar att vederbörande är befriad från att erlagga pensionsavgift.

Om de inkomstprövade förmånerna skulle undantagas från beskattning men skatteplikten kvarstå beträffande övriga folkpensioner är detta inte liktydigt med att alla folkpensionsförmåner, som tillkomma skattskyldiga ej fyllda 67 år, skulle vara fria. Sådana skattskyldiga kunna nämligen uppbära förmåner, vilka icke äro inkomstprövade. Så är fallet med den grundpension, som ingår i invalidpension och sjukbidrag, samt med blindtillägg och vårdtillägg. Å andra sidan kan en folkpensionär, som fyllt 67 år, förutom den icke inkomstprövade ålderspensionen, ofta uppbära inkomstprövade förmåner i form av hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg. Inkomstprövade och icke inkomstprövade folkpensioner äro sålunda inblandade med varandra på ett sätt, som gör att det icke är möjligt att enbart med ledning av åldern eller av uppgifter i plåtavtrycket bedöma om folkpensionerna äro av det ena eller andra slaget. Taxeringsnämnderna skulle därför vid en omläggning troligen behöva tillställas uppgifter utöver dem de nu ha tillgång till.

Övergången mellan olika former av folkpension skulle också medföra svårigheter och sakligt sett föga tillfredsställande resultat. Om en person uppbär invalidpension eller sjukbidrag — som vanligen till huvudsaklig del är en inkomstprövad förmån — får han, när han fyller 67 år, pensionen utbytt mot ålderspension, d. v. s. mot en icke inkomstprövad förmån. Skattskyldighet skulle då kunna inträda, oaktat pensionsbeloppet icke behöver ha undergått någon förändring. På samma sätt kan det förhålla sig med änkepension och hustrutillägg. Ålderspensionen kan sålunda ofta innesluta förmåner, som i lägre åldersgrupper varit förenade med inkomstprövning.

Vad nu sagts torde visa att det i praktiken ingalunda går att på ett enkelt sätt särskilja inkomstprövade och icke inkomstprövade folkpensioner samt

att — även om detta läte sig göra — en sådan uppdelning av förmånerna i skattehänseende ofta icke skulle ge ett materiellt tillfredsställande resultat. Man skulle antagligen alltjämt bli hänvisad till ett bedömande på individuella grunder. En omläggning av beskattningen på detta sätt torde därför bli ganska komplicerad och kan i varje fall icke tjäna till den förenkling som man eftersträvat.

Skattelagssakkunnigas förslag om att fritaga folkpensionsförmånerna från beskattning har i de remissyttranden, som avgivits över förslaget, mött åtskilliga invändningar av principiell natur. Det har anförts att man härigenom beträffande viss inkomst skulle införa en privilegiering stridande mot det vanliga inkomstbegreppet och ur skatteförmågesynpunkt föga motiverad, åtminstone, när vederbörande vid sidan av folkpensionen uppbar annan inkomst av betydelse. En dylik skattefrihet skulle illa stämma med den beskattning som eljest drabbade pensionsinkomster och den skulle komplicera samordningen mellan tjänstepension och folkpension. Det har också inväntats att frågan om folkpensionernas beskattning icke lämpligen kunde lösas utan hänsynstagande till den blivande allmänna pensionsförsäkringen. Slutligen har gjorts den allvarliga erinran mot förslaget, att detta innebär en omfördelning av skatteunderlag med cirka 500 miljoner kronor, som från pensionärerna lägges över på de förvärvsarbetande årsklasserna.

Mot dessa invändningar står den förenkling, som reformen skulle medföra i taxeringshänseende. Väsentligen består denna förenkling däri att de särskilda bestämmelserna om avdrag för nedsatt skatteförmåga beträffande folkpensionärer skulle kunna undvaras. Dessa bestämmelser förekomma endast vid den kommunala beskattningen; i fråga om taxering till statlig inkomstskatt ha dylika bestämmelser icke ansetts behövligen med hänsyn till att ortsavdragen där äro av sådan storlek att de i stort sett innebära en självreglering av det fallet att en skattskyldig helt eller huvudsakligen varit beroende av folkpensionen för sin försörjning. Det torde därför med viss rätt kunna sägas att spörsmålet i denna del är en fråga om de kommunala ortsavdragens otillräcklighet. Kunde de kommunala ortsavdragen höjas så att de bättre motsvarade vad som anses utgöra existensminimum, borde därigenom också de taxeringstekniska problemen beträffande folkpensionärer-
nas beskattning komma i annat läge. Under sådana förhållanden kan ifrågasättas om icke problemet om beskattningen av folkpensionsförmåner rätteligen har sin plats i ett annat sammanhang, nämligen vid en kommande revidering av de kommunala ortsavdragen.

Skattelagssakkunnigas förslag skulle emellertid innebära en förenkling även på avdragssidan. Som en konsekvens av att pensionsförmånerna icke längre beskattades skulle rätt till avdrag för folkpensionsavgiften icke längre föreligga. Den överföring av pensionsavgift från debetsedel till deklaration, som nu sker, och den kontroll, som detta förutsätter vid taxeringen, skulle inte längre behövas. Härvid bör emellertid beaktas en sak, nämligen att, så

länge avdraget för kommunala utskylder finnes kvar, den skattskyldige likväl måste vid ifyllandet av sin deklaration hämta uppgifter från debetsedeln för överföring till deklarationen. Debetsedeln måste alltså ändå framtagas för att uppgiften om kommunalutskylder skall kunna lämnas. Ur förenklingssynpunkt kan det då synas mindre betydelsefullt om överföringen från debetsedel till deklaration skall avse även folkpensionsavgiften. För den skattskyldige, som varit van vid att båda dessa skatter ha fått avdragas, kan det snarast vara förvillande att den ena skatten — pensionsavgiften — uteslutits från avdrag. Åtskilliga skäl torde därför tala för att avdraget för pensionsavgift slopas först samtidigt med att avdraget för kommunalutskylder är moget för avskaffande, varvid deklarationsblanketten skulle på en gång kunna förenklas i dessa viktiga avseenden.

En särskild fråga blir därvid om avdragsrätten för folkpensionsavgifterna — liksom avdragsrätten för kommunalutskylder — skall kunna tekniskt ordnas på ett sådant sätt att avdraget icke behöver belasta deklarationsblanketten. Eftersom avgiften nu delvis kompenseras genom ett avdrag vid beskattningen, synes det ligga närmast till hands att förhållandet reglerades genom att avdragsrätten borttoges och avgiften samtidigt i motsvarande mån reducerades. En sådan kompensation skulle ha den fördelen att den tillfördes just dem som man ville kompensera och icke — såsom fallet blir så snart kompensationen gives över skatteskalorna — sprides även till andra än de avgiftspliktiga. Även andra möjligheter att ordna avdragsrätten vid beskattningen torde — såsom remissyttrandena givit vid handen — kunna övervägas i ett dylikt framtida sammanhang.

Vårt ställningstagande till förevarande fråga har främst dikterats av vad som ovan anförts om att ett fritagande av folkpensionsförmånerna från beskattning respektive ett slopande av avdragen för avgifterna skulle på ett ingripande sätt förskjuta resultatet av en allmän skattesänkning. Särskilt med hänsyn till de stora skattelättnader, som därigenom skulle beredas äldre åldersgrupper i jämförelse med de i egentlig mening förvärvsarbetsande grupperna, är det enligt vår mening icke möjligt att i detta sammanhang genomföra ifrågavarande reform. Förutsättningarna för och karaktären av den allmänna skattesänkningen skulle därigenom helt förändras. Såvitt vi kunnat finna är det icke heller möjligt att åstadkomma en tillfredsställande lösning genom att från beskattning undantaga endast de inkomstprövade folkpensionsförmånerna. Under dessa förhållanden ha vi icke ansett oss böra här närmare ingå på olika möjligheter för en teknisk omläggning av avdragsrätten för folkpensionsavgifter. Denna fråga sammanhänger nära med det större spørsmålet huruvida avgiftsplikten över huvud taget skall bibehållas och är därigenom ej endast en skattefråga utan också en fråga av socialpolitisk natur.

ANDRA AVDELNINGEN

Statsskatterevisionens överväganden
och förslag

ANDREA W. DE WILHELMIS

Statistikens betydelse för utvärdering

och lärning

VI. Uppdragets avgränsning

Med ledning av utfärdade direktiv kan revisionens uppdrag sammanfattas sålunda.

Revisionen har att föreslå en sänkning av den statliga inkomstskatten för fysiska personer. Skattesänkningen skall vara allmän, dvs. medföra minskad statsskatt för alla skattskyldiga. Skattesänkningens tyngdpunkt skall emellertid vara förlagd till de mindre inkomstagarna. Utredningen skall ske på grundval av tidigare företagen teknisk utredning. I enlighet med de för sistnämnda utredning utfärdade direktiven bör den nuvarande avvägningen av skattebördan mellan ensamstående och gifta i möjligaste mån bibehållas. Frågor, som i övrigt har betydelse för sambeskattningen av äkta makar eller som eljest inverkar på fördelningen av skattebördan mellan olika kategorier skattskyldiga bör — med ovan angivet undantag — inte behandlas. I uppdraget ingår inte att söka bedöma, vilket utrymme som kan förefinnas för en skattesänkning utan endast att ange, hur en skattesänkning bör ske, om vissa givna belopp står till förfogande härför. I första hand bör utredningsarbetet inriktas på möjligheterna till skattesänkning enbart genom jämkning av skatteskalorna. Även övriga tänkbara metoder bör emellertid kunna övervägas. Revisionen har vid sin prövning att utgå från de ungefärliga alternativ för omfattningen av skattebortfallet, som angivits i den tekniska utredningens direktiv, dvs. skattebortfall på omkring 8, 9,1 och 12 procent av det totala skatteuttaget.

Första avdelningen av detta betänkande utgöres av den promemoria, i vilken resultatet av den tekniska utredningens arbete redovisats. I ett särskilt avsnitt behandlas där det av 1950 års skattelagssakkunniga framställda förslaget att i förenklingssyfte slopa rätten till avdrag för folkpensionsavgift och fritaga folkpensionsförmånerna från beskattning. De tekniskt sakkunniga har på angivna skäl ansett förevarande spørsmål inte kunna lösas i samband med den nu planerade skattesänkningen. Revisionen har för sin del inte funnit anledning att upptaga frågan till behandling.

I fråga om den nu gällande ordningen för den statliga beskattningen av fysiska personer och den historiska bakgrunden till gällande bestämmelser får revisionen helt hänvisa till innehållet i nämnda promemoria.

Beträffande penningvärdeförsämringens inverkan på skattetrycket åberopar revisionen vad i promemorian härom anförts.

Till den tekniska utredningens förslag återkommer revisionen i den följande framställningen.

VII. Olika metoder för en skattesänkning

I fråga om den direkta beskattningen av fysiska personer finns det åtskilliga tekniska möjligheter att åstadkomma skattelättnader. Det är emellertid att märka, att en stor kategori skattskyldiga med låga inkomster erlägger direkt skatt endast i form av kommunalskatt. För dessa inkomstagare, vilkas antal kan uppskattas till ca 200 000¹, kan sålunda en skattesänkning åstadkommas endast genom en reduktion av kommunalskatten. Enligt direktiven har emellertid revisionens arbete begränsats till att avse sänkning av den statliga inkomstskatten.

Sänkning av uttagsprocenten

Den statliga inkomstskatten för fysiska personer är konstruerad som en rörlig skatt, vilket innebär att man årligen bestämmer hur stor procent av skattens grundbelopp som skall uttagas. En nedsättning av uttagsprocenten kan därför synas utgöra en enkel metod för en skattesänkning. Att skatten för närvarande uttages efter 110 procent av grundbeloppet och att de statsfinansiella förhållandena ansetts lämna utrymme för ett skattebortfall av den ungefärliga omfattning som en minskning av uttagsprocenten från 110 till 100 skulle innebära, är omständigheter som kan synas tala för en dylik lösning.

Statsskatterevisjonen är emellertid av den uppfattningen att en nedsättning av uttagsprocenten inte skulle medföra en lämplig avvägning av skattebördan. Den tekniska utredningens promemoria har närmare belyst förändringarna i den reella skattebelastningen 1947—1955. Dessa förändringar har inte skett likformigt inom de olika inkomstkikten utan har i särskilt hög grad medfört skärpt skattetryck för de lägre inkomsttagarna. Härtill kommer, att ensamstående skattskyldiga i vissa lägre inkomstlagen drabbades av skatteökningar vid de år 1952 genomförda ändringarna såvitt gäller den statliga inkomstskatten. Om skattesänkningen sker enbart genom en reduktion av uttagsprocenten, kommer dessa ojämnheter i skattebelastningen mellan olika grupper av inkomstagare att kvarstå. Därtill kommer, att revisionen enligt sina direktiv har att föreslå en skattesänkning, som särskilt gynnar de smärre inkomsttagarna. Detta syfte uppnås inte genom en sänkning av uttagsprocenten. Revisionen kan därför inte förorda en sådan metod.

¹ Samtaxerade äkta makar räknas härvid som en inkomstagare.

I detta sammanhang vill revisionen framhålla, att det nu gällande systemet för skattens rörlighet inte alltid är ägnat att leda till ändamålsenliga förändringar av skatteuttaget. I tider med stora förskjutningar i penningvärde och inkomstnivå bör det enligt revisionens uppfattning bli beroende av särskild prövning i det aktuella fallet, huruvida ett ändrat skatteuttag skall åstadkommas genom likformiga procentuella förändringar av uttaget i alla inkomstlägen eller genom en ny avvägning av skattebördan mellan olika kategorier inkomsttagare.

Övriga metoder

Av övriga metoder för en skattesänkning synes inom ramen för gällande skattesystem endast två förtjäna närmare övervägande, nämligen en jämkning av gällande skatteskalor och en höjning av de statliga ortsavdragen. Dessa metoder kan tillämpas antingen var för sig eller i kombination med varandra.

Jämkning av skatteskalorna

Med hjälp av skatteskalorna kan, genom variationer av skattesatsernas storlek och inkomstskiktens bredd, varje önskad fördelning av skattebördan åstadkommas. Inkomster, som är så låga att de vid tillämpning av principen skatt efter förmåga bör vara undantagna från beskattning och som genom systemet med ortsavdrag blir fria från skatt vid nu gällande ordning, finge därvid utgöra skattefria bottenkikt. I praktiken har man emellertid att ta hänsyn till åtskilliga omständigheter som inskränker dessa i princip obegränsade möjligheter.

Sålunda måste man såsom allmän fordran på en progressiv skiktscala uppställa det kravet att skalan företer en i möjligaste mån jämn stegring av skattesatsen vid stigande inkomst. Inkomstskiktens bredd och skattesatsernas storlek måste avvägas så att inkomstökningar i olika lägen ej medför alltför starka skatteökningar. Om man vill eftersträva ett system som underlättar för den enskilde skattebetalaren att själv beräkna sin skatt, är det vidare ett önskemål att skattesatserna i grundskalan anges i hela tal.

Därutöver kan man, då det gäller att föreslå en skattesänkning inom det gällande skattesystemets ram, inte bortse från de principer, som påverkat utformningen av hittills gällande regler. Sålunda har de mindre önskvärda verkningarna av rådande sambeskattningsystem delvis eliminerats genom skatteskalornas uppbyggnad och inbördes avvägning. Skattes kärpningen vid sambeskattning är i första hand en följd av statsskattens progression. Införandet av en proportionell statsskatt inom ett tämligen brett inkomstskikt i botten av skatteskalorna har därför ansetts vara en värdefull reform. Upp till viss inkomstgräns har vidare den s. k. tudelningsprincipen genomförts vid sambeskattning. Metoden har därvid varit att inkomstinterval-

lerna mellan progressionsskikten gjorts dubbelt så stora i skalan för gifta som i skalan för ensamstående, medan skattesatserna i båda skalorna bestämts lika i motsvarande progressionsskikt.

Inom de ovannämnda bottensskikten med enhetlig skattesats kan sålunda med skatteskalornas hjälp ingen avvägning ske mellan skattskyldiga i olika inkomstlägen. I likhet med de tekniskt sakkunniga anser revisionen fördelarna med en sådan konstruktion av skalorna vara så uppenbara, att någon ändring, innebärande uppdelning av bottensskikten i flera skikt, inte bör genomföras. Vissa skäl kan i stället anses tala för en breddning av bottensskikten. Revisionen återkommer i ett följande avsnitt till detta spørsmål.

Höjning av ortsavdragen

Enligt skatteförmågeprincipen skall inkomster som inte överstiger vad som oundgängligen erfordras för den skattskyldiges och hans familjs uppehälle vara fria från skatt. Ortsavdragen har haft till syfte att garantera ett sådant skattefritt existensminimum. Sedan barnavdragen numera avskaffats vid såväl den statliga som den kommunala beskattningen, är ortsavdragen i stort sett avvägda endast efter civilstånd. Därjämte är ortsavdragen anpassade efter dyrortsförhållandena. Antalet ortsgrupper utgör numera fyra (ortsgrupperna II—V) och spännvidden mellan ortsavdrag i högsta och lägsta ortsgrupp uppgår till 12 procent, räknat från beloppen i högsta ortsgrupp. En höjning av ortsavdragen medför givetvis en sänkning av skatten i alla inkomstskikt. De relativt sett mest framträdande verkningarna inträffar emellertid i de lägre inkomstskikten.

VIII. Skattesänkningens tyngdpunkt

En undersökning av inkomstfördelningen ger vid handen, att antalet inkomstagare med låga inkomster är förhållandevis stort. Revisionen åbe-ropar härutinnan till en början de tablåer, som intagits i bilaga 4. Denna bilaga har kompletterats med statistiska uppgifter för taxeringsåret 1955. Av tabellen över inkomstagarnas fördelning på inkomstklasser framgår, att år 1954 316 000 inkomstagare haft under 2 500 kronor i årsinkomst och ej mindre än 996 000 under 5 000 kronor.

Hur inkomstagare i olika inkomstklasser fördelar sig på kön och civilstånd belyses närmare i *tabell 5*.

Vid en jämförelse av inkomstfördelningarna för gifta och för ensamstående finner man, att fördelningen är betydligt gynnsammare för de gifta. Sålunda utgör av de ovan nämnda 996 000 inkomstagarna med en inkomst understigande 5 000 kronor ej mindre än 808 000 ensamstående och endast

Tab. 5. Inkomstagarna fördelade efter kön, civilstånd (samtaxerade äkta makar = en inkomstagare) och inkomstens storlek, år 1954 (taxeringsåret 1955)

Inkomstklasser kronor	Ogifta och förut gifta män	Ogifta och förut gifta kvinnor	Samtliga ensam- stående (ogifta och förut gifta)	Gifta ej samtaxe- rade män	Gifta ej samtaxe- rade kvinnor	Äkten- skap med samtaxe- rade äkta makar	Samtliga gifta (taxe- rings- enheter)	Samtliga inkomst- tagare (taxe- rings- enheter)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
—2 000	54 240	87 130	141 370	8 070	6 449	347	14 866	156 236
2 000—3 000	116 940	163 020	279 960	24 819	6 724	3 463	35 006	314 966
3 000—4 000	99 410	113 100	212 510	47 893	4 116	13 005	65 014	277 524
4 000—5 000	86 650	88 210	174 860	53 389	4 368	15 148	72 905	247 765
5 000—6 000	78 970	81 050	160 020	59 192	5 155	13 199	77 546	237 566
6 000—7 000	78 290	74 040	152 330	73 903	6 047	14 647	94 597	246 927
7 000—8 000	80 860	52 420	133 280	93 800	4 060	19 947	117 807	251 087
8 000—9 000	76 590	31 940	108 530	114 830	3 192	28 067	146 089	254 619
9 000—10 000	58 820	22 160	80 980	122 465	2 710	36 704	161 879	242 859
10 000—12 000	62 340	28 760	91 100	184 119	3 454	89 886	277 459	368 559
12 000—15 000	32 510	14 280	46 790	130 875	2 453	126 528	259 856	306 646
15 000—20 000	14 320	7 790	22 110	77 469	1 476	115 265	194 210	216 320
20 000—30 000	5 750	4 100	9 850	45 584	1 117	48 504	95 205	105 055
30 000—50 000	1 927	1 038	2 965	14 254	171	12 417	26 842	29 807
50 000—100 000	651	355	1 006	4 462	30	3 966	8 458	9 464
100 000—	168	91	259	808	13	801	1 622	1 881
Samtliga år 1954	848 436	769 484	1 617 920	1 055 932	51 535	541 894	1 649 361	3 267 281
Samtliga år 1953	843 805	767 424	1 611 229	1 074 571	51 255	503 586	1 629 412	3 240 641

Tab. 6. Antal gifta inkomsttagare (samtaxerade äkta makar = en inkomsttagare) i olika åldrar och inkomstklasser år 1954 (taxeringsåret 1955)

Ålder	Inkomstklasser, kronor					
	—3 000	3 000— 5 000	5 000— 7 000	7 000— 10 000	10 000—	Summa
1	2	3	4	5	6	7
—20 år.....	476	550	303	266	273	1 868
20—25 år.....	2 044	3 156	6 624	13 313	16 018	41 155
25—67 år.....	30 273	80 280	138 946	383 115	816 003	1 448 617
67— år.....	17 079	53 933	26 270	29 081	31 358	157 721
Samtliga	49 872	137 919	172 143	425 775	863 652	1 649 361

Tab. 7. Antal ensamstående inkomsttagare i olika åldrar och inkomstklasser år 1954 (taxeringsåret 1955)

Ålder	Inkomstklasser, kronor					
	—2 000	2 000— 3 000	3 000— 5 000	5 000— 7 000	7 000—	Summa
1	2	3	4	5	6	7
—20 år.....	36 920	58 550	100 960	44 140	13 195	253 765
20—25 år.....	21 550	37 360	70 350	78 690	68 327	276 277
25—67 år.....	55 770	99 600	155 640	164 880	379 424	855 314
67— år.....	27 130	84 450	60 420	24 640	35 924	232 564
Samtliga	141 370	279 960	387 370	312 350	496 870	1 617 920

188 000 gifta skattskyldiga. Bland de ensamstående är inkomstfördelningen gynnsammare för männen än för kvinnorna. Bland de redovisade grupperna inkomsttagare utvisar samtaxerade äkta makar den största förändringen sedan föregående år. Antalet samtaxeringsfall har ökat med 38 000.

För att söka något närmare klarlägga strukturen hos grupperna av mindre inkomsttagare har revisionen låtit utföra vissa statistiska undersökningar, verkställda i samband med bearbetningen av inkomststatistiken för taxeringsåret 1955. Tillgänglig statistik över inkomsttagarnas fördelning på ålder och inkomstklasser upptar samtaxerade äkta makar såsom två skilda inkomsttagare. Samtaxerade gifta kvinnor har ofta mycket låga inkomster. Mer än halva antalet har en inkomst som understiger 3 000 kronor. Ett fränskiljande av de samtaxerade hustrurnas inkomster har därför befunnits nödvändigt. Man har därigenom uppnått, att samtaxerade äkta makar redovisas såsom en inkomsttagare, varjämte uppdelning av inkomsttagarna skett på gifta och ensamstående. På grundval av dessa undersökningar har *tabellerna 6 och 7* upprättats. I tabellerna redovisas gifta och ensamstående skattskyldiga var för sig med fördelning på vissa åldersgrupper och inkomstklasser.

Då det gäller att på grundval av föreliggande statistiskt material bedöma angelägenheten av lättnader i beskattningen för de små inkomsttagarna, torde mindre avseende få fästas vid de skattskyldiga i de högsta och — i vart fall såvitt gäller ensamstående — jämväl i de lägsta åldersgrupperna. För skattskyldiga i de högsta åldersgrupperna motsvaras ofta taxeringarna inte av erlagd skatt, då dessa skattskyldiga i stor omfattning medges avdrag för nedsatt skatteförmåga vid taxeringen. Vad angår de unga ogifta inkomsttagarna får deras skattekraft av olika orsaker i allmänhet anses förhållandevis god, främst emedan de ofta bor i föräldrahemmet eller eljest åtnjuter förmåner från föräldrar eller andra närstående.

Tabellen för de gifta utvisar, att av skattskyldiga i åldern under 67 år 117 000 har lägre inkomst än 5 000 kronor. Dessa torde inte erlægga någon statlig inkomstskatt eller endast obetydlig sådan. Inom nämnda åldersgrupp återfinnes emellertid 146 000 inkomsttagare med inkomst av 5—7 000 kronor och 397 000 med inkomst av 7—10 000 kronor. Av ensamstående inkomsttagare i mellanåldrarna (25—67 år) har 56 000 en inkomst, understigande 2 000 kronor. Dessa torde inte erlægga någon statlig inkomstskatt. I inkomstläget 2—3 000 kronor återfinnes emellertid ej mindre än 100 000 skattskyldiga i nyssnämnda åldersgrupp och ytterligare 156 000 i samma grupp har så låg inkomst som 3—5 000 kronor.

Undersökningen utvisar alltså, att ett stort antal skattskyldiga med låga inkomster tillhör mellanåldrarna.

En mera fullständig belysning av förevarande fråga hade varit i hög grad önskvärd. Åtskilliga i inkomststatistiken redovisade inkomsttagare i de lägsta skikten påföres inte någon skatt, då ortsavdragen, eventuellt förhöjda på grund av nedsatt skatteförmåga, överstiger inkomsten. Andra åter torde av skilda orsaker inte erlægga den påförda skatten. För att kunna bedöma, i vilken omfattning ett verkligt behov av skattelättnad föreligger för de skattskyldiga i de allra lägsta inkomstskikten skulle erfordras en omfattande utredning, i vilken man för ett antal representativa taxeringsdistrikt från fall till fall undersökte anledningen till den låga inkomsten. För en dylik undersökning har tillräcklig tid ej stått till buds. Taxeringsnämndernas praxis i fråga om taxering av inkomster, understigande existensminimum, samt i fråga om medgivande av avdrag för nedsatt skatteförmåga torde för övrigt vara växlande.

Av den undersökning rörande penningvärdeförsämringens inverkan på skattetrycket som redovisas i den tekniska promemorian framgår, att ökningen i den reella skattebelastningen främst drabbat inkomsttagare i vissa lägre inkomstskikt. Detta förhållande är särskilt påtagligt i fråga om den statliga inkomstskatten men framträder även, om man betraktar den totala skattebördan. Man kan inte heller bortse från att ensamstående skattskyldiga i vissa lägre inkomstklasser erhöi en mindre skatteökning vid 1952 års omläggning av statsskatten. Jämväl den bristande överensstämmelse

Tab. 8. Inkomstskattens fördelning på kommunalskatt och statsskatt i olika inkomslägen

Ortsgrupp III. Kommunal utdebitering 12 kr

Års- inkomst	Gift						Ensamstående					
	Statlig in- komst- skatt	Kom- munal in- komst- skatt	Total skatt	Statl. ink.- skatt	Kom- ink.- skatt	Total skatt	Statlig in- komst- skatt	Kom- munal in- komst- skatt	Total skatt	Statl. ink.- skatt	Kom- ink.- skatt	Total skatt
	kr			%			kr			%		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3 000	—	85	85	—	100	100	91	169	260	35	65	100
4 000	—	205	205	—	100	100	207	289	496	42	58	100
5 000	71	325	396	18	82	100	323	409	732	44	56	100
6 000	187	445	632	30	70	100	440	529	969	45	55	100
8 000	420	685	1 105	38	62	100	720	769	1 489	48	52	100
10 000	652	925	1 577	41	59	100	1 067	1 009	2 076	51	49	100
12 000	884	1 165	2 049	43	57	100	1 481	1 249	2 730	54	46	100
15 000	1 292	1 525	2 817	46	54	100	2 219	1 609	3 828	58	42	100
18 000	1 844	1 885	3 729	49	51	100	3 066	1 969	5 035	61	39	100
20 000	2 326	2 125	4 451	52	48	100	3 646	2 209	5 855	62	38	100
25 000	3 654	2 725	6 379	57	43	100	5 279	2 809	8 088	65	35	100
30 000	5 246	3 325	8 571	61	39	100	7 118	3 409	10 527	68	32	100
40 000	8 708	4 525	13 233	66	34	100	10 939	4 609	15 548	70	30	100
50 000	12 587	5 725	18 312	69	31	100	15 095	5 809	20 904	72	28	100
60 000	16 943	6 925	23 868	71	29	100	19 548	7 009	26 557	74	26	100
80 000	26 015	9 325	35 340	74	26	100	28 825	9 409	38 234	75	25	100
100 000	35 695	11 725	47 420	75	25	100	38 505	11 809	50 314	77	23	100
200 000	89 059	23 725	112 784	79	21	100	92 060	23 809	115 869	79	21	100
300 000	146 259	35 725	181 984	80	20	100	149 260	35 809	185 069	81	19	100
400 000	203 459	47 725	251 184	81	19	100	206 460	47 809	254 269	81	19	100

som råder mellan oravsdragens storlek och beloppen för existensminimum utgör en anledning till att inkomsttagarna i lägre inkomstskikt i särskilt hög grad är i behov av skattelättnader. Revisionen har ansett det som en väsentlig uppgift att söka åstadkomma största möjliga lättnader för dessa skattskyldiga.

Revisionen vill emellertid understryka, att för nu ifrågakomma grupp av skattskyldiga kommunalskatten utgör huvuddelen av den totala skatten, vilket belyses av den undersökning rörande inkomstskattens fördelning på kommunalskatt och statsskatt i olika inkomslägen som redovisas i *tabell 8*.

Beträffande gifta skattskyldiga är det först vid årsinkomster på omkring 18 000 kronor som den totala skatten är lika fördelad på statsskatt och kommunalskatt. För årsinkomster däröver avtar successivt kommunalskattens andel i den totala skatten. I fråga om ensamstående skattskyldiga är tendensen densamma, dock att jämviktsläget där uppnås vid en årsinkomst på omkring 9 000 kronor.

Möjligheterna att åstadkomma lättnader i den direkta beskattningen för inkomsttagare med låga inkomster ligger sålunda i första hand på kommu-

nalskatteområdet, varvid en höjning av de kommunala ortsavdragen synes ligga närmast till hands. En dylik reform har också från statsmakternas sida förberäddats genom uttalanden i skilda sammanhang, bl. a. i direktiven för denna utredning. En mera väsentlig höjning av de kommunala ortsavdragen medför emellertid ett skattebortfall för kommunerna av sådan omfattning att kompensation härför åt kommunerna kan bedömas som nödvändig. Härvid uppkommer svårlösta spörsmål, som torde kräva ingående och tidsödande överväganden. Även om man inom överskådlig framtid genom en kommunalskattereform kan åstadkomma lättnader för de lägre inkomsttagarna, bör enligt revisionens mening redan vid den nu förestående allmänna skattesänkningen i möjligaste mån tillses, att tyngdpunkten lägges på denna kategori skattskyldiga.

IX. Revisionens ställningstagande

Den tekniska utredningens förslag

De skatteskalor, som föreslagits av den tekniska utredningen, är i huvudsak uppbyggda efter mönster av nu gällande grundskala. Skattesatsen i de enhetliga bottenstegen är emellertid i de mera kostnadskrävande alternativen lägre. I övriga skikt ligger skattesatserna mellan dem som upptages i gällande grundskala och dem som för närvarande — vid beaktande av att uttagning sker efter 110 procent — i verkligheten tillämpas. Skalorna är alltså konstruerade så att de medför en till beloppet stigande skatteminskning vid stigande inkomst. Räknad i procent av statsskatten faller emellertid skatteminskningen successivt.

I fråga om skattebördans fördelning mellan gifta och ensamstående skattskyldiga har den nuvarande avvägningen i görligaste mån bibehållits.

De tekniskt sakkunniga har inte velat förorda någon höjning av ortsavdragen. Deras huvudförslag, som omfattar de i bilaga 1 redovisade skalorna, bygger därför helt på jämkning av nu gällande skatteskalor. Den närmare motiveringen till de sakkunnigas ståndpunktstagande i denna del återfinnes på sid. 33 ff. härovan. Huvudskälet för de sakkunniga har varit att man genom en höjning av de statliga ortsavdragens belopp skulle ytterligare förstora skillnaden mellan de kommunala och de statliga ortsavdragen. En sådan åtgärd skulle enligt deras mening försvåra den utjämning mellan dessa avdrag som i stället ur många synpunkter vore eftersträfvansvärd.

Om man vill behålla den enhetliga skattesatsen i botten av skatteskalorna är, såsom framhållits i den tekniska utredningens promemoria, möjligheterna mycket begränsade att enbart med skalornas hjälp inom den angivna kostnadsramen uppnå en skattesänkning med tyngdpunkten förlagd till de mindre inkomsttagarna. Revisionen har inte kunnat ansluta sig till något av de alternativ som ingår i den tekniska utredningens huvudförslag, främst med hänsyn till att dessa alternativ enligt revisionens uppfattning inte medför skattelättnader av tillräcklig storlek i de lägre inkomstskikten. Därjämte leder de i huvudförslaget upptagna skalorna i fråga om skattskyldiga med höga inkomster till skatteminskningar, som enligt revisionens mening uppgår till relativt sett alltför höga belopp. Avvägningen av skattebördan mellan stora och små inkomsttagare är i sista hand en skälighetsbedömning. Revisionen anser sig för sin del böra eftersträva en skattesänkning som i möjligaste mån gynnar de små inkomsttagarna.

I bilaga 2 till promemorian redovisar de tekniskt sakkunniga vissa övervägda alternativ med ortsavdragshöjningar. Jämväl beträffande dessa alternativ gäller, enligt revisionens mening, att de inte i önskvärd utsträckning tillgodoser de mindre inkomsttagarna, medan de å andra sidan i alltför hög grad ger skattelättnader åt skattskyldiga med stora inkomster.

De tekniskt sakkunniga har slutligen även övervägt att bredda det enhetliga bottenskiktet. Dessa alternativ, av vilka vissa jämväl kombinerats med en höjning av ortsavdragen, upptages i bilaga 3 till promemorian. Breddningen har givits den omfattningen att den enhetliga procentsatsen införts i ytterligare ett skikt såväl i skalan för gifta som i skalan för ensamstående. Det enhetliga skiktet skulle därigenom vidgas med inkomstbelopp å 2 000 kronor för båda kategorierna. Revisionen anser för sin del att — om ett sådant alternativ skulle kunna övervägas — vidgningen för de ensamståendes del bort inskränkas till 1 000 kronor. Det enhetliga skiktet är för närvarande dubbelt så brett för de gifta som för de ensamstående. För att bibehålla denna proportion borde vidgningen utgöra endast 1 000 kronor för de ensamstående. Härigenom skulle även vinnas, att det enhetliga skiktet komme att sammanfalla med tillämpningsområdet för tadelningsprincipen. I följande avsnitt lämnas närmare redogörelse för revisionens ställningstagande till frågan om breddning av bottenskiktet.

Fråga om breddning av skiktet för den enhetliga skattesatsen

Beträffande det enhetliga bottenskiktet i skatteskalorna, som infördes i samband med 1952 års omläggning av den statliga beskattningen, anför de tekniskt sakkunniga:¹

I fråga om skatteskalorna genomfördes den principen att skattesatsen gjordes enhetlig för ett relativt brett bottenskikt, upp till en beskattningsbar inkomst av 8 000 kronor för gift skattskyldig och 4 000 kronor för ensamstående. Inom detta skikt — motsvarande taxerade inkomster i högsta ortsgrupp av 12 000 respektive 6 000 kronor — medförde skalorna sålunda icke någon progression. Man erhöll härigenom en proportionell marginalsatt tämligen högt upp i inkomstskikten. Reformen ansågs betydelsefull ur flera synpunkter. Med den åsyftades att undanröja de hinder för ökade arbetsinsatser som en från botten genomförd progression kunde tänkas medföra. Reformen var också ett led i lösningen av sambeskattningsfrågan. I enlighet med de undersökningar som gjorts hade man funnit det nödvändigt att bibehålla sambeskattningen såsom skatteform för äkta makar. Det var då angeläget att söka neutralisera sambeskattningens negativa verkningar — vilka främst vore en följd av statsskattens progression — och för detta ändamål borde en övergång till en proportionell skattesats inom ett så brett inkomstskikt som möjligt vara av särskild betydelse.

Skatteskalorna med enhetliga bottenskikt tillämpades första gången i fråga om 1953 års inkomster. Skiktet omfattade då en mycket stor andel — över 70 procent — av det totala antal skattskyldiga, för vilka fastställd beskattningsbar inkomst vid den statliga taxeringen. Inkomstutvecklingen präglas

¹ Jfr sid. 31 härovan.

emellertid av en fortgående stegring av inkomsterna och för inkomståret 1957 torde enligt företagna beräkningar nämnda siffra komma att understiga 60 procent. En vidgning av skiktet vore därför önskvärd redan för ett bibehållande av de verkningar, som åstadkommits genom en tidigare genomförd reform, bortsett från att en dylik åtgärd ur allmänna synpunkter kan synas väl värd att överväga vid en planerad sänkning av den statliga inkomstskatten.

Revisionen har därför övervägt, huruvida ej en breddning av skiktet kunde föreslås. En sådan breddning kommer emellertid att medföra ett mycket stort skattebortfall och kan inom den givna kostnadsramen inte anordnas så att den medför den eftersträfvade avvägningen av skattelättnaderna. Om det enhetliga skiktet vidgas med 2 000 kronor för såväl gifta som ensamstående, uppkommer såsom de tekniskt sakkunniga framhållit de största skattelättnaderna för de inkomsttagare som befinner sig inom övre delen av det vidgade skiktet, dvs. för gifta inkomsttagare med ca 16 000 kronor i årsinkomst och för ensamstående skattskyldiga med ca 9 000 kronor i årsinkomst. Denna tendens kan i någon mån motverkas genom att breddningen kombineras med en höjning av ortsavdragen. I den tekniska promemorian redovisas fyra sådana förslag. Revisionen har i ett alternativ (alt. R 7) kombinerat skalan med en höjning av det statliga ortsavdraget med 600 kronor för gifta och 300 kronor för ensamstående, varvid vidgning av det enhetliga skiktet skett med 2 000 kronor för gifta och 1 000 kronor för ensamstående. I likhet med de nyssnämnda av de tekniskt sakkunniga framlagda förslagen får detta alternativ så ojämna verkningar, att det inte lämpligen kan antagas. Av den i *bilaga 7* intagna tablån över skatteminskningarna framgår, att de procentuella skattelättnaderna i inkomstlägena 15—30 000 kronor för gifta och 8—20 000 kronor för ensamstående skattskyldiga är högre än i inkomstskikten närmast därunder.

På grund av att ett mycket stort antal skattskyldiga befinner sig i de av breddningen berörda inkomstlägena, blir en breddning alltid mycket kostnadskrävande. De belopp, som står till förfogande för en skattesänkning, är inte tillräckliga för att åstadkomma lättnader av eftersträfvad storlek för de lägre inkomsttagarna samtidigt med en breddning av skiktet.

De ovan nämnda ojämna verkningarna är så framträdande, att revisionen inte kan förorda någon breddning av det enhetliga skiktet. Därest utrymme förefunnes för en väsentligt större sänkning av den statliga inkomstskatten än den nu ifrågasatta, skulle dessa ogynnsamma verkningar kunna avsevärt mildras.

Gränsen för sambeskattning enligt tudelningsprincipen

I samband med införandet av två särskilda skatteskalor, en för gifta och en för ensamstående skattskyldiga, anpassades skalorna så att de upp till viss gräns medförde en skatt som för ensamstående uppgick till hälften av

vad äkta makar hade att erlægga för en dubbelt så stor inkomst. Gränsen för denna avvägning av skattebördan mellan gifta och ensamstående — sambeskattnings enligt tudelningsprincipen — sattes vid beskattningsbara inkomster på 10 000 kronor för gifta och på 5 000 kronor för ensamstående, vilket motsvarar årsinkomster av omkring 16 000 respektive 8 000 kronor. I inkomstlagen upp till dessa årsinkomster medför alltså ingåendet av äktenskap inte i något fall skatteskärpning. Ovanför denna gräns inträder efter hand en skatteskärpning, som särskilt framträder om makarnas inkomster är av ungefär samma storleksordning. Revisionen, som inte har att behandla sambeskattningsfrågan, föreslår ingen ändring av denna princip för skalornas uppbyggnad.

Metod för skattesänkningen

Revisionen har att i sitt förslag till skattesänkning framlägga tre olika alternativ, innebärande skattebortfall för staten på omkring 8, 9,1 och 12 procent av det totala skatteuttaget. Dessa skattebortfall beräknas år 1957 uppgå till respektive 265, 301 och 397 milj. kronor. Uppgiften har såtillvida erbjudit svårigheter som de angivna skattebortfallen inbördes förete förhållandevis små skillnader. Härigenom har de tekniska möjligheterna försvårats att med tillgodoseende av allmänna krav på skatteskalornas utformning åstadkomma serier på tre likformigt uppbyggda förslag. Revisionen har under sitt arbete i likhet med de tekniskt sakkunniga grupperat olika övervägda alternativ efter skattebortfallen och har kallat de olika grupperna 1-alternativ, 2-alternativ och 3-alternativ, därvid 1-alternativen medfört de minsta skattebortfallen och 3-alternativen de största. Om ett visst alternativ till skatteskala ur olika synpunkter tett sig tillfredsställande, har det ej sällan ställt sig svårt att med utgångspunkt från det skattebortfall, en tillämpning av den övervägda skalan skulle medföra, konstruera de båda övriga alternativen i serien och det har inte kunnat undvikas att man därvid stundom måst räkna med något lägre eller högre skattebortfall än det åsyftade.

Revisionen skall enligt sina direktiv i första hand undersöka möjligheterna att genomföra en skattesänkning enbart med skatteskalornas hjälp. På grund av skalornas konstruktion med tämligen breda bottenskikt, inom vilka skatt uttages efter enhetlig procentsats, är möjligheterna till en lösning efter nu angivna linjer såsom tidigare framhållits synnerligen begränsade. En uppdelning av bottenskiktet i flera smärre skikt skulle underlätta en lösning av den revisionen förelagda uppgiften att framlägga tre på skilda skattebortfall grundade alternativa förslag. Revisionen är emellertid helt ense med de tekniskt sakkunniga därom att nuvarande system för skatteskalornas uppbyggnad bör i detta avseende bibehållas. En nedsättning av den för bottenskikten gällande skattesatsen medför givetvis skatteminskning. Några möjligheter att inom skiktet med hjälp av skalorna åstadkomma

avvägningar finns dock inte. Härtill kommer, att varje nedsättning av uttaget inom enhetliga skiktet medför ett stort skattebortfall¹, som konsumerar en avsevärd del av den i direktiven angivna totala skatteminskningen. Sålunda uppkommer t. ex. vid en nedsättning av skattesatsen i nämnda skikt från nu tillämpade 13,2 procent till 11 procent ett skattebortfall å ca 285 milj. kronor. För att åstadkomma önskvärd skattelindring för de mindre inkomsttagarna måste en förhållandevis stor reducering ske av skattesatsen i enhetliga skikten. Det kan vara nödvändigt, att till viss del återhämta därav orsakat skattebortfall genom att fastställa högre skattesatser i de övre inkomstskikten än i den nu gällande grundskalan. Redan i skiktet närmast över bottenskiktet måste, för att det totala skattebortfallet skall kunna hållas inom den för varje fall angivna kostnadsramen, tillämpas en tämligen hög skattesats. Denna omständighet innebär en bestämd nackdel, särskilt med hänsyn till att en framtida breddning av skiktet därigenom försvåras.

Annorlunda skulle det förhålla sig om man kunde tillgripa ortsavdragshöjning. Man behövde då ej eftersträva en så låg skattesats i enhetliga skiktet. Även en måttlig höjning av ortsavdragen ger nämligen till resultat ett avsevärt skattebortfall i de lägre inkomstskikten. Det förhåller sig i själva verket så att en mera påtaglig skattesänkning i de lägsta skikten i praktiken kan åstadkommas endast genom en höjning av ortsavdragen. Då en skattesänkning av nyss angivna effekt eftersträvats av revisionen, har det fallit sig naturligt att revisionen övervägt ortsavdragshöjningar. Direktiven har också givits sådan avfattning att revisionen har ansett sig äga möjlighet att i vart fall överväga andra lösningar än enbart justeringar av skatteskalorna. Revisionen har därför närmare undersökt ett antal alternativ med ortsavdragshöjningar.

Revisionen har givetvis ansett sig böra i hög grad beakta de skäl som talar för att lämna ortsavdragen orubbade. Det kan visserligen ifrågasättas huruvida inte dessa skäl tillmätts alltför stor vikt. Ortsavdragen fyller i princip samma funktion vid den kommunala taxeringen som vid den statliga och det vore därför naturligt om de vid båda taxeringarna utgick med lika stora belopp. Av hänsyn till kommunernas finanser har de kommunala ortsavdragen inte kunnat bringas i paritet med de statliga. Skillnaden mellan ortsavdragsbeloppen är överhuvud så avsevärd, att det kan ifrågasättas, huruvida man kan räkna med en fullständig utjämning inom den närmaste framtiden. En dylik höjning av de kommunala ortsavdragen skulle emellertid, under förutsättning att staten helt ersätter kommunerna för det bortfallande skattebeloppet, bli mycket kostnadskrävande.

Oavsett vad här anförts har revisionen ansett sig oförhindrad att vid sina överväganden pröva alternativ, som innebär en mindre höjning av de statliga ortsavdragen, särskilt som en dylik lösning skulle främja utredningens

¹ Nedsättning med en enhet medför ett bortfall på ca 130 milj. kronor.

X. Revisionens förslag till nya skatteskalor

Revisionen har övervägt ett flertal alternativ till skattesänkning enbart genom justeringar av skatteskalorna. Till åttlydnad av direktiven har därvid arbetet inriktats på att erhålla en serie om tre alternativa förslag inom samma ungefärliga kostnadsram som de tekniskt sakkunniga haft att beakta. Såsom riktpunkt för skattebortfallens storlek har revisionen uppställt de belopp som i nämnda sakkunnigas huvudförslag angivits för alternativen 1 a, 2 a och 3 a, vilka skattebortfall år 1957 beräknats uppgå till respektive 255, 332 och 428 milj. kronor. I fråga om det av revisionen föreslagna 3-alternativet har dock denna kostnadsram måst något överskridas. Skattebortfallen beräknas utgöra för 1-alternativet (alt. R 1) 7,7 procent, för 2-alternativet (alt. R 2) 10,2 procent samt för 3-alternativet (alt. R 3) 13,4 procent. Minskningen av skatten skulle i kronor räknat år 1957 utgöra respektive 254, 336 och 442 milj. kronor.

Skatteskalornas utseende i jämförelse med gällande grundskala och nu tillämplad skala, dvs. grundskalan med ett uttag av 110 procent, framgår av *tabell 9*.

Beräffande de föreslagna skalorna förutsättes, att de skall tillämpas vid en uttagningsprocent av 100. För den händelse uttagningsprocenten skulle

Tab. 9. Skatteskalor

Beskattningsbar inkomst 1 000-tal kr	Gift					Ensamstående				
	Gällande grundskala (100 %)	F. n. tillämpat uttag (110 %)	Alt. R1	Alt. R2	Alt. R3	Gällande grundskala (100 %)	F. n. tillämpat uttag (110 %)	Alt. R1	Alt. R2	Alt. R3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
0—4	12	13,2	11,5	11	10,5	12	13,2	11,5	11	10,5
4—6	12	13,2	11,5	11	10,5	16	17,6	17	17	16
6—8	12	13,2	11,5	11	10,5	20	22,0	22	22	21
8—10	16	17,6	17	17	16	24	26,4	26	25	25
10—12	20	22,0	22	21	21	27	29,7	29	28	28
12—16	25	27,5	27	27	26	30	33,0	32	32	31
16—20	30	33,0	32	31	31	34	37,4	37	36	36
20—30	35	38,5	37	37	36	38	41,8	41	41	40
30—40	40	44,0	43	43	42	42	46,2	45	45	44
40—60	45	49,5	49	48	48	46	50,6	50	49	49
60—100	50	55,0	54	54	53	50	55,0	54	54	53
100—150	55	60,5	60	59	59	55	60,5	60	59	59
150—200	60	65,0	65	65	65	60	65,0	65	65	65
200—	65	65,0	65	65	65	65	65,0	65	65	65

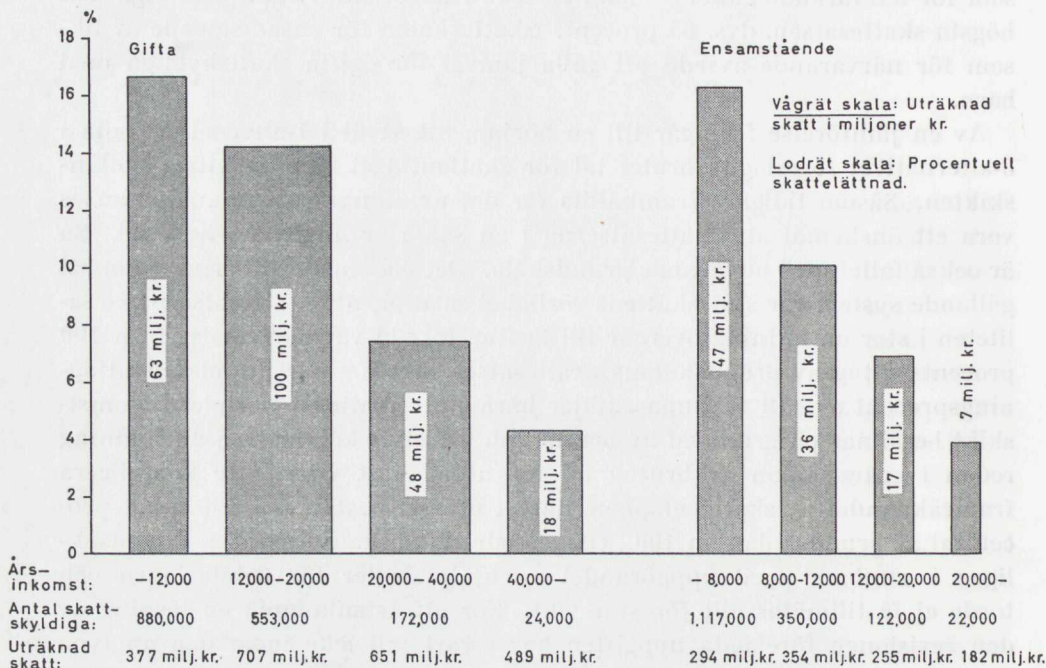
bestämmas högre än till 100 procent av grundbeloppet, föreslås, att — liksom för närvarande gäller — skatten icke i något skikt skall överstiga den högsta skattesatsen, dvs. 65 procent. Skatteskalen för ensamstående är liksom för närvarande avsedd att gälla jämväl för ogifta skattskyldiga med barn.

Av en jämförelse framgår till en början, att såväl i 1-alternativet som i 3-alternativet föreslagits brutet tal för skatteuttaget i de enhetliga botten-skikten. Såsom tidigare framhållits får det ur allmänna synpunkter anses vara ett önskemål att skattesatserna i en skala är angivna i hela tal. Så är också fallet med nuvarande grundskala. Det må emellertid erinras om att gällande system för statsskattens rörlighet medför, att skattesatserna i realiteten i stor omfattning övergår till brutna tal vid varje avvikelse från 100 procents uttag av grundskalans skattesatser. Då för närvarande en uttagsprocent av 110 tillämpas, följer härav, att skatten i flertalet inkomstskikt beräknas på grundval av brutna tal. Givetvis kommer en användning redan i grundskalan av brutna tal för uttaget att ytterligare komplicera framräknandet av skattebeloppen, därest uttaget bestämmes till annat procenttal av grundskalan än 100. Olägenheterna aktualiseras dock huvudsakligen i samband med uppgörandet av hjälptabeller för debiteringen och torde ej få tillmätas allt för stor vikt. För att åstadkomma en lösning av den revisionen förelagda uppgiften har i vart fall icke inom den angivna kostnadsramen någon annan möjlighet stått till buds än att i vissa alternativ tillgripa brutna tal för skattesatserna i enhetliga skikten.

Avvägningen av skattebördan mellan gifta och ensamstående har i enlighet med direktiven i stort sett bibehållits oförändrad. Enligt nu gällande ordning är skattesatsen i vart och ett av de tre lägsta skikten lika för gifta och ensamstående. Så är även fallet i alt. R 1 och R 3, medan i alt. R 2 skattesatsen i det tredje skiktet är en enhet högre för ensamstående än för gift. För beskattningsbara inkomster över 60 000 kronor gäller för närvarande, att skattesatsen i varje skikt är lika i de båda skalorna. Revisionens förslag innebär ingen ändring härutinnan.

Av tablån kan vidare utläsas, att någon breddning av enhetliga skikten ej ägt rum, att övre gränsen för sambeskattnings enligt tudelningsprincipen lämnats utan ändring samt att skattesatserna i 3-alternativet i alla skikt är en enhet lägre än i 1-alternativet. För beskattningsbara inkomster som överstiger 150 000 kronor har dock genomgående föreslagits samma uttag som för närvarande tillämpas eller 65 procent. Skattesatsens ökning från ett skikt till närmast högre utgör maximalt 6 enheter. I 2-alternativet har tyvärr en ökning av skattesatsen av nu angivna omfattning inte kunnat undvikas vid övergången från botten-skikten till däröver liggande inkomstskikt. I 1-alternativet och i 3-alternativet är ökningen i motsvarande läge 5,5 enheter. Av kostnadsskäl har lägre procentsats inte kunnat föreslås för skikten närmast över botten-skikten. Ett lägre uttag i dessa skikt skulle eljest

Diagram 1. Skattelättnadens fördelning mellan inkomsttagare i olika inkomstskikt enligt alt. R 2

Anm. Beloppen i staplarna anger skattebortfallen år 1957

ha erbjudit större möjligheter för en framtida breddning av de enhetliga bottensikten.

De av revisionen föreslagna skatteskalorna medför sänkt marginalsatt i de flesta inkomstlägen. Undantag gäller dock för beskattningsbara inkomster som överstiger 150 000 kronor, där marginalsakten är oförändrad. Giftna skattskyldiga med beskattningsbara inkomster i skiktet 10—12 000 kronor, motsvarande årsinkomster av omkring 16—18 000 kronor, erhåller i 1-alternativet ingen sänkt marginalsatt. Detsamma gäller såväl i 1- som i 2-alternativet för ensamstående skattskyldiga med beskattningsbara inkomster i skiktet 6—8 000 kronor, motsvarande årsinkomster av omkring 9—11 000 kronor. I nu angivna inkomstlägen är marginalsakten oförändrad. För ett närmare studium av marginalsakten verkningar hänvisas till den tabell över totala marginalsakten, som finnes intagen i *bilaga 6*.

Av *diagram 1* framgår, hur den skatteminskning som alt. R 2 medför fördelas mellan inkomsttagare i olika inkomstskikt.

I diagrammet anger staplarnas bredd hur stor del av den sammanlagda statliga inkomstskatten som år 1957 före sänkning erlågges av de skatt-

skyldiga i de olika inkomstskikten. Staplarnas höjd utvisar genomsnittlig procentuell skattelättnad inom skikten. Den sammanlagda skattelättnad, som kommer de olika skikten till del, framgår av staplarnas yta.

För jämförelse mellan gifta och ensamstående skattskyldiga har sifferuppgifterna i diagrammet sammanfattats i nedanstående tablå:

	Gifta	Ensamstående	Samtliga
Antal skattskyldiga, 1 000-tal.....	1 629	1 611	3 240
Uträknad skatt, milj. kronor.....	2 224	1 085	3 309
Skattebortfall enl. alt. R 2, milj. kronor	229	107	336
» » » R 2, procent	10,3	9,9	10,2

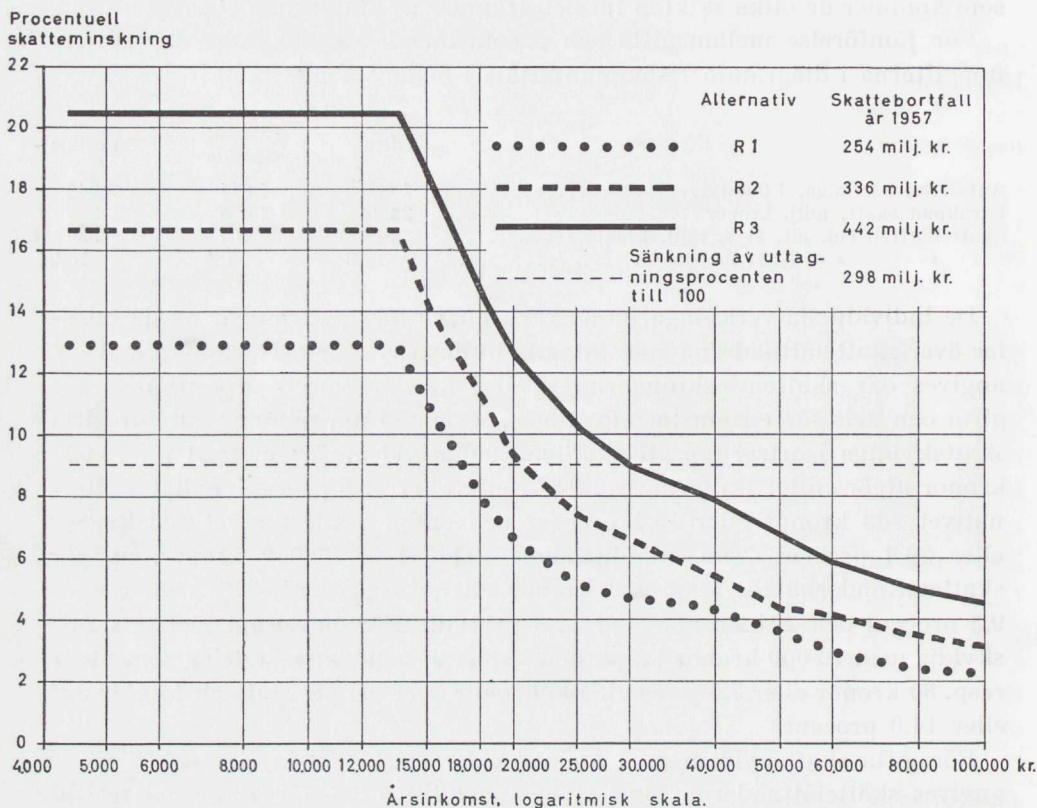
De individuella verkningarna av revisionens förslag framgår av de tabeller över skattelättnaderna som intagits i bilaga 6. För ortsgrupperna II—V angives där skatteminskningarna såväl i kronor som i procent dels för gifta och dels för ensamstående. Såsom exempel må nämnas, att för gifta skattskyldiga i ortsgrupp III skattelättnaden vid en årsinkomst på 10 000 kronor utgör enligt 1-alternativet 84 kronor eller 12,9 procent, enligt 2-alternativet 109 kronor eller 16,7 procent och enligt 3-alternativet 133 kronor eller 20,4 procent. Om årsinkomsten i stället är 20 000 kronor, uppgår skattelättnaderna till resp. 156 kronor eller 6,7 procent, 216 kronor eller 9,3 procent och 294 kronor eller 12,6 procent. För en ensamstående skattskyldig med 10 000 kronor i årsinkomst föreslås en skattelindring som utgör resp. 80 kronor eller 7,5 procent, 100 kronor eller 9,4 procent och 149 kronor eller 14,0 procent.

För gifta skattskyldiga med årsinkomster å 200 000 kronor och däröver angives skattelättnaderna för 1-alternativet till 1 208, för 2-alternativet till 2 008 och för 3-alternativet till 2 708 kronor. Beträffande de allra flesta skattskyldiga i dessa höga inkomstlagen är emellertid 80 %-spärren tillämplig, varvid den nuvarande skatten inte uppgår till så höga belopp som de i kol. 2 i tabellerna angivna. De lägre skattebelopp, dessa skattskyldiga i verkligheten har att erlægga, torde inte påverkas av den föreslagna skattesänkningen.

På motsvarande sätt förhåller det sig jämväl för ensamstående inkomsttagare.

En jämförelse mellan skattelättnaderna för gifta och för ensamstående skattskyldiga utvisar, att ensamstående med årsinkomster upp till ca 10 000 kronor erhåller större skatteminskning i kronor räknat än gifta med motsvarande inkomster. Den enhetliga skattesatsen sänkes lika mycket för ensamstående som för gifta, varigenom ensamstående sålunda får samma procentuella skattelättnad som gifta. Då de ensamstående på grund av lägre ortsavdrag har att för viss inkomst erlægga en högre skatt än de gifta, kommer de följaktligen att i kronor räknat erhålla en större minskning av skatten.

Diagram 2. Procentuella skatteminskningar för gifta skattskyldiga enligt olika alternativ
Ortsgrupp III

De procentuella skattelättnaderna i olika inkomstlagen för gifta skattskyldiga framgår även av *diagram 2*, som till jämförelse upptar verkningarna av en nedsättning av uttagningsprocenten från 110 till 100.

Av diagrammet framgår bl. a., att alt. R 2 för gifta skattskyldiga med inkomster upp till ca 20 000 kronor ger en större skattelättnad än en sänkning av uttagningsprocenten till 100.

Vad angår progressiviteten hos de föreslagna skalorna må följande anmärkas. Vid förslagets utformning har revisionen eftersträvat största möjliga skattelättnad åt inkomsttagarna i de lägre skikten. Detta har nödvändiggjort en viss skärpning av progressionen. Den slutliga avvägningen måste bli resultatet av en skälighetsprövning. I samtliga alternativ stiger skattelättnaden i kronor räknad vid stigande inkomst. Eftersom tyngdpunkten lagts på de mindre inkomsttagarna, kommer däremot skattelättnaden, beräknad i procent av skatten, att vara störst för denna kategori skattskyldiga.

Beträffande avvägningen av skattelättnaderna mellan de olika alternati-

ven inbördes är följande att märka. Skillnaden i skattebortfall mellan de olika alternativen innebär, att man i 2-alternativet har ett större belopp till sitt förfogande för skattelättnader och att i 3-alternativet ytterligare medel finnes tillgängliga. Inom revisionen har diskuterats huru långt principen om skattesänkningens tyngdpunkt skulle drivas. Enligt en uppfattning borde, med utgångspunkt från visst alternativ, varje ytterligare belopp som kunde stå till förfogande väsentligen komma de lägsta inkomsttagarna till godo. Enligt en annan mening åter borde man — sedan man i 1-alternativet lagt tyngdpunkten på de lägsta inkomsttagarna — fördela den ytterligare skattelättnad, man kunde få räkna med, mer eller mindre likformigt i alla inkomstskikt. Revisionens majoritet har enat sig om att vid övergång till mera kostnadskrävande alternativ lägga huvuddelen av den ytterligare skattelättnaden på de lägre inkomsttagarna men låtit samtliga inkomstskikt få del av den ökade skattesänkningen. Som ett uttryck härför har procent-satsen sänkts även i några av de högre inkomstskikten vid övergång från lägre till högre alternativ. Härigenom har dessa inkomstskikt erhållit en lägre marginalsatt.

Skattelättnadernas förändringar vid övergång från 1-alternativet till 2-alternativet och från 2-alternativet till 3-alternativet belyses av *tabellerna 10 och 11*.

De ytterligare skattelättnader som uppkommer i 2- och 3-alternativen är störst för de mindre inkomsttagarna och avtar med inkomstens stegring. Procenttalen i kol. 6 och 8 utvisar emellertid inte en jämnt sjunkande tendens vid stigande inkomst utan företer vissa ojämnheter. Detta har ej kunnat undvikas, då revisionen i görligaste mån använt hela tal för skattesatserna i skalorna.

Revisionen har även undersökt verkningarna av förslagen i fråga om den *totala* skatten. Skatteminskningarna i kronor och i procent redovisas i tabeller, som intagits i bilaga 6. I kronor räknat blir givetvis skatteminskningarna desamma som i tabellerna för enbart den statliga skatten. De procentuella skatteminskningarna är däremot lägre. I de flesta inkomstlägen medför revisionens förslag i procent räknat tämligen obetydliga minskningar av den totala skatten. De största i tabellerna redovisade procentuella skatteminskningarna utgör för 1-alternativet 5,9 procent, för 2-alternativet 7,6 procent och för 3-alternativet 9,3 procent. Av tabellerna framgår dessutom, att den procentuella skatteminskningen, vilken vid betraktande av enbart den statliga skatten är densamma inom hela bottenskiktet, här uppvisar successivt stigande tal inom nämnda skikt, beroende på att den statliga skattens andel i den totala skatten växer vid stigande inkomst.

Sistnämnda förhållande gör sig gällande jämväl i den ytterligare tabell rörande total skatt, som intagits i bilaga 6. Denna tabell, som anger den totala skatten i procent av årsinkomsten enligt nuvarande ordning och en-

Tab. 10. Jämförelse av skattelättnaderna enligt alt. R1, R2 och R3

Gift. Ortsgrupp III

Årsinkomst	Nuvarande skatt kr	Skatteminskning enligt alt. R1		Den ökning av skatteminskningen som alt. R2 skulle medföra		Den ytterligare ökning av skatteminskningen som alt. R3 skulle medföra	
		kr	%	kr	%	kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8
3 000	—	—	—	—	—	—	—
4 000	—	—	—	—	—	—	—
5 000	71	9	12,7	3	4,2	2	2,8
6 000	187	24	12,8	7	3,8	7	3,7
8 000	420	54	12,9	16	3,8	16	3,8
10 000	652	84	12,9	25	3,8	24	3,7
12 000	884	114	12,9	33	3,7	34	3,9
15 000	1 292	144	11,1	40	3,1	54	4,2
18 000	1 844	148	8,0	60	3,3	60	3,2
20 000	2 326	156	6,7	60	2,6	78	3,3
25 000	3 654	189	5,2	82	2,2	100	2,8
30 000	5 246	246	4,7	100	1,9	126	2,4
40 000	8 708	372	4,3	100	1,1	213	2,5
50 000	12 587	458	3,6	102	0,8	300	2,4
60 000	16 943	502	3,0	190	1,1	300	1,8
80 000	26 015	623	2,4	300	1,1	366	1,5
100 000	35 695	799	2,2	300	0,9	542	1,5
200 000	89 059	1 208	1,4	800	0,9	700	0,7
300 000	146 259	1 208	0,8	800	0,6	700	0,5
400 000	203 459	1 208	0,6	800	0,4	700	0,3

ligt de av revisionen föreslagna alternativen, utvisar nämligen mindre skillnader i procenttalen vid låga inkomster än vid höga.

Revisionen har tidigare påvisat *kommunalskattens* stora andel i de smärre inkomsttagarnas totala skattebörda och framhållit, att en höjning av de kommunala orsavsdragen utgjorde den närmast till hands liggande utvägen att åstadkomma mera väsentliga skattelättnader för inkomsttagarna i de lägre skikten. Sedan verkningarna av revisionens förslag här ovan belysts, kan en jämförelse av dessa verkningar med de skattelättnader, som relativt stora höjningar av de kommunala orsavsdragen skulle medföra, vara av intresse. Revisionen har därför verkställt beräkningar rörande den effekt som skulle uppnås vid höjningar av de kommunala orsavsdragen dels till 3 000 kronor för gifta och 2 000 kronor för ensamstående och dels till 4 000 kronor för gifta och 2 000 kronor för ensamstående. Beräkningarna har skett under förutsättning att kommunerna av staten erhåller full kompensation för skattebortfallet så att någon höjning av utdebiteringen ej blir följden. Som utgångspunkt vid jämförelsen har valts revisionens alt. R 2 och resultatet framgår av *tabell 12*, i vilken jämväl upptagits kostnaderna, angivna för gifta och för ensamstående var för sig.

Tab. 11. Jämförelse av skattelättnaderna enligt alt. R1, R2 och R3

Ensamstående. Ortsgrupp III

Årsinkomst	Nuvarande skatt	Skatteminskning enligt alt. R1		Den ökning av skatteminskningen som alt. R2 skulle medföra		Den ytterligare ökning av skatteminskningen som alt. R3 skulle medföra	
		kr	%	kr	%	kr	%
	1	2	3	4	5	6	7
3 000	91	12	13,2	3	3,3	4	4,4
4 000	207	26	12,6	8	3,8	8	3,9
5 000	323	41	12,7	13	4,0	12	3,7
6 000	440	57	13,0	17	3,8	16	3,7
8 000	720	75	10,4	20	2,8	31	4,3
10 000	1 067	80	7,5	20	1,9	49	4,6
12 000	1 481	82	5,5	27	1,9	60	4,0
15 000	2 219	97	4,4	52	2,3	60	2,7
18 000	3 066	121	3,9	60	2,0	79	2,6
20 000	3 646	138	3,8	60	1,6	97	2,7
25 000	5 279	159	3,0	100	1,9	100	1,9
30 000	7 118	194	2,7	100	1,4	144	2,1
40 000	10 939	277	2,5	100	0,9	232	2,2
50 000	15 095	370	2,5	121	0,8	300	1,9
60 000	19 548	423	2,2	209	1,0	300	1,6
80 000	28 825	562	1,9	300	1,1	385	1,3
100 000	38 505	738	1,9	300	0,8	561	1,5
200 000	92 060	1 128	1,2	800	0,9	700	0,8
300 000	149 260	1 128	0,8	800	0,5	700	0,5
400 000	206 460	1 128	0,5	800	0,4	700	0,4

Totalkostnaden utgör för alt. R2 336 milj. kronor och för höjning av de kommunala orsavsdragen i högsta orsavsgrupp till 3 000 kronor för gifta och till 2 000 kronor för ensamstående 287 milj. kronor. Därest orsavsdraget för gifta i stället höjes till 4 000 kronor, blir totalkostnaden 458 milj. kronor. Skattebortfallet för kommunerna utgör i verkligheten högre belopp än de här angivna. Nettokostnaden för staten uppgår emellertid till de ovan nämnda beloppen, varvid beräknade statsbidrag till kommunerna reduceras med uppskattade ökningsar av den statliga inkomstskatten på grund av minskade avdrag för kommunala utskylder.

De skattelindrande verkningarna av orsavsdragens ökning framträder mest i de lägre inkomstskikten och avtar successivt vid högre inkomst, beroende på utskyldsavsdragets inverkan. I fråga om gifta skattskyldiga ger en höjning av kommunala orsavsdraget till 3 000 kronor större skattelättnad än alt. R 2 upp till årsinkomster på ca 9 000 kronor, medan en höjning till 4 000 kronor medför större skattelättnad än alt. R 2 upp till årsinkomster på ca 15 000 kronor. För ensamstående skattskyldiga kommer en orsavsdragshöjning till 2 000 kronor att ge större skattelättnad än alt. R 2 endast upp till ca 5 000 kronors årsinkomst. Beträffande såväl gifta som ensamstående skattskyldiga gäller, att vid högre inkomstbelopp än de ovan an-

Tab. 12. Skatteminskning i kronor enligt alt. R2 jämfört med den skatteminskning som höjningar av de kommunala ortsavdragen till nedan angivna belopp skulle medföra

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift			Ensamstående	
	Skatteminskning enligt alt. R2	Minskning av total skatt ¹ genom höjning av de kommunala ortsavdragen till		Skatteminskning enligt alt. R2	Minskning av total skatt ¹ genom höjning av de kommunala ortsavdragen till 2 000 kr i högsta ortsgroup
		3 000 kr i högsta ortsgroup	4 000 kr i högsta ortsgroup		
1	2	3	4	5	6
3 000	—	85	85	15	58
4 000	—	110	205	34	58
5 000	12	95	191	54	58
6 000	31	95	191	74	59
8 000	70	96	191	95	56
10 000	109	95	191	100	53
12 000	147	95	191	109	50
15 000	184	91	181	149	48
18 000	208	81	161	181	47
20 000	216	79	159	198	46
25 000	271	74	147	259	41
30 000	346	68	135	294	41
40 000	472	62	124	377	38
50 000	560	55	111	491	35
60 000	692	55	111	632	36
80 000	923	50	99	862	33
100 000	1 099	50	99	1 038	33
200 000	2 008	39	77	1 928	27
300 000	2 008	39	77	1 928	27
400 000	2 008	39	77	1 928	27
Kostnad år 1957	229 milj. kr	182 milj. kr	353 milj. kr	107 milj. kr	105 milj. kr

¹ Härin ingår — förutom statlig inkomstskatt — kommunal inkomstskatt efter en utdebitering av 12 kronor per skattekrona.

givna alt. R 2 medför större och med inkomstens storlek tilltagande skattelättnad.

Om staten ej helt ersätter kommunerna för uppkommande skattebortfall blir följderna, att kommunerna vid oförändrade utgifter måste tillämpa en högre utdebiteringssats. Skattelättnaderna skulle vid sådant förhållande bli lägre än de i tabellen angivna och vid stigande inkomst efter hand förbytas i skatteökningar.

XI. Jämknings av skatteskalorna i kombination med ortsavdragshöjningar

Den ökning i skattebelastningen som penningvärdeförsämringen medfört har, såsom den tekniska utredningen visat¹, i särskilt hög grad träffat de små inkomsttagarna. Den främsta orsaken är att ortsavdragen förlorat i värde, vilket företrädesvis drabbar skattskyldiga med lägre inkomster, eftersom ortsavdragens relativa betydelse avtager med inkomstens höjd. De av den tekniska utredningen belysta förändringarna i den reella skattebelastningen avser tidsperioden 1947—1955 och hänför sig till ortsgrupp III. Under denna tid har de statliga ortsavdragen i nämnda ortsgrupp höjts från 2 750 till 3 680 kronor för gifta och från 1 800 (före reduktion) till 1 840 kronor för ensamstående skattskyldiga. För att motverka penningvärdeförsämringen hade en höjning av ortsavdragen med 40 procent varit erforderlig, dvs. till 3 850 kronor för gifta och till 2 520 kronor för ensamstående skattskyldiga.

Förändringarna i den reella skattebelastningen har i fråga om den statliga skatten emellertid sin grund jämväl i andra förhållanden, framför allt i den ändring av skattesatserna, som ägde rum i samband med införandet av enhetliga procentsatser i bottenkiktet. Dessa ändringar innebar höjning av skattesatserna i de lägsta skikten men sänkning för vissa inkomstklasser i bottenkiktets övre del. I det högsta inkomstskiktet — beskattningsbara inkomster, som överstiger 200 000 kronor — har vidare skattesatsen sänkts 5 enheter. För de ensamstående skattskyldiga i vissa mellanlägen har skattestryckets ökning motverkats därav att reduktion av ortsavdragen ej äger rum.

Även om det sålunda är flera och i olika riktningar verkande faktorer som varit bestämmande för skattestryckets utveckling, har skatteökningen för de lägre inkomsttagarnas del främst sin grund i att ortsavdragen förlorat i värde. Såsom i den tidigare framställningen anförts kan väsentliga skattelättnader för inkomsttagarna i de lägre skikten åstadkommas endast genom en höjning av ortsavdragen. Det har därför tett sig naturligt för revisionen att pröva alternativ, där justeringar av skatteskalorna kombinerats med höjningar av de statliga ortsavdragen. Dessa höjningar har omfattat belopp mellan 200 och 1 000 kronor för gifta skattskyldiga. Då skattebördans avvägning mellan gifta och ensamstående i princip bör lämnas utan ändring, har revisionen räknat med att höjningen för ensamstående skulle utgöra

¹ Se sid. 26—29 här ovan.

Tab. 13. Skatteskalor

Beskatt- ningsbar inkomst 1 000-tal kr	Gift					Ensamstående				
	Nuvaran- de skala med 110 % uttag	Alt. R 4	Alt. R 5	Alt. R 6	Alt. R 7	Nuvaran- de skala med 110 % uttag	Alt. R 4	Alt. R 5	Alt. R 6	Alt. R 7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
0—4	13,2	12,5	12	11,5	13	13,2	12,5	12	11,5	13
4—5	13,2	12,5	12	11,5	13	17,6	18	18	17	13
5—6	13,2	12,5	12	11,5	13	17,6	18	18	17	18
6—7	13,2	12,5	12	11,5	13	22,0	22	21	21	18
7—8	13,2	12,5	12	11,5	13	22,0	22	21	21	23
8—10	17,6	18	18	17	13	26,4	26	25	24	23
10—12	22,0	23	22	21	20	29,7	29	28	28	27
12—13	27,5	27	27	26	20	33,0	32	32	31	27
13—16	27,5	27	27	26	25	33,0	32	32	31	31
16—20	33,0	32	31	31	30	37,4	37	36	36	35
20—25	38,5	37	37	36	35	41,8	41	41	40	39
25—30	38,5	37	37	36	40	41,8	41	41	40	43
30—40	44,0	43	43	42	45	46,2	45	45	44	47
40—60	49,5	49	48	48	50	50,6	50	49	49	51
60—100	55,0	54	54	53	55	55,0	54	54	53	55
100—150	60,5	60	59	59	60	60,5	60	59	59	60
150—	65,0	65	65	65	65	65,0	65	65	65	65

Anm. Alt. R 7 avviker från övriga alternativ i fråga om inkomstskiktens bredd.

50 procent och för ogifta med barn 75 procent av de för gifta skattskyldiga i de olika alternativen upptagna höjningarna. En höjning med 1 000 kronor för gifta skattskyldiga och motsvarande lägre belopp för övriga ortsavdragskategorier har revisionen funnit väl stor med hänsyn såväl till de begränsade medel som står till förfogande för en skattesänkning som till förhållandet mellan de statliga och de kommunala ortsavdragen. Om ortsavdragshöjningen skall ge önskad effekt, får den dock inte vara alltför obetydlig. I det av revisionen närmare undersökta och här redovisade alternativet utgör ortsavdragshöjningen 400 resp. 200 kronor. Även här har konstruerats ett 1-alternativ (alt. R 4), ett 2-alternativ (alt. R 5) och ett 3-alternativ (alt. R 6). Beräknade inkomstbortfall år 1957 utgör för alt. R 4 256 milj. kronor (7,7 procent), för alt. R 5 338 milj. kronor (10,2 procent) och för alt. R 6 442 milj. kronor (13,4 procent). Skattebortfallen överensstämmer sålunda nära med de för alt. R 1, R 2 och R 3 beräknade.

Skatteskalornas uppbyggnad framgår av *tabell 13*, i vilken för jämförelse har medtagits nu gällande skala vid ett uttag av 110 procent.

Skalorna förete stora likheter med de av revisionen i alternativen R 1, R 2 och R 3 föreslagna. Vad angår gifta skattskyldiga överensstämmer skattesatserna i alternativen R 4, R 5 och R 6 helt med de föreslagna skalornas i fråga om beskattningsbara inkomster överstigande 12 000 kronor. Samma är förhållandet i fråga om ensamstående skattskyldiga med be-

Tab. 14. Jämförelse av skattelättnaderna enligt alt. R 2 och R 5
Ortsgrupp III

Års- inkomst	Gift				Ensamstående			
	Skatteminskning enligt alt. R 2		Skatteminskning enligt alt. R 5		Skatteminskning enligt alt. R 2		Skatteminskning enligt alt. R 5	
	kr	%	kr	%	kr	%	kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	15	16,5	32	35,2
4 000	—	—	—	—	34	16,4	43	20,8
5 000	12	16,9	54	76,1	54	16,7	53	16,4
6 000	31	16,6	65	34,8	74	16,8	64	14,5
8 000	70	16,7	86	20,5	95	13,2	80	11,1
10 000	109	16,7	107	16,4	100	9,4	91	8,5
12 000	147	16,6	128	14,5	109	7,4	119	8,0
15 000	184	14,2	163	12,6	149	6,7	165	7,4
18 000	208	11,3	176	9,5	181	5,9	205	6,7
20 000	216	9,3	204	8,8	198	5,4	222	6,1
25 000	271	7,4	275	7,5	259	4,9	293	5,6
30 000	346	6,6	374	7,1	294	4,1	336	4,7
40 000	472	5,4	524	6,0	377	3,4	427	3,9
50 000	560	4,4	619	4,9	491	3,3	549	3,6
60 000	692	4,1	764	4,5	632	3,2	690	3,5
80 000	923	3,5	1 019	3,9	862	3,0	930	3,2
100 000	1 099	3,1	1 195	3,3	1 038	2,7	1 106	2,9
200 000	2 008	2,3	2 148	2,4	1 928	2,1	2 018	2,2
300 000	2 008	1,4	2 148	1,5	1 928	1,3	2 018	1,4
400 000	2 008	1,0	2 148	1,1	1 928	0,9	2 018	1,0

skattningsbara inkomster överstigande 10 000 kronor. För lägre beskattningsbara inkomster än de nu angivna är uttaget inom varje särskilt skikt såväl för gifta som för ensamstående skattskyldiga i allmänhet 1 enhet högre än det i alternativen R 1, R 2 och R 3 för motsvarande inkomstskikt föreslagna. Både i 1- och 3-alternativet (alt. R 4 och alt. R 6) är således skatteuttagen i enhetliga bottenkikten angivna i brutna tal.

De individuella verkningarna framgår av de för ortsgroup III upprättade tabeller över skattelättnaderna i olika inkomstlagen, som intagits i *bilaga 7*. I dessa tabeller har räknats med ortsavdragshöjningar å 400 resp. 200 kronor för ortsgroup III. Revisionen har nämligen inte ansett sig böra ta ställning till spørsmålet huruvida en höjning av ortsavdragen bör ske med lika stora belopp i samtliga ortsgropper eller om en differentiering efter dyrort bör ske så att den nu gällande spännvidden mellan högsta och lägsta ortsgroup fullt ut bibehålles jämväl beträffande de sålunda förhöjda ortsavdragsbeloppen. Den omfattande undersökning, som för ett sådant ställningstagande erfordrades, har revisionen ansett ligga utanför dess uppdrag att igångsätta. Vid beräkningen av skattebortfallet har revisionen räknat med en *genomsnittlig* höjning med de angivna beloppen. Därest man låter den föreslagna höjningen få full verkan i högsta ortsgroup och därefter för

övriga ortsgupper bibehåller nu gällande spännvidd oförändrad, kommer skattebortfallet att sjunka med ca 10 milj. kronor i ett vart av de olika alternativen.

En jämförelse med det av revisionen föreslagna systemet utan ortsavdragshöjningar har skett i *tabell 14*, som uppger de individuella verkningarna av 2-alternativen (alt. R 2 och alt. R 5). Ortsavdragens skattelindrande inverkan för de lägre inkomsttagarna framträder särskilt vid en jämförelse mellan de båda alternativen av de procentuella skatteminskningarna.

Gifta skattskyldiga med 5 000 kronor i årsinkomst erhåller en skatteminskning på 12 kronor enligt alt. R 2 och på 54 kronor enligt alt. R 5. Vid 10 000 kronors årsinkomst uppkommer ungefär lika stora skatteminskningar, medan vid 15 000 kronors årsinkomst alt. R 2 ger en större skattelättnad — 184 kronor mot 163 kronor enligt alt. R 5.

Att ortsavdragsalternativet jämfört med ett alternativ utan ortsavdragsändring medför en större skattelättnad i det enhetliga bottenskiktets nedre del men en mindre lättnad omkring skiktets övre gräns, gäller även för de ensamstående. Samma förhållande framträder för övrigt vid alla jämförelser mellan alternativ med och utan ortsavdragshöjningar, varvid dock förutsättes, att alternativen leder till skattebortfall av ungefär samma storlek samt att de större inkomsttagarna har medgivits i möjligaste mån lika stora skattelättnader.

XII. Särskilda frågor

Författningsändring

Revisionen har inte framlagt förslag till ändringar i gällande författningstext. Ett antagande av något av de framlagda alternativa förslagen erfordrar inte annan författningsändring än att nu gällande skatteskalor för gifta och för ensamstående skattskyldiga i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt ersättes med de antagna.

Revisionen förordar, att de nya skalorna första gången tillämpas i fråga om det preliminära skatteuttaget under år 1957. Nu gällande skatteskalor bör tillämpas vid 1957 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1957 och tidigare år.

Beräkningsgrunder m. m.

Revisionen har tillämpat samma beräkningsgrunder som de tekniskt sakkunniga såväl beträffande skalornas individuella verkningar som beträffande skattebortfallet för staten. En redogörelse för dessa beräkningsgrunder lämnas i bilaga 5. Vad angår skattebortfallet för staten synes emellertid av numera tillgänglig officiell statistik framgå, att skatteunderlaget för inkomståret 1957 kan antas bli inte oväsentligt högre än de tekniskt sakkunniga räknat med. De nu föreliggande uppgifterna rörande utfallet av 1955 års taxering utvisar en ökning av den sammanräknade nettoinkomsten för fysiska personer med ca 7 procent sedan föregående taxeringsår. Inkomståret 1955 kan med all sannolikhet väntas medföra en ännu kraftigare inkomststegring. Det för år 1957 beräknade skatteunderlaget torde därför vara uppnått redan vid en tidigare tidpunkt.

Då det under alla förhållanden måste bli fråga om en uppskattning, har någon omräkning av tidigare beräkningar inte skett. Revisionen har funnit det mest rationellt att direkt ansluta sina beräkningar till de tidigare verkställda, varigenom jämförelser lättare kan ske. Om de förebragta kostnadsberäkningarna får full aktualitet år 1957 eller redan dessförinnan synes därvid ovidkommande.

Särskilda yttranden

Särskilt yttrande av herr Elofsson

Revisionens majoritet har i sin redogörelse för en skattesänkning, utformad genom justering av skatteskalorna i kombination med höjning av ortsavdragen, räknat med en *genomsnittlig* höjning av 400 kronor för gifta och 200 kronor för ensamstående skattskyldiga. Revisionen har därvid förklarat sig inte böra ta ställning till spørsmålet huruvida en höjning av ortsavdragen bör ske med lika stora belopp i samtliga ortsgrupper eller om en differentiering efter dyrort bör ske så att den nu gällande spännvidden mellan högsta och lägsta ortsgrupp fullt ut bibehålles jämväl beträffande de sålunda förhöjda ortsavdragsbeloppen.

För min del kan jag inte ansluta mig till detta uttalande. Frågan om dyrortsgrupperingen vid beskattningen var föremål för riksdagens behandling år 1953, då ortsgruppernas antal reducerades från fem till fyra. I samband därmed (prop. 132/1953) anförde statsrådet Hedlund med instämmande av statsråden Norup, Persson och Hjalmar Nilson till statsrådsprotokollet följande:

Den politiska meningsriktning, som jag företräder, har sedan lång tid tillbaka hävdat, att dyrortsgrupperingen för bl. a. löner och skatter skall avvecklas frånsett att vissa tillägg göres för delar av Norrland. Med hänsyn främst till kostnaderna för det allmänna har inom meningsriktningen ansetts, att avvecklingen bör ske i etapper. Då det föreliggande förslaget utgör ett steg i riktning mot en avveckling av dyrortssystemet, biträder jag detsamma.

Det förhåller sig otvivelaktigt så att skillnaden i dyrhet orterna emellan sedan lång tid tillbaka successivt minskat. Det kan ifrågasättas, huruvida inte förhållandena numera utvecklats därhän att någon skillnad i levnads-kostnader ej längre föreligger mellan olika orter. Enligt mitt förmenande borde därför tiden nu vara mogen för att ortsgrupperingen vid beskattningen helt avskaffades. Vid sådant förhållande finner jag det angeläget framhålla, att — därest en skattelättnad skulle komma till stånd genom höjning av ortsavdragen — höjningen bör ske med *lika belopp* i samtliga ortsgrupper. Skillnaden i kronor räknat mellan ortsavdragen i olika ortsgrupper får enligt min mening ej förstoras.

Särskilt yttrande av herr Söderquist

Revisionen har enligt sina direktiv haft till uppdrag att utarbeta tre olika alternativ för en allmän sänkning av den statliga inkomstskatten för fysiska personer. Kostnadsramen för vart och ett av dessa har i direktiven angivits till ca 8, 9,1 resp. 12 procent av den statliga inkomstskattens totala belopp. Revisionen har därvid haft att i första hand söka finna möjligheter att genomföra skattesänkning genom ändring av skatteskalorna. Skattesänkningens tyngdpunkt borde slutligen förläggas till de lägre inkomsttagarna.

Till fullgörande av sitt uppdrag har revisionen utarbetat tre olika skatteskalor, en för vardera av de tre i direktiven angivna kostnadsalternativen. I likhet med övriga ledamöter har jag ansett det önskvärt, att enighet kunde vinnas kring ett förslag till sådana skalor, och har därför biträtt beslutet av de skalor, som i utlåtandet betecknats med alternativen R 1, R 2 och R 3.

Utredningsdirektivens uttryckliga angivande av tre olika kostnadsalternativ kommer emellertid att få den konsekvensen, att den definitiva skatteskalans utseende blir beroende av det utrymme för sänkning av den statliga inkomstskatten, som kan finnas vara för handen vid uppgörandet av riksstaten för budgetåret 1956/57. Ett sådant förfarande vid skatteskalornas bestämmande är utan tvekan svårt att hållbart motivera. Skatteskalan har ju i ett progressivt skattesystem till uppgift att fördela inkomstskatten efter bärkraft på de olika inkomstskikten. Statskassans skiftande inkomstbehov å andra sidan bör i princip, så länge inga större förskjutningar i penningvärde, nominell inkomstnivå och därmed reell skattebelastning inträffar, ta sig uttryck i en ändrad uttagningsprocent, åtminstone så länge det ej gäller mera genomgripande ändringar av skattetrycket.

Jag vill i detta sammanhang i principiellt avseende något beröra frågan om metoden att sänka den statliga inkomstskatten genom att variera uttagningsprocenten. Denna metod — att variera den statliga inkomstskattens nivå med hjälp av en årligen fastställd uttagningsprocent — är tekniskt enkel. Den kan sägas vara i princip erkänd som den i det svenska skattesystemet grundläggande eller normala metoden för sänkning eller höjning av den statliga inkomstskatten. Den bygger på det förhållandet, att den i ett progressivt skattesystem eftersträfvade fördelningen av inkomstskatten på de olika inkomstskikten och därmed efter bärkraft i princip fastlagts genom skatteskalans utformning. Genom en rörlig uttagningsprocent kan man åtminstone inom vissa gränser variera skattens storlek utan att ändra progressionen, d. v. s. skatten uttages med bevarad fördelning efter bärkraft.

När en större förskjutning i penningvärdet ägt rum, har därmed en mera avsevärd förändring av den reella skattebelastningen inträffat; skatteskalorna har snedvridits och avviker — ehuru formellt oförändrade — i realiteten från vad man vid deras uppgörande ansåg rimligf. Då aktualiseras

naturligtvis åtgärder för återställande av en rimlig och rättvis avvägning. Den tekniska utredningens promemoria har närmare belyst de huvudsakliga av inflationen framkallade förändringarna i den reella skattebelastningen 1947—1955. Dessa förändringar har inte skett likformigt inom de olika inkomstskikten utan har — trots skattesänkningarna 1952 — i särskilt hög grad drabbat de lägre inkomsttagarna. Härtill kommer, att ensamstående skattskyldiga i vissa lägre inkomstlagen drabbades av skatteökningar vid de år 1952 genomförda ändringarna såvitt gäller den statliga inkomstskatten. Om den nu aktuella skattesänkningen skulle ske enbart genom en reducering av uttagningsprocenten, komme det avsedda syftet att lägga skattesänkningens tyngdpunkt på de lägre inkomsttagarna sålunda inte att förverkligas. Jag har därför företrätt uppfattningen, att en justering av skatteskalorna nu bör genomföras. Uttagningsprocenten bör sedan enligt min mening anpassas efter det i varje läge erforderliga medelsbehovet för statskassan. Om i framtiden ånyo stora förändringar i penningvärdet och därmed icke avsedda ändringar av skatteskalornas reella innehåll skulle inträffa, får naturligtvis frågan om behovet av nya skalor upptagas till behandling. Men detta utgör intet som helst skäl mot att de variationer i skattetrycket, som föranledas av variationer i de statsfinansiella förutsättningarna, sker genom ändring av uttagningsprocenten.

Enligt min uppfattning borde man i dagsläget eftersträva en väsentlig sänkning av den statliga inkomstskatten för alla skattebetalare men med större procentuell andel för de lägre inkomsttagarna, vars reella skattetryck särskilt skärpts genom inflationen. Skatterevisionen har enligt direktiven inte haft till uppgift att bedöma vilket utrymme som kan finnas för en skattesänkning. Denna uppgift faller av naturliga skäl på Kungl. Maj:t och — i sista hand — riksdagen. Jag vill endast framhålla, att en betydande sänkning av inkomstskatten är så angelägen, att den måste anses vara ett av de primära önskemålen i dagens läge. Utformningen av statens budget bör därför ske med hänsyn härtill.

Mot bakgrund av vad jag ovan anfört angående tillämpligheten av metoden att sänka inkomstskatten genom en lägre uttagningsprocent anser jag att, därest det skulle vara möjligt att uppnå större utrymme för skattesänkning än de i direktiven angivna siffrorna, bör en lägre uttagningsprocent än 100 komma till användning vid övergången till de nya skalorna. Naturligt synes det vara att lägga den för mellanalternativet uppgjorda — med R 2 betecknade — skatteskalen till grund och på denna applicera en sänkt uttagningsprocent. Hur en skattesänkning skulle utfalla med denna skatteskala som grund och med exempelvis 95 procents uttag, framgår av nedanstående tablå.

Den procentuella sänkningen av den statliga inkomstskatten enligt skalan för mellanalternativet med 95 procents uttag

Ortsgrupp III

Årsinkomst kr	Skatteminskning i procent	
	Gift	Ensamstående
3 000	—	20,9
4 000	—	20,8
5 000	21,1	20,7
6 000	20,9	20,9
8 000	21,0	17,5
10 000	20,9	13,9
12 000	20,8	12,0
15 000	18,6	11,4
18 000	15,7	10,6
20 000	13,8	10,1
25 000	12,0	9,7
30 000	11,3	8,9
40 000	10,2	8,3
50 000	9,2	8,1
60 000	8,9	8,1
80 000	8,4	7,8
100 000	7,9	7,6
200 000	7,1	7,0
300 000	6,3	6,2
400 000	5,9	5,9

Som synes skulle härigenom uppnås en sänkning av skatten med minst en tiondel för det övervägande flertalet av de skattskyldiga. Undantagen skulle utgöras av de högsta inkomsttagarna, för vilka den procentuella sänkningen skulle inte obetydligt understiga nyssnämnda andel.

Inkomstbortfallet för statskassan till följd av en dylik skattesänkning kan beräknas till ca 160 milj. kr för det första budgetåret och till ytterligare ca 320 milj. kr för nästa budgetår, motsvarande 480 milj. kr skattebortfall fr. o. m. år 1957/58.

Särskilt yttrande av herr Östman

Den direkta beskattningen i vårt land är byggd på skatteförmågeprincipen. Med utgångspunkt från denna har man bl. a. kommit fram till att den statliga inkomstbeskattningen skall vara progressiv. Principen ger dock föga ledning då det gäller att bestämma progressionsgraden. Frågan härom är närmast av politisk natur och ger följaktligen utrymme även för rena skönsbedömningar. Trots detta erkännes allmänt att en starkt progressiv beskattning kan ha synnerligen menliga verkningar, inte minst med avseende å de skattskyldigas vilja att genom nya initiativ och ökade arbetsinsatser förbättra sina inkomster. En skärpning av beskattningen kan härigenom leda till en minskning av skatteintäkterna. De psykologiska reaktioner som

alltför höga marginalskatter åstadkommer sätter alltså en gräns för progressionen.

Var denna gräns går kan icke med säkerhet anges. Det framstår dock som obestridligt att den direkta beskattningen i vårt land nått en sådan nivå att risk föreligger för att gränsen redan är överskriden. Det kan erinras om att 1949 års skatteutredning med stor bestämdhet uttalade sig för en skattesänkning, »främst med hänsyn till arbetsvilja och deklaraionsmoral» men även »med hänsyn till sparandet». Utredningens förslag gick också ut på en betydande skattesänkning kombinerad med en lindring av progressionen. De av utredningen föreslagna skatteskalorna antogs av 1952 års riksdag i oförändrat skick. I och med att uttagningsprocenten samtidigt fastställdes till 110 i stället för av utredningen föreslagna 100 kom dock skattesänkningen att bli väsentligt mindre än enligt utredningens förslag.

Revisionens direktiv

Den naturliga arbetsordningen för en kommitté, som har till uppdrag att lägga fram förslag om nya skatteskalor, måste vara att den i första hand inlåter sig på ett bedömande av gällande skatteskalor samt med utgångspunkt från de erinringar kommittén kan finna anledning att göra gentemot dessa framlägger förslag till ändringar i de kritiserade avseendena. I nuvarande läge vore detta så mycket mer befogat som de gällande skalorna icke tillämpats längre än fr. o. m. taxeringsåret 1954 och det dessutom förhåller sig så, att de icke någon gång tillämpats vid grundbeloppsnivå. Något sådant bedömande har emellertid 1955 års statskatterevision inte inlåtit sig på. Anledningen härtill torde väsentligen vara att revisionen ansett sig vara så bunden av de direktiv finansministern utfärdat för revisionens arbete, att den icke funnit utrymme föreligga för någon fri bedömning. Direktiven innebär nämligen en direkt anvisning om att revisionen skall framlägga förslag till skatteskalor med starkare progression än i de nu gällande skalorna.

Det normala sättet för en ändring av nivån för statsbeskattningen har hittills varit att med bibehållande av gällande skatteskalor besluta om ändring av uttagningsprocenten, medan själva skalorna endast ändrats med längre mellanrum. Principen om en varierande uttagningsprocent har sålunda varit inskriven i våra skatteförfattningar alltsedan 1928. Med hänsyn härtill borde revisionens uppdrag ha bestått i att fastställa enhetliga skatteskalor utan avseende vid vilket belopp som kunde stå till förfogande för en skattesänkning. Tvärtemot denna vedertagna ordning anges emellertid i direktiven, att revisionen skall föreslå alternativa skalor med utgångspunkt från ett skattesänkingsutrymme motsvarande respektive cirka 8, 9,1 och 12 procent av beloppet för de fysiska personernas statsskatt. En sådan ordning innebär att man på en omväg och utan att någon egentlig prövning förekommit sätter systemet med uttagningsprocent ur spel.

Revisionen har själv framhållit, att svårigheter uppkommit då det gällt att koordinera skatteskalorna enligt de angivna alternativen. Den skillnad i skattebortfall som angives i direktiven mellan högsta och lägsta alternativ är 4 procent av den ifrågavarande totalskatten. Ett sådant utrymme är uppenbarligen alldeles för obetydligt för att man på grundval härav skall kunna framlägga väl genomtänkta alternativa förslag. För att ytterligare belysa detta må framhållas, att en ändring i det proportionella bottenskiktet med en enhet medför ett skattebortfall av i det närmaste just 4 % av skatteuttaget.

Såsom framgår av den i revisionens betänkande redovisade utredningen av de tekniskt sakkunniga rörande förändringarna i den reella skattebelastningen 1947—1955 om hänsyn toges till penningvärdeförsämringen under samma tid, har en inte obetydlig faktisk skatteskärpning ägt rum för flertalet skattskyldiga, procentuellt sett dock mest betydande i inkomstskikten upp till cirka 6 000 kronor. För en mindre grupp ensamstående skattskyldiga har även en nominell skatteskärpning inträtt. Dessa förhållanden har spelat en betydande roll i den diskussion som förts sedan riksdagen 1952 fattade sitt beslut om de nuvarande skalorna, detta trots att de varit föremål för överväganden såväl inom 1949 års skatteutredning som inom 1952 års riksdag. De berörda verkningarna äger samband med att det vid 1952 års riksdag infördes ett proportionellt bottenskikt, omfattande beskattningsbara inkomster upp till 8 000 kronor för gifta och 4 000 kronor för ogifta. Beträffande de gifta ersatte detta skikt inte mindre än sex tidigare progressionsskikt och beträffande de ogifta fyra sådana skikt. Av naturliga skäl kunde skattesatsen i de nya bottenskikten då icke sättas så lågt som i tidigare bottenskikt. Vid 1952 års riksdag företogs vidare en ändring i fråga om sambeskattningen av äkta makar, i det att den s. k. tudelningsprincipen genomfördes i viss utsträckning. På grund härav kom den väsentliga delen av skattesänkningen att tillgodoföras de gifta.

Ehuru den här berörda utvecklingen för de mindre inkomsttagarna sålunda icke kommit såsom något nytt inslag i skattedebatten sedan 1952, är det tydligt att den påverkat direktivens utformning. Även enligt min uppfattning finnes skäl att särskilt beakta de lägsta inkomsttagarnas förhållanden. Eftersom den i samband med penningvärdeförsämringen inträdda skatteskärpningen i det väsentliga har sin grund i att ortsavdraget relativt sett blivit mindre, synes det mig emellertid som om den närmast till hands liggande åtgärden bort vara att återställa ortsavdragens realvärde. Revisionen har också diskuterat en sådan åtgärd men med hänsyn till direktivens utformning inte ansett sig i första hand böra utforma sina huvudalternativ med utgångspunkt från förhöjda ortsavdrag.

Av det ovan sagda framgår, att jag av flera skäl anser, att de revisionen givna direktiven icke varit ägnade att befrämja en tillfredsställande lösning av det uppdrag revisionen erhållit.

Revisionens förslag

Revisionens majoritet har icke haft några erinringar att göra gentemot direktiven. Snarare synes det mig som om majoriteten velat ge direktiven en tolkning som går längre i progressionsskärpande riktning än måhända avsetts vid dessas utformande. Revisionen har visserligen i enlighet med direktiven föreslagit skatteskalor, som innebär skattesänkning för alla skattebetalare. I det allra väsentligaste har emellertid skattesänkningen förlagts till det proportionella bottenskiktet. Som exempel kan anföras att av det till 254 milj. kronor beräknade skattebortfallet vid alternativ R 1 icke mindre än cirka 220 milj. kronor eller 87 procent kommer i bottenskikten. Då detta såsom antytts inte sammanhänger med något direkt bedömande av hur de progressiva skatteskalorna bort utformas utan i huvudsak endast blivit resultatet av en undersökning om hur man tekniskt kunde förlägga så stor del av skattesänkningen som möjligt hos de lägsta inkomsttagarna, har jag inte kunnat ansluta mig till de av revisionen framlagda förslagen till nya skatteskalor.

Såsom jag ovan antytt har jag ansett, att de 1952 fastställda skalorna i första hand bort tagas upp till bedömande. Jag har funnit dessa i huvudsak väl avvägda. De erinringar jag närmast skulle vilja göra gentemot skalorna är att progressionen sätter in kraftigast i de skikt som ligger närmast över bottenskiktet. Jag vill exemplifiera detta genom att framhålla, att en ökning av den beskattningsbara inkomsten för gifta skattskyldiga med något över 4 000 kronor kan medföra ungefär en fördubbling av marginalsikten. Upp till 8 000 kronor beskattningsbar inkomst är sålunda skattesatsen vid grundbeloppsnivå 12 procent, medan den för beskattningsbara inkomster mellan 12 000 och 16 000 kronor är 25 procent. Denna mycket väsentliga skillnad sammanhänger med att de närmast över bottenskiktet liggande två inkomstskikten vardera inte omfattar större belopp än 2 000 kronor beskattningsbar inkomst och att skattesatsen stiger betydligt vid varje övergång till nytt progressionsskikt. Enligt min mening vore det en angelägen reform att dessa två skikt sammansloges till ett, varigenom det resultatet erhöles att intet skikt hade mindre spännvidd än 4 000 kronor. En sådan anordning, som givetvis finge åtföljas av en sänkning av skatteprocenten även i skikten närmast över 12 000 kronor — man kunde i gengäld exempelvis införa en ny skiktgräns vid 25 000 kronor — skulle bl. a. kunna möjliggöra en vidgning av området för tudelningsprincipens tillämpande vid beskattningen av äkta makar. Man skulle vidare utan att stöta på mycket svårlösta praktiska problem kunna i framtiden vidga det bottenskikt där statsskatten är proportionell.

De här sist anförda synpunkterna har jag funnit mycket väsentliga, och jag har även framfört dem inom revisionen. Syftet har därvid icke i första hand varit att söka få fram förslag från revisionens sida om en lös-

ning efter de angivna linjerna — detta torde inte ligga inom direktivens ram — utan endast att i någon mån få synpunkterna beaktade vid revisionens överväganden. Det kan emellertid konstateras att de av revisionen föreslagna skatteskalorna icke innebär någon som helst förbättring i vad avser progressionen för inkomsterna närmast över bottenskiktet utan tvärtom en icke obetydlig försämring. Medan det sålunda i gällande skalor vid en uttagningsprocent av 110 föreligger en skillnad i skattesatserna mellan exempelvis skikt nummer 3 och bottenskiktet på 8,8 enheter för såväl gifta som ensamstående, förordar revisionen skalor med en skillnad av 10 à 10,5 enheter för gifta och 10,5 à 11 för ensamstående. Gör man samma jämförelse med utgångspunkt från skikt nummer 4, finner man en nuvarande skillnad på 14,3 enheter för gifta och 13,2 för ensamstående mot en skillnad i revisionens skalor på 15,5 à 16 enheter för gifta och 14 à 14,5 för ensamstående. Revisionen har därigenom gjort det svårare att i en framtid utöka tillämpningsområdet för tudelningsprincipen liksom även att med en rimlig utformning av skatteskalorna få till stånd en vidgning av de proportionella bottenskikten. Det är visserligen så att det antal skattskyldiga som beröres av den skärpta progressionen inom skikten närmast över det nedersta inte är synnerligen stort — ehuru det omfattar ett icke obetydligt antal äktenskap där båda makarna är förvärvsarbetande — men detta förhållande borde rimligen icke få vara avgörande.

Anmärkningsvärd är även den ojämnheter i stegringen av skattesatserna vid övergång till nytt progressionsskikt som kännetecknar revisionens förslag. Det första steget är genomgående större än det närmast följande. För alternativ R 2 motsvarar de fem första stegen, tagna i tur och ordning, för gifta 6, 4, 6, 4 och 6 procentenheter samt för ensamstående 6, 5, 3, 3 och 4 enheter.

Går man till de föreslagna skatteskalornas högre skikt, finner man att revisionen inte föreslagit någon som helst minskning för skiktet över 150 000 kronor och endast en blygsam sänkning för de skikt som ligger närmast därunder. Revisionen har i detta avseende gått på en helt annan linje än 1949 års skatteutredning. Enligt det förslag denna utredning framlade skulle den högsta progressionen visserligen liksom tidigare varit fallet ligga i inkomstskiktet över 200 000 kronor men skattesatsen föreslogs sänkt från 70 till 65 procent. Revisionens förslag innebär att den högsta skattesatsen skall tillämpas fr. o. m. 150 000 kronor, trots att penningvärdeförsämringen sedan 1947 gör att den då fastställda högsta gränsen å 200 000 kronor nu kan sägas motsvara cirka 280 000 kronor.

Då revisionen sålunda föreslagit skattesatser inom bottenskiktet som är lägre än enligt gällande skalor även vid en uttagningsprocent av 100 men i skalans näst högsta skikt behållit den nuvarande skattesatsen vid en uttagningsprocent av 110, innebär detta en högst väsentlig progressionsskärpning i jämförelse med de 1952 av en enhällig riksdag antagna skalorna. Att

dessa skalor tvärtemot vad 1949 års skatteutredning förordat kom att tillämpas vid en uttagningsprocent av 110 i stället för 100 innebar inte något bestridande av skalornas lämplighet. Enligt min mening borde skattesänkningen då i första hand ha gått ut på en återgång till grundbeloppsnivå, alltså en sänkning av uttagningsprocenten från 110 till 100. I den mån man därutöver funnit anledning till och utrymme för en ytterligare skattelättnad föreligga för de lägsta inkomsttagarna, borde åtgärder härför ha fått komplettera sänkningen av uttagningsprocenten.

Gentemot förslaget om ett återställande av skattenivån till den som motsvarar grundbeloppsnivå har, bl. a. inom revisionen, anförts att skattesänkningen i absoluta tal i så fall skulle bli »för stor» för de större inkomsttagarna. Ett dylikt argument finner jag icke sakligt grundat. Det måste i och för sig vara självklart att en allmän skattesänkning leder till större lättnader i kronor räknat ju högre inkomsten är. Godtager man inte ett sådant resonemang, kommer man närmast till det resultatet att en skattesänkning aldrig skall genomföras. Såsom revisionen framhållit, befinner sig nämligen ett inte obetydligt antal inkomsttagare i det läget att de ej betalar någon som helst statsskatt och alltså inte kan få någon del i en skattesänkning. I sin yttersta konsekvens skulle då nyssberörda argumentation föra fram till att icke någon annan borde få en större »förmån» än de som inte har någon statsskatt och vilka följaktligen representerar de mest ömmande fallen. För min del finner jag det naturligt att man tillämpar samma system vid en höjning av skatten som vid en sänkning. Har sålunda en höjning av uttagningsprocenten från grundbeloppsnivå inneburit en nominell skattehöjning på t. ex. 9 000 à 10 000 kronor för de högsta inkomstskikten, finner jag intet stötande i att man vid en sänkning av skatten som innebär en återgång till grundbeloppsnivå kan notera samma relativt höga tal för skattesänkning i det högsta inkomstskiktet. I detta sammanhang vill jag erinra om att 1949 års skatteutrednings förslag innebar en skatteminskning för en årsinkomst på 400 000 kronor med 18 281 kronor, vilken skatteminskning dock genom uttagningsprocentens höjning till 110 reducerades till ungefär halva beloppet. Jag har velat framhålla detta, oavsett att det såsom revisionen framhåller har föga praktisk betydelse vilken inkomstsats som fastställs i det högsta inkomstskiktet, eftersom ifrågavarande inkomsttagare på grund av förmögenhetsinnehav regelmässigt får sin uträknade skatt reducerad på grund av den s. k. 80 %-spärren. Reell betydelse får skattesatsen i det högsta inkomstskiktet främst därigenom att skalans totala utseende givetvis blir beroende av var toppskiktet begynner. Sker detta vid 200 000 kronors beskattningsbar inkomst såsom enligt den nuvarande grundskalan, blir progressionen givetvis lägre än om man såsom revisionen föreslagit sätter gränsen vid 150 000 kronor.

Rörande revisionens alternativa förslag vill jag slutligen framhålla, att revisionen synes ha gått till verket med den förutfattade meningen att pro-

gressionen bör vara hårdare, ju större det potentiella utrymmet för en skattesänkning är. En sådan ståndpunkt kan jag icke dela.

Mitt förslag

Till åttlydnad av direktiven har jag i likhet med revisionens majoritet framlagt tre alternativa förslag till skatteskalor vid bibehållande av nuvarande ortsavdrag, betecknade Ö 1, Ö 2 och Ö 3, samt likaledes tre alternativ för det fall att ortsavdragen höjes med 400 kronor för äkta makar och 200 kronor för ensamstående, respektive Ö 4, Ö 5 och Ö 6. Alternativen medför i stort sett samma skattebortfall som de av majoriteten föreslagna. Skalornas utseende framgår av bifogade tabeller (sid. 94 ff.), i vilka även verkningarna av mitt förslag finnes belysta.

Med min inställning till skattefrågorna har jag icke kunnat tillmäta de tre alternativen inom respektive grupp samma värde. Den skala som egentligen ger uttryck åt min uppfattning i ett läge, där jag har att hålla mig inom de för revisionen uppdragna direktiven, är den som anges i alternativ Ö 3. Denna skala överensstämmer med nuvarande grundskala utom beträffande de två lägsta progressionsskikten där skatteprocenten satts en enhet lägre. Den lägger sålunda tyngdpunkten av skattesänkningen inom de lägsta inkomstskikten men ger — utöver den i de två botten-skikten företagna extra skattelättnaden — en procentuellt lika stor minskning för alla skattebetalare med en beskattningsbar inkomst upp till 150 000 kronor (jfr efterföljande texttabell).

Att jag anser mig böra på detta sätt ge ett markerat företräde åt ett visst alternativ sammanhänger med min uppfattning att endast en skatteskala bort föreslås med den progression som i och för sig kan anses rimlig. Jag anser alltså inte att alternativen Ö 1 eller Ö 2 bör tillämpas i det fall utrymmet för en skattesänkning blir mindre än som kräves för alternativ Ö 3. Även i ett sådant läge bör enligt min mening alternativ Ö 3 tillämpas, ehuru med högre uttagsprocent än 100.

Alternativen Ö 1, Ö 2 och Ö 3 överensstämmer i det väsentliga med de av tekniskt sakkunniga framlagda alternativen 1 A, 2 A och 3 A. Skillnaden består främst i att jag i alternativ Ö 3 föreslagit en skattesats av 15 procent i det näst lägsta skiktet mot 16 procent enligt de sakkunnigas förslag. Beträffande alternativen Ö 1 och Ö 2 har jag vidare avvikit något från de sakkunnigas förslag vad angår ensamstående skattebetalare i skikten fr. o. m. 60 000 kronor beskattningsbar inkomst.

I jämförelse med revisionens motsvarande förslag är den lägsta skattesatsen i alternativen Ö 1, Ö 2 och Ö 3 genomgående en halv enhet högre. De för ovanliggande inkomstskikt föreslagna skattesatserna är däremot lägre än i de av revisionen föreslagna skalorna, med något enstaka undantag i de två lägre alternativen där skattesatserna är lika. Skalorna utvisar också

Tabell, utvisande de procentuella minskningarna i marginalskatten inom de olika progressionsstegen dels enligt alternativ R 3 dels enligt alternativ Ö 3

Beskattningsbar inkomst 1 000-tal kr	Gifva			Ensamstående		
	Nuvarande marginalskatt	Minskning i % enl.		Nuvarande marginalskatt	Minskning i % enl.	
		alt. R 3	alt. Ö 3		alt. R 3	alt. Ö 3
0—4	13,2	20,5	16,7	13,2	20,5	16,7
4—6	13,2	20,5	16,7	17,6	9,1	14,8
6—8	13,2	20,5	16,7	22,0	4,5	9,1
8—10	17,6	9,1	14,8	26,4	5,3	9,1
10—12	22,0	4,5	9,1	29,7	5,7	9,1
12—16	27,5	5,5	9,1	33,0	6,1	9,1
16—20	33,0	6,1	9,1	37,4	3,7	9,1
20—30	38,5	6,5	9,1	41,8	4,3	9,1
30—40	44,0	4,5	9,1	46,2	4,8	9,1
40—60	49,5	3,0	9,1	50,6	3,2	9,1
60—100	55,0	3,6	9,1	55,0	3,6	9,1
100—150	60,5	2,5	9,1	60,5	2,5	9,1
150—200	65,0	0,0	7,7	65,0	0,0	7,7
200—	65,0	0,0	0,0	65,0	0,0	0,0

genomgående en jämnare stegring av skattesatserna vid övergång till högre progressionssteg än de av revisionen föreslagna.

En jämförelse mellan alternativen R 3 och Ö 3 i avseende å marginalskatterna göres i tabellen å denna sida.

Av samma skäl som nyss anförts föredrager jag bland alternativen Ö 4, Ö 5 och Ö 6 det sistnämnda. I jämförelse med alternativ Ö 3 innebär alternativ Ö 6, såsom framgår av tabellerna, en väsentligt större skattelättnad för de lägsta inkomsttagarna och å andra sidan en icke obetydligt mindre lättnad för de högre inkomsttagarna. Detta sammanhänger med att ett mindre belopp stått till förfogande för justering av själva skatteskalorna. Höjningen av ortsavdragen ger i sig själv den relativt största lättnaden åt de lägre inkomsttagarna. Den del av skattesänkningen som härrör av ortsavdragens höjning kan uppskattas till cirka 160 milj. kronor, d. v. s. ungefär en tredjedel av det totala skattebortfall som skulle föranledas av alternativ Ö 6. I övrigt gäller beträffande alternativen Ö 4—Ö 6 vad som anförts kring alternativen Ö 1—Ö 3.

I samband med revisionens överväganden rörande en höjning av ortsavdragen har inom revisionen diskuterats, huruvida höjningen borde göras lika stor inom alla ortsgupper eller differentieras på samma sätt som de nuvarande avdragen. För min del har jag ansett, att icke några skäl talar för en differentiering av ortsavdragshöjningen. Det torde stå utom varje tvivel att utvecklingen inom vårt land allt fortfarande går emot en dyrhetsutjämning. Den nuvarande spännvidden mellan ortsavdragen, räknat i

förhållande till högsta ortsgrupp, är 12 procent. En höjning i samtliga ortsgupper med 400 kronor för gifta och 200 kronor för ensamstående skattskyldiga skulle inte föranleda större ändring av spännvidden än till cirka 11 procent. En sådan smärre ändring synes mig kunna företagas utan några som helst speciella undersökningar. Det är min uppfattning att det även efter en sådan likformig höjning av ortsavdragen alltjämt skulle råda en större skillnad mellan ortsavdragen i den högsta och den lägsta ortsgruppen än som svarar mot den faktiska skillnaden i dyrhet.

Tabeller till särskilt yttrande av herr Östman (förslag till skatteskalor och deras verkningar)

Skalorna Ö 1, Ö 2 och Ö 3 förutsätter att nuvarande statliga Ortsavdrag bibehålles oförändrade.

Skalorna Ö 4, Ö 5 och Ö 6 förutsätter en höjning av de statliga Ortsavdragen med 400 kronor för gifta, med 300 kronor för ogifta med barn och med 200 kronor för ensamstående.

Skatteskalor för gift skattskyldig

Beskattningsbar inkomst 1 000-tal kr	Gällande grundskala (100 %)	F. n. tillämpat uttag (110 %)	Alt. Ö 1	Alt. Ö 2	Alt. Ö 3	Alt. Ö 4	Alt. Ö 5	Alt. Ö 6
1	2	3	4	5	6	7	8	9
0—8	12	13,2	12	11,5	11	13	12,5	12
8—10	16	17,6	16	16	15	16,5	16	15
10—12	20	22,0	21	21	20	21	21	20
12—16	25	27,5	26	26	25	26	26	25
16—20	30	33,0	31	31	30	31	31	30
20—30	35	38,5	37	36	35	36	36	35
30—40	40	44,0	42	41	40	41	41	40
40—60	45	49,5	47	46	45	47	46	45
60—100	50	55,0	52	51	50	53	52	51
100—150	55	60,5	57	56	55	59	58	57
150—200	60	65,0	62	61	60	65	64	63
200—	65	65,0	65	65	65	65	65	65

Motsvarande skatteskalor för ensamstående skattskyldig

Beskattningsbar inkomst 1 000-tal kr	Gällande grundskala (100 %)	F. n. tillämpat uttag (110 %)	Alt. Ö 1	Alt. Ö 2	Alt. Ö 3	Alt. Ö 4	Alt. Ö 5	Alt. Ö 6
1	2	3	4	5	6	7	8	9
0—4	12	13,2	12	11,5	11	13	12,5	12
4—6	16	17,6	16	16	15	17	16,5	16
6—8	20	22,0	20	20	20	21	20,5	20
8—10	24	26,4	24	24	24	25	25	24
10—12	27	29,7	28	28	27	29	29	28
12—16	30	33,0	32	31	30	33	33	32
16—20	34	37,4	36	35	34	37	37	36
20—30	38	41,8	40	39	38	41	41	40
30—40	42	46,2	44	43	42	45	45	44
40—60	46	50,6	48	47	46	49	49	48
60—100	50	55,0	53	52	50	54	54	53
100—150	55	60,5	58	57	55	59	59	58
150—200	60	65,0	63	62	60	65	64	63
200—	65	65,0	65	65	65	65	65	65

Beräknat skattebortfall för staten år 1957 (miljoner kronor)

Nuvarande skala med 100 % uttag	Alt. Ö 1	Alt. Ö 2	Alt. Ö 3	Alt. Ö 4	Alt. Ö 5	Alt. Ö 6
298	255	332	447	255	335	442

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alternativ Ö 1

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Emsamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 1 kr	Skatteminskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 1 kr	Skatteminskning	
			kr	%			kr	%
1	2	2	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	83	8	9,1
4 000	—	—	—	—	207	188	19	9,1
5 000	71	65	6	9,1	323	294	29	9,1
6 000	187	170	17	9,1	440	400	40	9,1
8 000	420	382	38	9,1	720	654	66	9,1
10 000	652	593	59	9,1	1 067	970	97	9,1
12 000	884	804	80	9,1	1 481	1 346	135	9,1
15 000	1 292	1 174	118	9,1	2 219	2 030	189	8,5
18 000	1 844	1 696	148	8,0	3 066	2 845	221	7,2
20 000	2 326	2 152	174	7,5	3 646	3 408	238	6,5
25 000	3 654	3 403	251	6,9	5 279	4 980	299	5,7
30 000	5 246	4 920	326	6,2	7 118	6 740	378	5,3
40 000	8 708	8 243	465	5,3	10 939	10 390	549	5,0
50 000	12 587	11 946	641	5,1	15 095	14 344	751	5,0
60 000	16 943	16 082	861	5,1	19 548	18 568	980	5,0
80 000	26 015	24 681	1 334	5,1	28 825	27 438	1 387	4,8
100 000	35 695	33 833	1 862	5,2	38 505	36 766	1 739	4,5
200 000	89 059	84 307	4 752	5,3	92 060	88 311	3 749	4,1
300 000	146 259	140 671	5 588	3,8	149 260	144 992	4 268	2,9
400 000	203 459	197 871	5 588	2,7	206 460	202 192	4 268	2,1

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alternativ Ö 2

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Emsamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 2 kr	Skatteminskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 2 kr	Skatteminskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	79	12	12,9
4 000	—	—	—	—	207	181	26	12,9
5 000	71	62	9	12,9	323	282	41	12,9
6 000	187	163	24	12,9	440	383	57	12,9
8 000	420	366	54	12,9	720	634	86	11,9
10 000	652	568	84	12,9	1 067	950	117	11,0
12 000	884	770	114	12,9	1 481	1 326	155	10,5
15 000	1 292	1 134	158	12,2	2 219	2 010	209	9,4
18 000	1 844	1 656	188	10,2	3 066	2 806	260	8,5
20 000	2 326	2 112	214	9,2	3 646	3 351	295	8,1
25 000	3 654	3 363	291	8,0	5 279	4 879	400	7,6
30 000	5 246	4 854	392	7,5	7 118	6 595	523	7,3
40 000	8 708	8 089	619	7,1	10 939	10 157	782	7,1
50 000	12 587	11 704	883	7,0	15 095	14 023	1 072	7,1
60 000	16 943	15 752	1 191	7,0	19 548	18 159	1 389	7,1
80 000	26 015	24 175	1 840	7,1	28 825	26 854	1 971	6,8
100 000	35 695	33 151	2 544	7,1	38 505	36 006	2 499	6,5
200 000	89 059	82 745	6 314	7,1	92 060	86 671	5 389	5,9
300 000	146 259	138 831	7 428	5,1	149 260	143 092	6 168	4,1
400 000	203 459	196 031	7 428	3,7	206 460	200 292	6 168	3,0

Stallig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alternativ Ö 3

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 3 kr	Skatteminsk- ning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 3 kr	Skatteminsk- ning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	76	15	16,7
4 000	—	—	—	—	207	173	34	16,7
5 000	71	59	12	16,7	323	269	54	16,7
6 000	187	156	31	16,7	440	366	74	16,7
8 000	420	350	70	16,7	720	603	117	16,3
10 000	652	543	109	16,7	1 067	910	157	14,7
12 000	884	737	147	16,7	1 481	1 286	195	13,2
15 000	1 292	1 081	211	16,3	2 219	1 957	262	11,8
18 000	1 844	1 576	268	14,5	3 066	2 727	339	11,1
20 000	2 326	2 015	311	13,4	3 646	3 255	391	10,7
25 000	3 654	3 222	432	11,8	5 279	4 739	540	10,2
30 000	5 246	4 669	577	11,0	7 118	6 411	707	9,9
40 000	8 708	7 816	892	10,2	10 939	9 885	1 054	9,6
50 000	12 587	11 343	1 244	9,9	15 095	13 663	1 432	9,5
60 000	16 943	15 303	1 640	9,7	19 548	17 711	1 837	9,4
80 000	26 015	23 550	2 465	9,5	28 825	26 145	2 680	9,3
100 000	35 695	32 350	3 345	9,4	38 505	34 945	3 560	9,2
200 000	89 059	81 064	7 995	9,0	92 060	83 850	8 210	8,9
300 000	146 259	136 871	9 388	6,4	149 260	139 752	9 508	6,4
400 000	203 459	194 071	9 388	4,6	206 460	196 952	9 508	4,6

Stallig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alternativ Ö 4

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 4 kr	Skatteminsk- ning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 4 kr	Skatteminsk- ning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	64	27	29,7
4 000	—	—	—	—	207	178	29	14,0
5 000	71	18	53	74,6	323	292	31	9,6
6 000	187	133	54	28,9	440	407	33	7,5
8 000	420	361	59	14,0	720	671	49	6,8
10 000	652	590	62	9,5	1 067	996	71	6,7
12 000	884	819	65	7,4	1 481	1 382	99	6,7
15 000	1 292	1 195	97	7,5	2 219	2 084	135	6,1
18 000	1 844	1 702	142	7,7	3 066	2 918	148	4,8
20 000	2 326	2 138	188	8,1	3 646	3 498	148	4,1
25 000	3 654	3 369	285	7,8	5 279	5 104	175	3,3
30 000	5 246	4 840	406	7,7	7 118	6 902	216	3,0
40 000	8 708	8 055	653	7,5	10 939	10 632	307	2,8
50 000	12 587	11 663	924	7,3	15 095	14 666	429	2,8
60 000	16 943	15 784	1 159	6,8	19 548	18 978	570	2,9
80 000	26 015	24 424	1 591	6,1	28 825	28 015	810	2,8
100 000	35 695	33 752	1 943	5,4	38 505	37 519	986	2,6
200 000	89 059	86 001	3 058	3,4	92 060	90 162	1 898	2,1
300 000	146 259	143 201	3 058	2,1	149 260	147 362	1 898	1,3
400 000	203 459	200 401	3 058	1,5	206 460	204 562	1 898	0,9

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alternativ Ö 5

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 5 kr	Skatteminskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 5 kr	Skatteminskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	61	30	33,0
4 000	—	—	—	—	207	171	36	17,4
5 000	71	17	54	76,1	323	281	42	13,0
6 000	187	127	60	32,1	440	391	49	11,1
8 000	420	347	73	17,4	720	647	73	10,1
10 000	652	567	85	13,0	1 067	963	104	9,7
12 000	884	787	97	11,0	1 481	1 342	139	9,4
15 000	1 292	1 150	142	11,0	2 219	2 044	175	7,9
18 000	1 844	1 652	192	10,4	3 066	2 878	188	6,1
20 000	2 326	2 088	238	10,2	3 646	3 458	188	5,2
25 000	3 654	3 319	335	9,2	5 279	5 064	215	4,1
30 000	5 246	4 790	456	8,7	7 118	6 862	256	3,6
40 000	8 708	8 005	703	8,1	10 939	10 592	347	3,2
50 000	12 587	11 613	974	7,7	15 095	14 626	469	3,1
60 000	16 943	15 648	1 295	7,6	19 548	18 938	610	3,1
80 000	26 015	24 113	1 902	7,3	28 825	27 975	850	2,9
100 000	35 695	33 265	2 430	6,8	38 505	37 479	1 026	2,7
200 000	89 059	84 634	4 425	5,0	92 060	89 884	2 176	2,4
300 000	146 259	141 551	4 708	3,2	149 260	146 822	2 438	1,6
400 000	203 459	198 751	4 708	2,3	206 460	204 022	2 438	1,2

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alternativ Ö 6

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 6 kr	Skatteminskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. Ö 6 kr	Skatteminskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	59	32	35,2
4 000	—	—	—	—	207	164	43	20,8
5 000	71	17	54	76,1	323	270	53	16,4
6 000	187	122	65	34,8	440	376	64	14,5
8 000	420	334	86	20,5	720	622	98	13,6
10 000	652	545	107	16,4	1 067	930	137	12,8
12 000	884	756	128	14,5	1 481	1 298	183	12,4
15 000	1 292	1 101	191	14,8	2 219	1 974	245	11,0
18 000	1 844	1 576	268	14,5	3 066	2 781	285	9,3
20 000	2 326	1 995	331	14,2	3 646	3 344	302	8,3
25 000	3 654	3 182	472	12,9	5 279	4 906	373	7,1
30 000	5 246	4 609	637	12,1	7 118	6 660	458	6,4
40 000	8 708	7 736	972	11,2	10 939	10 302	637	5,8
50 000	12 587	11 256	1 331	10,6	15 095	14 248	847	5,6
60 000	16 943	15 203	1 740	10,3	19 548	18 472	1 076	5,5
80 000	26 015	23 491	2 524	9,7	28 825	27 332	1 493	5,2
100 000	35 695	32 467	3 228	9,0	38 505	36 660	1 845	4,8
200 000	89 059	82 956	6 103	6,9	92 060	88 185	3 875	4,2
300 000	146 259	139 591	6 668	4,6	149 260	144 862	4 398	2,9
400 000	203 459	196 791	6 668	3,3	206 460	202 062	4 398	2,1

BILAGOR TILL FÖRSTA AVDELNINGEN (1—5)

Bilaga 1

De tekniskt sakkunnigas huvudförslag¹

De föreslagna skalorna äro, i huvudsaklig anslutning till de i direktiven angivna tre kostnadsalternativen, betecknade med siffrorna 1—3. Inom dessa kostnadsalternativ framläggas skalor med olika progressiv läggning, varvid bokstaven a betecknar den minsta progressionen, b en något starkare progression och c den starkaste progressionen.

Skatteskalor för gift skattskyldig

Beskattningsbar inkomst 1000-tal kr.	Nuvarande skala med 110 % uttag	Nuvarande skala med 100 % uttag	Alt 1 a	Alt 1 b	Alt 2 a	Alt 2 b	Alt 2 c	Alt 3 a	Alt 3 b	Alt 3 c
0—4	13,2	12	12	12	11,5	11,5	11,5	11	11	11
4—6	13,2	12	12	12	11,5	11,5	11,5	11	11	11
6—8	13,2	12	12	12	11,5	11,5	11,5	11	11	11
8—10	17,6	16	16	16	16	16	17	16	16	16
10—12	22,0	20	21	21	21	21	22	20	21	22
12—16	27,5	25	26	26	26	26	27	25	26	27
16—20	33,0	30	31	31	31	31	32	30	31	32
20—30	38,5	35	37	37	36	37	37	35	36	37
30—40	44,0	40	42	42	41	42	42	40	41	42
40—60	49,5	45	47	48	46	47	47	45	46	47
60—100	55,0	50	52	54	51	52	52	50	51	52
100—150	60,5	55	57	60	56	57	57	55	56	57
150—200	65,0	60	62	65	61	62	62	60	61	62
200—	65,0	65	65	65	65	65	65	65	65	65

Motsvarande skatteskalor för ensamstående skattskyldig

Beskattningsbar inkomst 1000-tal kr.	Nuvarande skala med 110 % uttag	Nuvarande skala med 100 % uttag	Alt 1 a	Alt 1 b	Alt 2 a	Alt 2 b	Alt 2 c	Alt 3 a	Alt 3 b	Alt 3 c
0—4	13,2	12	12	12	11,5	11,5	11,5	11	11	11
4—6	17,6	16	16	16	16	16	17	16	16	16
6—8	22,0	20	20	20	20	20	21	20	21	21
8—10	26,4	24	24	24	24	24	25	24	25	25
10—12	29,7	27	28	28	28	28	28	27	28	28
12—16	33,0	30	32	32	31	32	32	30	31	32
16—20	37,4	34	36	36	35	36	36	34	35	36
20—30	41,8	38	40	40	39	40	40	38	39	40
30—40	46,2	42	44	44	43	44	44	42	43	44
40—60	50,6	46	48	49	47	48	48	46	47	48
60—100	55,0	50	52	54	51	52	52	50	51	52
100—150	60,5	55	57	60	56	57	57	55	56	57
150—200	65,0	60	62	65	61	62	62	60	61	62
200—	65,0	65	65	65	65	65	65	65	65	65

¹ Beträffande statsskatterevisionsens förslag se bil. 6.

Beräknat skattebortfall för staten (miljoner kronor)

År	Nuvarande skala med 100 % uttag	Alt 1 a	Alt 1 b	Alt 2 a	Alt 2 b	Alt 2 c	Alt 3 a	Alt 3 b	Alt 3 c
1954 ¹	228	201	196	266	258	231	342	321	298
1957 ¹	298	255	248	332	319	275	428	390	360

¹ Beräkningen har gjorts dels för inkomståret 1954, då den totala statliga inkomstskatten uppskattats till 2 523 miljoner kronor, och dels för inkomståret 1957, då den totala statliga inkomstskatten — före sänkning — beräknats komma att uppgå till omkring 3 300 miljoner kronor.

Procentuell skatteminskning. Gift skattskyldig

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Skatteminskning i procent								
	Nuvarande skala vid 100 % uttag	Alt 1 a	Alt 1 b	Alt 2 a	Alt 2 b	Alt 2 c	Alt 3 a	Alt 3 b	Alt 3 c
3 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 000	8,5 ¹	8,5	8,5	12,7	12,7	12,7	16,9	16,9	16,9
6 000	9,1	9,1	9,1	12,8	12,8	12,8	16,6	16,6	16,6
8 000	9,0	9,0	9,0	12,9	12,9	12,9	16,7	16,7	16,7
10 000	9,0	9,0	9,0	12,9	12,9	12,9	16,7	16,7	16,7
12 000	9,0	9,0	9,0	12,9	12,9	12,9	16,6	16,6	16,6
15 000	9,1	9,1	9,1	12,2	12,2	11,1	15,3	15,3	15,3
18 000	9,1	8,0	8,0	10,2	10,2	8,0	13,4	12,4	11,3
20 000	9,1	7,5	7,5	9,2	9,2	6,7	12,5	10,9	9,3
25 000	9,1	6,9	6,9	8,0	8,0	5,2	11,3	9,1	6,8
30 000	9,1	6,2	6,2	7,5	7,0	4,7	10,6	8,2	5,8
40 000	9,1	5,3	5,3	7,1	5,8	4,4	10,0	7,6	5,1
50 000	9,1	5,1	5,1	7,0	5,4	4,5	9,7	7,3	4,9
60 000	9,1	5,1	4,6	7,0	5,3	4,6	9,6	7,3	5,0
80 000	9,1	5,1	3,9	7,1	5,3	4,8	9,4	7,2	5,1
100 000	9,1	5,2	3,3	7,1	5,3	5,0	9,3	7,2	5,2
200 000	8,9 ²	5,3	1,8	7,1	5,4	5,2	9,0	7,1	5,3
300 000	6,4	3,8	1,1	5,1	3,8	3,8	6,4	5,1	3,8
400 000	4,6	2,7	0,8	3,7	2,8	2,7	4,6	3,7	2,7

¹ Att skattesänkningen i detta skikt blir procentuellt lägre än i de närmast följande beror endast på avrundningen till helt kronor.

² Att skattesänkningen blir procentuellt lägre i de tre högsta skikten beror på att den för skalan gällande spärren verkat inom dessa skikt.

Procentuell skatteminskning. Ensamstående. skattskyldig

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Skatteminskning i procent								
	Nuvarande skala vid 100 % uttag	Alt 1 a	Alt 1 b	Alt 2 a	Alt 2 b	Alt 2 c	Alt 3 a	Alt 3 b	Alt 3 c
3 000	8,8	8,8	8,8	13,2	13,2	13,2	16,5	16,5	16,5
4 000	9,2	9,2	9,2	12,6	12,6	12,6	16,4	16,4	16,4
5 000	9,0	9,0	9,0	12,7	12,7	12,7	16,7	16,7	16,7
6 000	9,1	9,1	9,1	13,0	13,0	13,0	16,8	16,8	16,8
8 000	9,2	9,2	9,2	11,9	11,9	10,4	14,7	14,7	14,7
10 000	9,1	9,1	9,1	11,0	11,0	8,3	12,8	12,1	12,1
12 000	9,1	9,1	9,1	10,5	10,5	7,4	11,8	10,1	10,1
15 000	9,1	8,5	8,5	9,4	9,4	6,7	10,9	8,5	8,5
18 000	9,1	7,2	7,2	8,5	7,9	5,9	10,4	7,8	7,2
20 000	9,1	6,5	6,5	8,1	7,1	5,4	10,2	7,5	6,5
25 000	9,1	5,7	5,7	7,6	6,0	4,9	9,9	7,2	5,7
30 000	9,1	5,3	5,3	7,3	5,6	4,7	9,7	7,1	5,3
40 000	9,1	5,0	5,0	7,1	5,2	4,7	9,5	7,0	5,0
50 000	9,1	5,0	4,8	7,1	5,1	4,7	9,4	7,0	5,0
60 000	9,1	5,0	4,5	7,1	5,1	4,8	9,3	7,0	5,0
80 000	9,1	5,1	3,8	7,1	5,2	5,0	9,2	7,1	5,1
100 000	9,1	5,2	3,3	7,2	5,2	5,1	9,2	7,1	5,2
200 000	8,9	5,3	1,8	7,1	5,3	5,3	8,9	7,1	5,3
300 000	6,3	3,8	1,1	5,1	3,8	3,8	6,4	5,1	3,8
400 000	4,6	2,7	0,8	3,7	2,8	2,7	4,6	3,7	2,7

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. 1 a.

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr.	Skatt enligt alt. 1 a kr.	Skatteminskning		Nuvarande skatt kr.	Skatt enligt alt. 1 a kr.	Skatteminskning	
			kr.	%			kr.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	83	8	8,8
4 000	—	—	—	—	207	188	19	9,2
5 000	71	65	6	8,5	323	294	29	9,0
6 000	187	170	17	9,1	440	400	40	9,1
8 000	420	382	38	9,0	720	654	66	9,2
10 000	652	593	59	9,0	1 067	970	97	9,1
12 000	884	804	80	9,0	1 481	1 346	135	9,1
15 000	1 292	1 174	118	9,1	2 219	2 030	189	8,5
18 000	1 844	1 696	148	8,0	3 066	2 845	221	7,2
20 000	2 326	2 152	174	7,5	3 646	3 408	238	6,5
25 000	3 654	3 403	251	6,9	5 279	4 980	299	5,7
30 000	5 246	4 920	326	6,2	7 118	6 740	378	5,3
40 000	8 708	8 243	465	5,3	10 939	10 390	549	5,0
50 000	12 587	11 946	641	5,1	15 095	14 344	751	5,0
60 000	16 943	16 082	861	5,1	19 548	18 568	980	5,0
80 000	26 015	24 681	1 334	5,1	28 825	27 354	1 471	5,1
100 000	35 695	33 833	1 862	5,2	38 505	36 506	1 999	5,2
200 000	89 059	84 307	4 752	5,3	92 060	87 171	4 889	5,3
300 000	146 259	140 671	5 588	3,8	149 260	143 592	5 668	3,8
400 000	203 459	197 871	5 588	2,7	206 460	200 792	5 668	2,7

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. 2 a.
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr.	Skatt enligt alt. 2 a kr.	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr.	Skatt enligt alt. 2 a kr.	Skatte- minskning	
			kr.	%			kr.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	79	12	13,2
4 000	—	—	—	—	207	181	26	12,6
5 000	71	62	9	12,7	323	282	41	12,7
6 000	187	163	24	12,8	440	383	57	13,0
8 000	420	366	54	12,9	720	634	86	11,9
10 000	652	568	84	12,9	1 067	950	117	11,0
12 000	884	770	114	12,9	1 481	1 326	155	10,5
15 000	1 292	1 134	158	12,2	2 219	2 010	209	9,4
18 000	1 844	1 656	188	10,2	3 066	2 806	260	8,5
20 000	2 326	2 112	214	9,2	3 646	3 351	295	8,1
25 000	3 654	3 363	291	8,0	5 279	4 879	400	7,6
30 000	5 246	4 854	392	7,5	7 118	6 595	523	7,3
40 000	8 708	8 089	619	7,1	10 939	10 157	782	7,1
50 000	12 587	11 704	883	7,0	15 095	14 023	1 072	7,1
60 000	16 943	15 752	1 191	7,0	19 548	18 159	1 389	7,1
80 000	26 015	24 175	1 840	7,1	28 825	26 769	2 056	7,1
100 000	35 695	33 151	2 544	7,1	38 505	35 745	2 760	7,2
200 000	89 059	82 745	6 314	7,1	92 060	85 530	6 530	7,1
300 000	146 259	138 831	7 428	5,1	149 260	141 692	7 568	5,1
400 000	203 459	196 031	7 428	3,7	206 460	198 892	7 568	3,7

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. 3 a.
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr.	Skatt enligt alt. 3 a kr.	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr.	Skatt enligt alt. 3 a kr.	Skatte- minskning	
			kr.	%			kr.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	76	15	16,5
4 000	—	—	—	—	207	173	34	16,4
5 000	71	59	12	16,9	323	269	54	16,7
6 000	187	156	31	16,6	440	366	74	16,8
8 000	420	350	70	16,7	720	614	106	14,7
10 000	652	543	109	16,7	1 067	930	137	12,8
12 000	884	737	147	16,6	1 481	1 306	175	11,8
15 000	1 292	1 094	198	15,3	2 219	1 977	242	10,9
18 000	1 844	1 596	248	13,4	3 066	2 747	319	10,4
20 000	2 326	2 035	291	12,5	3 646	3 275	371	10,2
25 000	3 654	3 242	412	11,3	5 279	4 759	520	9,9
30 000	5 246	4 689	557	10,6	7 118	6 431	687	9,7
40 000	8 708	7 836	872	10,0	10 939	9 905	1 034	9,5
50 000	12 587	11 363	1 224	9,7	15 095	13 683	1 412	9,4
60 000	16 943	15 323	1 620	9,6	19 548	17 731	1 817	9,3
80 000	26 015	23 570	2 445	9,4	28 825	26 165	2 660	9,2
100 000	35 695	32 370	3 325	9,3	38 505	34 965	3 540	9,2
200 000	89 059	81 084	7 975	9,0	92 060	83 870	8 190	8,9
300 000	146 259	136 891	9 368	6,4	149 260	139 772	9 488	6,4
400 000	203 459	194 091	9 368	4,6	206 460	196 972	9 488	4,6

Stallig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. 1 a.
Ortsgrupp V

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr.	Skatt enligt alt. 1 a kr.	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr.	Skatt enligt alt. 1 a kr.	Skatte- minskning	
			kr.	%			kr.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	71	65	6	8,5
4 000	—	—	—	—	187	170	17	9,1
5 000	32	29	3	9,4	304	276	28	9,2
6 000	148	134	14	9,5	420	382	38	9,0
8 000	380	346	34	8,9	693	630	63	9,1
10 000	612	557	55	9,0	1 034	940	94	9,1
12 000	845	768	77	9,1	1 441	1 310	131	9,1
15 000	1 239	1 126	113	9,1	2 175	1 988	187	8,6
18 000	1 778	1 633	145	8,2	3 016	2 797	219	7,3
20 000	2 244	2 074	170	7,6	3 597	3 360	237	6,6
25 000	3 555	3 310	245	6,9	5 221	4 924	297	5,7
30 000	5 130	4 809	321	6,3	7 055	6 680	375	5,3
40 000	8 576	8 117	459	5,4	10 870	10 324	546	5,0
50 000	12 448	11 813	635	5,1	15 019	14 272	747	5,0
60 000	16 795	15 941	854	5,1	19 472	18 496	976	5,0
80 000	25 850	24 525	1 325	5,1	28 743	27 276	1 467	5,1
100 000	35 530	33 677	1 853	5,2	38 423	36 428	1 995	5,2
200 000	88 864	84 121	4 743	5,3	91 963	87 078	4 885	5,3
300 000	146 064	140 476	5 588	3,8	149 163	143 495	5 668	3,8
400 000	203 264	197 676	5 588	2,7	206 363	200 695	5 668	2,7

Stallig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. 2 a.
Ortsgrupp V

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr.	Skatt enligt alt. 2 a kr.	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr.	Skatt enligt alt. 2 a kr.	Skatte- minskning	
			kr.	%			kr.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	71	62	9	12,7
4 000	—	—	—	—	187	163	24	12,8
5 000	32	28	4	12,5	304	264	40	13,2
6 000	148	129	19	12,8	420	366	54	12,9
8 000	380	331	49	12,9	693	610	83	12,0
10 000	612	534	78	12,7	1 034	920	114	11,0
12 000	845	736	109	12,9	1 441	1 290	151	10,5
15 000	1 239	1 086	153	12,3	2 175	1 968	207	9,5
18 000	1 778	1 593	185	10,4	3 016	2 759	257	8,5
20 000	2 244	2 034	210	9,4	3 597	3 305	292	8,1
25 000	3 555	3 270	285	8,0	5 221	4 825	396	7,6
30 000	5 130	4 746	384	7,5	7 055	6 537	518	7,3
40 000	8 576	7 966	610	7,1	10 870	10 093	777	7,1
50 000	12 448	11 574	874	7,0	15 019	13 953	1 066	7,1
60 000	16 795	15 614	1 181	7,0	19 472	18 089	1 383	7,1
80 000	25 850	24 022	1 828	7,1	28 743	26 693	2 050	7,1
100 000	35 530	32 998	2 532	7,1	38 423	35 669	2 754	7,2
200 000	88 864	82 562	6 302	7,1	91 963	85 439	6 524	7,1
300 000	146 064	138 636	7 428	5,1	149 163	141 595	7 568	5,1
400 000	203 264	195 836	7 428	3,7	206 363	198 795	7 568	3,7

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. 3 a.
Ortsgrupp V

Årsinkomst	Gift				Eksamstående			
	Nuvarande skatt	Skatt enligt alt. 3 a	Skatteminskning		Nuvarande skatt	Skatt enligt alt. 3 a	Skatteminskning	
			kr.	%			kr.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	71	59	12	16,9
4 000	—	—	—	—	187	156	31	16,6
5 000	32	26	6	18,8	304	253	51	16,8
6 000	148	123	25	16,9	420	350	70	16,7
8 000	380	317	63	16,6	693	590	103	14,9
10 000	612	510	102	16,7	1 034	900	134	13,0
12 000	845	704	141	16,7	1 441	1 270	171	11,9
15 000	1 239	1 046	193	15,6	2 175	1 937	238	10,9
18 000	1 778	1 536	242	13,6	3 016	2 702	314	10,4
20 000	2 244	1 960	284	12,7	3 597	3 230	367	10,2
25 000	3 555	3 152	403	11,3	5 221	4 706	515	9,9
30 000	5 130	4 584	546	10,6	7 055	6 374	681	9,7
40 000	8 576	7 716	860	10,0	10 870	9 842	1 028	9,5
50 000	12 448	11 236	1 212	9,7	15 019	13 614	1 405	9,4
60 000	16 795	15 188	1 607	9,6	19 472	17 662	1 810	9,3
80 000	25 850	23 420	2 430	9,4	28 743	26 090	2 653	9,2
100 000	35 530	32 220	3 310	9,3	38 423	34 890	3 533	9,2
200 000	88 864	80 904	7 960	9,0	91 963	83 780	8 183	8,9
300 000	146 064	136 696	9 368	6,4	149 163	139 675	9 488	6,4
400 000	203 264	193 896	9 368	4,6	206 363	196 875	9 488	4,6

Den totala marginalskattens storlek¹ vid enbart arbetsinkomst
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Marginalskatt i procent för							
	Gift				Eksamstående			
	enligt nuvarande ordning	enligt alt. 1 a	enligt alt. 2 a	enligt alt. 3 a	enligt nuvarande ordning	enligt alt. 1 a	enligt alt. 2 a	enligt alt. 3 a
3 000	12,0	12,0	12,0	12,0	23,6	22,6	22,1	21,7
4 000	12,0	12,0	12,0	12,0	23,6	22,6	22,1	21,7
5 000	23,6	22,6	22,1	21,7	23,6	22,6	22,1	21,7
6 000	23,6	22,6	22,1	21,7	23,6	22,6	22,1	21,7
8 000	23,6	22,6	22,1	21,7	27,5	26,1	26,1	26,1
10 000	23,6	22,6	22,1	21,7	31,4	29,6	29,6	29,6
12 000	23,6	22,6	22,1	21,7	35,2	33,1	33,1	33,1
15 000	27,5	26,1	26,1	26,1	38,1	36,6	36,6	35,8
18 000	31,4	30,5	30,5	29,6	41,0	40,2	39,3	38,4
20 000	36,2	34,9	34,9	34,0	41,0	40,2	39,3	38,4
25 000	41,0	39,3	39,3	38,4	48,8	47,2	46,3	45,4
30 000	45,9	44,6	43,7	42,8	48,8	47,2	46,3	45,4
40 000	50,7	49,0	48,1	47,2	52,7	50,7	49,8	49,0
50 000	55,6	53,4	52,5	51,6	56,5	54,2	53,4	52,5
60 000	55,6	53,4	52,5	51,6	56,5	54,2	53,4	52,5
80 000	60,4	57,8	56,9	56,0	60,4	57,8	56,9	56,0
100 000	60,4	57,8	56,9	56,0	60,4	57,8	56,9	56,0
200 000	69,2	66,6	65,7	64,8	69,2	66,6	65,7	64,8
300 000	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2
400 000	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2

¹ Här ingår — förutom statlig inkomstskatt — kommunal inkomstskatt efter en utdebitering av 12 kronor per skattekrona.

Beräknat skattebortfall för staten (miljoner kronor)

År	Alt. 1 c	Alt. 2 d	Alt. 2 e	Alt. 3 d	Alt. 3 e	Alt. 3 f	Alt. 3 g	Alt. 3 h
1954	216	271	238	327	335	322	351	338
1957	270	334	287	397	405	384	422	401

Procentuell skatteminskning. Gift skattskyldig
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Skatteminskning i %							
	Alt. 1 c	Alt. 2 d	Alt. 2 e	Alt. 3 d	Alt. 3 e	Alt. 3 f	Alt. 3 g	Alt. 3 h
3 000	—	—	—	—	—	—	—	—
4 000	—	—	—	—	—	—	—	—
5 000	40,8	42,3	42,3	45,1	100,0	100,0	100,0	100,0
6 000	18,7	21,9	21,9	25,1	56,7	56,7	69,5	69,5
8 000	11,4	14,8	14,8	18,3	26,4	26,4	30,0	30,0
10 000	9,2	12,7	12,7	16,4	17,5	17,5	18,4	18,4
12 000	8,1	11,8	11,8	15,5	13,2	13,2	13,0	13,0
15 000	8,5	11,6	10,7	14,7	12,0	12,0	11,7	11,7
18 000	8,1	10,3	8,2	12,5	10,0	10,0	10,2	10,2
20 000	8,0	9,7	7,3	11,4	10,4	10,0	10,9	10,6
25 000	7,5	8,6	5,8	9,7	9,8	8,3	10,4	9,0
30 000	7,3	8,1	5,3	8,8	9,5	7,7	10,1	8,3
40 000	7,1	7,6	4,9	8,1	8,8	6,7	9,3	7,2
50 000	7,1	7,4	4,9	7,7	8,2	6,1	8,6	6,4
60 000	7,1	7,3	4,9	7,6	8,1	6,0	8,4	6,3
80 000	7,2	7,3	5,1	7,5	7,9	5,9	8,2	6,1
100 000	7,2	7,3	5,2	7,4	7,8	5,8	7,9	5,9
200 000	7,1	7,2	5,3	7,2	7,4	5,6	7,5	5,7
300 000	5,1	5,1	3,8	5,2	5,3	4,0	5,4	4,1
400 000	3,7	3,7	2,8	3,7	3,8	2,9	3,9	2,9

Procentuell skatteminskning. Ensamstående skattskyldig
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Skatteminskning i %							
	Alt. 1 c	Alt. 2 d	Alt. 2 e	Alt. 3 d	Alt. 3 e	Alt. 3 f	Alt. 3 g	Alt. 3 h
3 000	18,7	22,0	22,0	25,3	58,2	58,2	71,4	71,4
4 000	11,1	15,0	15,0	18,4	26,6	26,6	30,4	30,4
5 000	9,0	12,7	12,7	16,4	17,6	17,6	18,6	18,6
6 000	8,2	11,8	11,8	15,7	13,4	13,4	13,2	13,2
8 000	8,6	11,4	10,0	14,2	11,5	11,5	11,1	11,1
10 000	8,4	10,3	8,4	12,2	10,6	10,6	10,7	10,7
12 000	7,7	9,0	7,7	10,4	10,1	10,1	10,4	10,4
15 000	7,1	8,0	7,1	8,9	9,1	9,1	9,4	9,4
18 000	6,9	7,5	6,3	8,2	8,6	8,1	9,0	8,5
20 000	6,7	7,3	5,8	7,8	8,2	7,3	8,5	7,6
25 000	6,8	7,1	5,2	7,5	8,0	6,5	8,3	6,8
30 000	6,8	7,1	5,0	7,3	7,9	6,2	8,1	6,4
40 000	6,8	7,0	4,9	7,2	7,6	5,7	7,8	5,9
50 000	6,9	7,0	4,9	7,1	7,6	5,6	7,7	5,8
60 000	6,9	7,0	5,0	7,1	7,5	5,5	7,6	5,6
80 000	7,0	7,1	5,1	7,2	7,4	5,5	7,5	5,6
100 000	7,1	7,1	5,2	7,2	7,4	5,5	7,5	5,6
200 000	7,1	7,1	5,3	7,1	7,2	5,5	7,3	5,5
300 000	5,1	5,1	3,8	5,1	5,2	3,9	5,2	3,9
400 000	3,7	3,7	2,7	3,7	3,7	2,8	3,8	2,8

Skalor med breddning av skiktet för den första skattesatsen

Skalan 3 i medför en breddning av ifrågavarande skikt med 2 000 kronor för såväl gifta som ensamstående. Skiktet för den enhetliga skattesatsen kommer därigenom att omfatta beskattningsbara inkomster upp till 10 000 kronor för gifta och 6 000 kronor för ensamstående. Någon höjning av ortsavdragen förutsättes icke vid denna skala.

Skalorna 1 d, 2 f, 2 g och 3 j medföra samma breddning som nyss nämnts. Dessa skalor ha dock kombinerats med en höjning av de statliga ortsavdragen, nämligen

1 d, 2 f och 3 j: med en höjning av ortsavdragen med 200 kronor för gifta och 100 kronor för ensamstående;

2 g: med en höjning av ortsavdragen med 400 kronor för gifta och 200 kronor för ensamstående.

Skatteskalor för gift skattskyldig

Beskattningsbar inkomst 1000-tal kr.	Nuvarande skala med 100 % uttag	Alt. 3 i	Alt. 1 d	Alt. 2 f	Alt. 3 j	Alt. 2 g
0—4	12	11,5	13	12,5	12	13
4—6	12	11,5	13	12,5	12	13
6—8	12	11,5	13	12,5	12	13
8—10	16	11,5	13	12,5	12	13
10—12	20	18	20	19	18	20
12—14	25	24	26	25	24	26
14—16	25	30	26	25	30	26
16—20	30	34	32	31	34	32
20—30	35	38	37	37	38	37
30—40	40	42	42	42	42	42
40—60	45	47	47	47	47	47
60—100	50	52	52	52	52	52
100—150	55	57	57	57	57	57
150—200	60	62	62	62	62	62
200—	65	65	65	65	65	65

Motsvarande skatteskalor för ensamstående skattskyldig

Beskattningsbar inkomst 1000-tal kr.	Nuvarande skala med 100 % uttag	Alt. 3 i	Alt. 1 d	Alt. 2 f	Alt. 3 j	Alt. 2 g
0—4	12	11,5	13	12,5	12	13
4—6	16	11,5	13	12,5	12	13
6—8	20	18	20	19	18	20
8—10	24	24	24	24	24	24
10—12	27	28	28	28	28	28
12—16	30	32	32	32	32	32
16—20	34	36	36	36	36	36
20—30	38	40	40	40	40	40
30—40	42	44	44	44	44	44
40—60	46	48	48	48	48	48
60—100	50	52	52	52	52	52
100—150	55	57	57	57	57	57
150—200	60	62	62	62	62	62
200—	65	65	65	65	65	65

Beräknat skattebortfall för staten (miljoner kronor)

År	Alt. 3 i	Alt. 1 d	Alt. 2 f	Alt. 3 j	Alt. 2 g
1954	316	193	267	324	258
1957	414	258	352	411	333

 Procentuell skatteminskning. Gift skattskyldig
 Ortsgrupp III

Årsinkomst	Skatteminskning i %				
	Alt. 3 i	Alt. 1 d	Alt. 2 f	Alt. 3 j	Alt. 2 g
3 000	—	—	—	—	—
4 000	—	—	—	—	—
5 000	12,7	38,0	40,8	42,3	74,6
6 000	12,8	15,0	18,7	21,9	28,9
8 000	12,9	7,9	11,4	14,8	14,0
10 000	12,9	5,5	9,2	12,7	9,5
12 000	12,9	4,4	8,1	11,8	7,4
15 000	16,9	8,0	11,6	15,1	10,1
18 000	18,3	10,2	13,9	17,6	12,4
20 000	17,1	9,7	13,4	17,0	12,0
25 000	9,2	8,0	11,6	9,7	9,8
30 000	6,3	6,9	9,7	6,8	8,3
40 000	4,5	5,8	7,6	4,9	6,8
50 000	4,5	5,5	6,7	4,9	6,2
60 000	4,7	5,4	6,3	4,9	6,0
80 000	4,9	5,4	6,0	5,1	5,8
100 000	5,0	5,4	5,8	5,2	5,7
200 000	5,3	5,4	5,6	5,3	5,6
300 000	3,8	3,9	4,0	3,8	4,0
400 000	2,7	2,8	2,9	2,8	2,9

 Procentuell skatteminskning. Ensamstående skattskyldig.
 Ortsgrupp III

Årsinkomst	Skatteminskning i %				
	Alt. 3 i	Alt. 1 d	Alt. 2 f	Alt. 3 j	Alt. 2 g
3 000	13,2	15,4	18,7	22,0	29,7
4 000	12,6	7,7	11,1	15,0	14,0
5 000	12,7	5,6	9,0	12,7	9,6
6 000	13,0	4,5	8,2	11,8	7,5
8 000	18,8	9,9	13,3	16,8	11,7
10 000	21,0	12,8	16,4	19,9	14,7
12 000	19,2	12,1	15,5	18,8	13,7
15 000	15,3	10,7	12,9	15,2	11,9
18 000	12,1	8,9	10,5	12,2	9,9
20 000	10,6	8,0	9,3	10,7	8,8
25 000	8,5	6,8	7,7	8,7	7,4
30 000	7,4	6,2	6,9	7,6	6,7
40 000	6,4	5,6	6,1	6,5	6,0
50 000	6,0	5,4	5,8	6,1	5,7
60 000	5,8	5,4	5,6	5,9	5,6
80 000	5,6	5,4	5,5	5,7	5,5
100 000	5,6	5,4	5,5	5,6	5,5
200 000	5,5	5,4	5,5	5,5	5,5
300 000	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
400 000	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8

Beloppen för *allmänna avdrag, taxerad inkomst, ortsavdrag och beskattningsbar inkomst* voro följande.

Taxeringsår	Allmänna avdrag, milj. kr.	Taxerad inkomst		Ortsavdrag, milj. kr.	Beskattningsbar inkomst	
		Milj. kr.	Ökning sedan föregående taxeringsår %		Milj. kr.	Ökning eller minskning sedan föregående taxeringsår %
1947	1 235,7	13 391,5	17,2	5 305,1	8 086,4	+ 28,0
1948	1 243,5	15 040,7	12,3	5 553,0	9 487,7	+ 17,3
1949	2 085,8	15 764,4	4,8	6 694,5	9 069,9	— 4,4
1950	2 264,2	16 218,9	2,9	6 780,2	9 438,7	+ 4,1
1951	2 397,8	16 986,9	4,7	6 815,5	10 171,4	+ 7,8
1952	2 627,5	20 797,3	22,4	6 879,4	13 917,9	+ 36,8
1953	3 186,2	23 782,8	14,4	6 685,0	17 097,8	+ 22,8
1954	3 784,8	24 007,0	0,9	9 057,5	14 949,5	— 12,6
1955	3 936,2	25 749,3	7,3	9 335,6	16 413,7	+ 9,8

Skatteunderlag och *uträknad statlig inkomstskatt* utgjorde för fysiska personer.

Taxeringsår	Beskattningsbar inkomst, milj. kr.	Uträknad skatt	
		Milj. kr.	i % av beskattningsbar inkomst
1947	8 086,4	0,5	0,0 ¹
1948	9 487,7	1 536,2	16,2
1949	9 069,9	1 359,7	15,0
1950	9 438,7	1 411,7	15,0
1951	10 171,4	1 537,3	15,1
1952	13 917,9	2 198,4	15,8
1953	17 097,8	2 751,2	16,1
1954	14 949,5	2 475,8	16,6
1955	16 413,7	2 758,7	16,8

¹ På grund av övergången till källskatteuppbörd uttogs i allmänhet icke någon skatt vid 1947 års taxering.

Hela *antalet inkomsttagare* har varit följande (samtaxerade äkta makar = en inkomsttagare).

Taxeringsår	Gifta skattskyldiga	Ensamstående skattskyldiga	Samtliga skattskyldiga	Ökning sedan föregående taxeringsår i %	I % av folk-mängden
1947	3 131 168	1,8	46,3
1948	3 240 670	3,5	47,4
1949	3 367 806	3,9	48,6
1950	3 384 834	0,5	48,5
1951	3 401 393	0,5	48,3
1952	1 611 066	1 728 016	3 339 082	— 1,8	47,0
1953	1 616 245	1 622 509	3 238 754	— 3,0	45,3
1954	1 629 412	1 611 229	3 240 641	0,1	45,1
1955	1 649 361	1 617 920	3 267 281	0,8	45,2

Nedgången i antal åren 1952 och 1953 kan delvis sammanhänga med att olika beräkningsmetoder använts för åren 1947—1951 och för åren 1952—1955. Därtill kommer att inkomstgränsen för deklarationsskyldighet, som för taxeringsåren 1947—1952 var 600 kronor, höjts till 1 200 kronor från och med 1953 års taxering.

Fördelningen av inkomsttagare på olika inkomstklasser har varit följande.

Taxeringsår	Inkomstklasser, kronor				
	Högst 2 500	2 500—5 000	5 000— 10 000	10 000— 20 000	Över 20 000
Absoluta tal					
1947.....	1 025 193	1 172 295	750 010	142 409	41 261
1948.....	933 235	1 118 830	963 640	182 400	42 565
1949.....	884 669	1 057 975	1 140 631	236 076	48 455
1950.....	846 623	1 036 270	1 192 476	258 633	50 832
1951.....	807 471	994 396	1 247 829	295 383	56 314
1952.....	616 585	798 674	1 365 155	480 188	78 480
1953.....	399 120	685 006	1 314 272	730 072	110 284
1954.....	372 553	693 060	1 281 095	770 291	123 642
1955.....	316 028	680 463	1 233 058	891 525	146 207

Taxeringsår	Inkomstklasser, kronor				
	Högst 2 500	2 500—5 000	5 000— 10 000	10 000— 20 000	Över 20 000
Relativ fördelning (%)					
1947.....	32,8	37,3	24,0	4,6	1,3
1948.....	28,8	34,6	29,7	5,6	1,3
1949.....	26,3	31,3	34,0	6,9	1,5
1950.....	24,9	30,6	35,3	7,7	1,5
1951.....	23,8	29,2	36,7	8,7	1,6
1952.....	18,5	23,9	40,9	14,3	2,4
1953.....	12,3	21,2	40,6	22,5	3,4
1954.....	11,5	21,4	39,5	23,8	3,8
1955.....	9,7	20,8	37,7	27,3	4,5

En mera specificerad uppdelning av inkomsttagarna på olika inkomstklasser har gjorts i följande tablå, som visar *procentuella antalet inkomsttagare med inkomst ej understigande*

Kronor	Taxeringsår								
	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
100 000	0,04	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,05	0,05	0,06
50 000	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
30 000	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	1,0	1,1	1,3
20 000	1,3	1,3	1,5	1,5	1,6	2,4	3,4	3,8	4,5
15 000	2,4	2,5	2,9	3,1	3,3	5,4	8,4	9,3	11,1
12 000	3,9	4,3	5,1	5,5	6,1	10,1	16,0	17,5	20,5
10 000	5,9	6,9	8,4	9,2	10,3	16,7	25,9	27,6	31,8
8 000	10,1	12,3	15,1	16,5	18,4	29,3	41,6	43,0	47,0
7 000	13,9	17,2	21,3	23,1	25,6	38,2	50,2	51,3	54,7
6 000	19,9	25,1	30,5	32,7	35,5	48,0	58,6	59,4	62,2
5 000	29,9	36,6	42,4	44,5	47,0	57,6	66,5	67,1	69,5
4 500	36,4	43,2	48,4	50,4	52,7	62,3	70,4	70,9	73,1
4 000	43,9	50,2	54,6	56,5	58,5	67,0	74,4	74,8	77,1
3 500	51,5	57,3	60,8	62,6	64,3	71,6	78,6	79,0	81,2
3 000	59,4	64,4	67,2	68,8	70,2	76,6	83,0	83,5	85,6
2 500	67,2	71,2	73,7	75,1	76,2	81,5	87,7	88,5	90,3
2 000	75,5	78,4	81,1	82,2	82,9	87,2	92,7	94,1	95,2
1 500	84,2	86,2	89,0	89,8	90,1	93,0	97,6	98,9	98,8
1 200	100	100	100
1 000	93,7	94,5	96,8	97,1	97,1	98,0	—	—	—
600	100	100	100	100	100	100	—	—	—

Medelinkomst och *medianinkomst* (det inkomstbelopp som överträffas eller understiges av ett lika stort antal inkomsttagare) har för inkomsttagarna enligt taxeringarna åren 1947—1955 varit följande (beloppet avser sammanräknad nettoinkomst).

Taxeringsår	Medelinkomst			Medianinkomst		
	Landsbygd	Städer	Hela riket	Landsbygd	Städer	Hela riket
1947.....	3 665	5 608	4 584	3 034	4 402	3 599
1948.....	3 951	6 010	4 934	3 357	4 939	4 021
1949.....	4 249	6 436	5 303	3 591	5 383	4 369
1950.....	4 395	6 589	5 458	3 744	5 535	4 525
1951.....	4 604	6 841	5 697	3 922	5 764	4 740
1952.....	5 625	7 930	6 764	4 905	6 847	5 795
1953.....	6 773	9 295	8 039	6 049	8 140	7 020
1954.....	6 910	9 679	8 301	6 094	8 369	7 156
1955.....	7 359	10 163	8 775	6 511	8 846	7 608

Det kan påpekas att de här ovan angivna inkomststegringarna till följd av penningvärdets under åren 1946—1954 fortgående förändring icke helt motsvaras av en ökning i realinkomst. Till jämförelse kan nämnas att socialstyrelsens levnads-kostnadsindex, inräknat skatter och sociala förmåner, med 1935 som basår upp-gick år 1946 till 155 men stigit år 1954 till 214.

Medelinkomst		Medianinkomst		Landsbygd		Städer		Hela riket	
1947	1955	1947	1955	1947	1955	1947	1955	1947	1955
3 665	7 359	3 034	6 511	3 034	6 511	4 402	8 846	3 599	7 608
3 951	7 359	3 357	6 511	3 357	6 511	4 939	8 846	4 021	7 608
4 249	7 359	3 591	6 511	3 591	6 511	5 383	8 846	4 369	7 608
4 395	7 359	3 744	6 511	3 744	6 511	5 535	8 846	4 525	7 608
4 604	7 359	3 922	6 511	3 922	6 511	5 764	8 846	4 740	7 608
5 625	7 359	4 905	6 511	4 905	6 511	6 847	8 846	5 795	7 608
6 773	7 359	6 049	6 511	6 049	6 511	8 140	8 846	7 020	7 608
6 910	7 359	6 094	6 511	6 094	6 511	8 369	8 846	7 156	7 608
7 359	7 359	6 511	6 511	6 511	6 511	8 846	8 846	7 608	7 608

Beräkningsgrunder

A. Beträffande skalornas individuella verkningar

I de tabeller, som framlagts i denna promemoria för att visa verkningarna av de olika förslagen till skalor, har skatteuträkningen skett enligt följande grunder.

Den angivna årsinkomsten har vid skatteuträkningen minskats — förutom med ortsavdrag och avdrag för kommunala utskylder — med 450 kronor för gift skattskyldig och med 300 kronor för ensamstående. Nämda belopp avse att schablonmässigt täcka kostnader för intäkternas förvärvande, andra allmänna avdrag än för kommunala utskylder samt avjämnningen av beskattningsbar inkomst till helt hundratal kronor.

Vid beräkning av det vid statlig taxering medgivna avdraget för kommunala utskylder har den kommunala utdebiteringen antagits vara 12 kronor per skatte-krona.

Beträffande gift skattskyldig har inkomsten förutsatts vara intjänad av mannen ensam.

B. Beträffande skattebortfallet för staten

Skattebortfallet för staten vid genomförande av olika alternativ har beräknats dels för år 1954 och dels för år 1957. Av grundläggande betydelse är härvid de skattskyldigas fördelning på olika skikt av beskattningsbara inkomster. Beträffande beräkningarna för år 1954 har denna fördelning framräknats med utgångspunkt från den fördelning av inkomsttagarna efter sammanräknad nettinkomst, som anges i statistiska centralbyråns berättelse rörande skattetaxeringarna för

Beskattningsbar inkomst 1 000-tal kr.	Antal skattskyldiga i 1 000-tal			Genomsnittlig beskattningsbar inkomst kr.
	Gifta	Ensamstående	Samtliga	
—	132	137	269	—
0—1	71	288	359	510
1—2	79	209	288	1 510
2—3	100	172	272	2 520
3—4	125	160	285	3 520
4—5	157	152	309	4 490
5—6	169	136	305	5 470
6—8	264	190	454	6 870
8—10	181	85,8	267	8 880
10—12	113	35,3	148	10 900
12—14	73,7	17,6	91,3	12 910
14—16	44,4	9,1	53,5	14 920
16—20	50,7	9,2	59,9	17 750
20—30	44,3	7,2	51,5	23 800
30—40	12,1	1,6	13,7	34 200
40—60	8,0	1,1	9,1	47 800
60—100	3,6	0,53	4,1	74 300
100—150	0,90	0,15	1,05	119 200
150—200	0,26	0,05	0,31	171 000
200—	0,25	0,05	0,30	336 000
Summa	1 629	1 611	3 240	—

taxeringsåret 1953, varvid hänsyn tagits till uppskattade inkomstökningar från år 1952 till år 1954.

För år 1957 har gjorts en liknande beräkning rörande inkomsttagarnas fördelning efter beskattningsbara inkomster, vilken beräkning dock med hänsyn till ovissheten beträffande den kommande inkomstutvecklingen måste bli ganska osäker. Beräkningen har skett med utgångspunkt från den fördelning av inkomsttagarna efter sammanräknad nettointkomst, som angives i statistiska centralbyråns berättelse rörande skattetaxeringarna för taxeringsåret 1954. Inkomstökningen från år 1953 till år 1957 har antagits komma att bli 20 procent. Även om beräkningarna äro ganska osäkra med avseende å förhållandena 1957 torde de dock lämna relativt god ledning med avseende å ett läge, då inkomsterna ökat med 20 procent sedan år 1953. Den för år 1957 erhållna fördelningen av de skattskyldiga på olika klasser av beskattningsbar inkomst redovisas i tablån å föregående sida.

Om fördelningen enligt tablån lägges till grund för en uträkning av statlig inkomstskatt för fysiska personer enligt gällande beskattningsgrunder, blir den uträknade skatten 3 309 miljoner kronor. Då den statliga inkomstskatten för år 1954 beräknats till 2 523 miljoner kronor, skulle detta innebära att intäkterna av skatten från år 1954 till år 1957 eller sålunda på tre år skulle komma att öka med omkring 30 procent.

Inkomstklasser i 1 000 kr.	Fördelning för år 1957		
	Antal personer	Antal inkomster	Summa inkomster
0-100	1 000	1 000	1 000
100-200	1 000	1 000	1 000
200-300	1 000	1 000	1 000
300-400	1 000	1 000	1 000
400-500	1 000	1 000	1 000
500-600	1 000	1 000	1 000
600-700	1 000	1 000	1 000
700-800	1 000	1 000	1 000
800-900	1 000	1 000	1 000
900-1 000	1 000	1 000	1 000
1 000-1 500	1 000	1 000	1 000
1 500-2 000	1 000	1 000	1 000
2 000-3 000	1 000	1 000	1 000
3 000-4 000	1 000	1 000	1 000
4 000-5 000	1 000	1 000	1 000
5 000-6 000	1 000	1 000	1 000
6 000-7 000	1 000	1 000	1 000
7 000-8 000	1 000	1 000	1 000
8 000-9 000	1 000	1 000	1 000
9 000-10 000	1 000	1 000	1 000
10 000-15 000	1 000	1 000	1 000
15 000-20 000	1 000	1 000	1 000
20 000-30 000	1 000	1 000	1 000
30 000-40 000	1 000	1 000	1 000
40 000-50 000	1 000	1 000	1 000
50 000-100 000	1 000	1 000	1 000
100 000-200 000	1 000	1 000	1 000
200 000-500 000	1 000	1 000	1 000
500 000-1 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000-2 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000-5 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000-10 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000-20 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000-50 000 000	1 000	1 000	1 000
50 000 000-100 000 000	1 000	1 000	1 000
100 000 000-200 000 000	1 000	1 000	1 000
200 000 000-500 000 000	1 000	1 000	1 000
500 000 000-1 000 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000 000-2 000 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000 000-5 000 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000 000-10 000 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000 000-20 000 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000 000-50 000 000 000	1 000	1 000	1 000
50 000 000 000-100 000 000 000	1 000	1 000	1 000
100 000 000 000-200 000 000 000	1 000	1 000	1 000
200 000 000 000-500 000 000 000	1 000	1 000	1 000
500 000 000 000-1 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000 000 000-2 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000 000 000-5 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000 000 000-10 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000 000 000-20 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000 000 000-50 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
50 000 000 000 000-100 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
100 000 000 000 000-200 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
200 000 000 000 000-500 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
500 000 000 000 000-1 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000 000 000 000-2 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000 000 000 000-5 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000 000 000 000-10 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000 000 000 000-20 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000 000 000 000-50 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
50 000 000 000 000 000-100 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
100 000 000 000 000 000-200 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
200 000 000 000 000 000-500 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
500 000 000 000 000 000-1 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000 000 000 000 000-2 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000 000 000 000 000-5 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000 000 000 000 000-10 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000 000 000 000 000-20 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000 000 000 000 000-50 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
50 000 000 000 000 000 000-100 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
100 000 000 000 000 000 000-200 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
200 000 000 000 000 000 000-500 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
500 000 000 000 000 000 000-1 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000 000 000 000 000 000-2 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000 000 000 000 000 000-5 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000 000 000 000 000 000-10 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000 000 000 000 000 000-20 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000 000 000 000 000 000-50 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
50 000 000 000 000 000 000 000-100 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
100 000 000 000 000 000 000 000-200 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
200 000 000 000 000 000 000 000-500 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
500 000 000 000 000 000 000 000-1 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000 000 000 000 000 000 000-2 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000 000 000 000 000 000 000-5 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000 000 000 000 000 000 000-10 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000 000 000 000 000 000 000-20 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000 000 000 000 000 000 000-50 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
50 000 000 000 000 000 000 000 000-100 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
100 000 000 000 000 000 000 000 000-200 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
200 000 000 000 000 000 000 000 000-500 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
500 000 000 000 000 000 000 000 000-1 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000 000 000 000 000 000 000 000-2 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000 000 000 000 000 000 000 000-5 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000 000 000 000 000 000 000 000-10 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000 000 000 000 000 000 000 000-20 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000 000 000 000 000 000 000 000-50 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
50 000 000 000 000 000 000 000 000 000-100 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
100 000 000 000 000 000 000 000 000 000-200 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
200 000 000 000 000 000 000 000 000 000-500 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
500 000 000 000 000 000 000 000 000 000-1 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-2 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-5 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-10 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-20 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-50 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
50 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-100 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
100 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-200 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
200 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-500 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
500 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-1 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-2 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-5 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-10 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-20 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-50 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
50 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-100 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
100 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-200 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
200 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-500 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
500 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-1 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
1 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-2 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
2 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-5 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
5 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-10 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
10 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-20 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000	1 000	1 000
20 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000-50 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000 000	1 000		

BILAGOR TILL ANDRA AVDELNINGEN (6—7)

Bilaga 6

Statsskatterevisionens förslag. Skatteskalor och verkningar

Skatteskalor

Beskatt- ningsbar inkomst 1 000-tal kr	Gift					Ensamstående				
	Gällande grund- skala (100 %)	F. n. till- lämpat uttag (110 %)	Alt. R 1	Alt. R 2	Alt. R 3	Gällande grund- skala (100 %)	F. n. till- lämpat uttag (110 %)	Alt. R 1	Alt. R 2	Alt. R 3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
0—4	12	13,2	11,5	11	10,5	12	13,2	11,5	11	10,5
4—6	12	13,2	11,5	11	10,5	16	17,6	17	17	16
6—8	12	13,2	11,5	11	10,5	20	22,0	22	22	21
8—10	16	17,6	17	17	16	24	26,4	26	25	25
10—12	20	22,0	22	21	21	27	29,7	29	28	28
12—16	25	27,5	27	27	26	30	33,0	32	32	31
16—20	30	33,0	32	31	31	34	37,4	37	36	36
20—30	35	38,5	37	37	36	38	41,8	41	41	40
30—40	40	44,0	43	43	42	42	46,2	45	45	44
40—60	45	49,5	49	48	48	46	50,6	50	49	49
60—100	50	55,0	54	54	53	50	55,0	54	54	53
100—150	55	60,5	60	59	59	55	60,5	60	59	59
150—200	60	65,0	65	65	65	60	65,0	65	65	65
200—	65	65,0	65	65	65	65	65,0	65	65	65

Beräknat skattebortfall för staten år 1957 (miljoner kronor)

Nuvarande skala med 100 % uttag	Alt. R 1	Alt. R 2	Alt. R 3
298	254	336	442

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R1
Ortsgrupp II

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 1 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 1 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	100	87	13	13,0 ¹
4 000	—	—	—	—	216	189	27	12,5 ¹
5 000	91	79	12	13,2 ¹	333	290	43	12,9 ¹
6 000	207	181	26	12,6 ¹	449	391	58	12,9 ¹
8 000	440	383	57	13,0 ¹	732	657	75	10,2
10 000	672	585	87	12,9 ¹	1 082	1 002	80	7,4
12 000	904	788	116	12,8 ¹	1 500	1 417	83	5,5
15 000	1 318	1 173	145	11,0	2 240	2 143	97	4,3
18 000	1 884	1 735	149	7,9	3 089	2 967	122	3,9
20 000	2 368	2 210	158	6,7	3 670	3 530	140	3,8
25 000	3 704	3 513	191	5,2	5 308	5 149	159	3,0
30 000	5 304	5 055	249	4,7	7 147	6 953	194	2,7
40 000	8 774	8 401	373	4,3	10 972	10 694	278	2,5
50 000	12 662	12 202	460	3,6	15 131	14 760	371	2,5
60 000	17 018	16 514	504	3,0	19 584	19 160	424	2,2
80 000	26 097	25 473	624	2,4	28 864	28 301	563	2,0
100 000	35 777	34 977	800	2,2	38 544	37 805	739	1,9
200 000	89 156	87 948	1 208	1,4	92 106	90 978	1 128	1,2
300 000	146 356	145 148	1 208	0,8	149 306	148 178	1 128	0,8
400 000	203 556	202 348	1 208	0,6	206 506	205 378	1 128	0,5

¹ Att skattesänkningarna i dessa skikt inte blir procentuellt lika stora beror endast på avrundningen till hela kronor.

Ställig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R1

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 1 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 1 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	79	12	13,2
4 000	—	—	—	—	207	181	26	12,6
5 000	71	62	9	12,7	323	282	41	12,7
6 000	187	163	24	12,8	440	383	57	13,0
8 000	420	366	54	12,9	720	645	75	10,4
10 000	652	568	84	12,9	1 067	987	80	7,5
12 000	884	770	114	12,9	1 481	1 399	82	5,5
15 000	1 292	1 148	144	11,1	2 219	2 122	97	4,4
18 000	1 844	1 696	148	8,0	3 066	2 945	121	3,9
20 000	2 326	2 170	156	6,7	3 646	3 508	138	3,8
25 000	3 654	3 465	189	5,2	5 279	5 120	159	3,0
30 000	5 246	5 000	246	4,7	7 118	6 924	194	2,7
40 000	8 708	8 336	372	4,3	10 939	10 662	277	2,5
50 000	12 587	12 129	458	3,6	15 095	14 725	370	2,5
60 000	16 943	16 441	502	3,0	19 548	19 125	423	2,2
80 000	26 015	25 392	623	2,4	28 825	28 263	562	1,9
100 000	35 695	34 896	799	2,2	38 505	37 767	738	1,9
200 000	89 059	87 851	1 208	1,4	92 060	90 932	1 128	1,2
300 000	146 259	145 051	1 208	0,8	149 260	148 132	1 128	0,8
400 000	203 459	202 251	1 208	0,6	206 460	205 332	1 128	0,5

Ställig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R1

Ortsgrupp IV

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 1 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 1 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	81	70	11	13,6
4 000	—	—	—	—	197	171	26	13,2
5 000	51	45	6	11,8	313	273	40	12,8
6 000	168	146	22	13,1	429	374	55	12,8
8 000	400	348	52	13,0	706	632	74	10,5
10 000	632	551	81	12,8	1 049	969	80	7,6
12 000	865	753	112	12,9	1 460	1 378	82	5,6
15 000	1 265	1 122	143	11,3	2 195	2 099	96	4,4
18 000	1 811	1 663	148	8,2	3 039	2 919	120	3,9
20 000	2 285	2 129	156	6,8	3 620	3 482	138	3,8
25 000	3 605	3 417	188	5,2	5 247	5 089	158	3,0
30 000	5 188	4 944	244	4,7	7 085	6 892	193	2,7
40 000	8 642	8 272	370	4,3	10 903	10 626	277	2,5
50 000	12 514	12 056	458	3,7	15 055	14 685	370	2,5
60 000	16 869	16 367	502	3,0	19 508	19 085	423	2,2
80 000	25 932	25 311	621	2,4	28 781	28 220	561	1,9
100 000	35 612	34 815	797	2,2	38 461	37 724	737	1,9
200 000	88 961	87 753	1 208	1,4	92 008	90 880	1 128	1,2
300 000	146 161	144 953	1 208	0,8	149 208	148 080	1 128	0,8
400 000	203 361	202 153	1 208	0,6	206 408	205 280	1 128	0,5

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R1
Ortsgrupp V

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 1 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 1 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	71	62	9	12,7
4 000	—	—	—	—	187	163	24	12,8
5 000	32	28	4	12,5	304	264	40	13,2
6 000	148	129	19	12,8	420	366	54	12,9
8 000	380	331	49	12,9	693	620	73	10,5
10 000	612	534	78	12,7	1 034	954	80	7,7
12 000	845	736	109	12,9	1 441	1 360	81	5,6
15 000	1 239	1 097	142	11,5	2 175	2 079	96	4,4
18 000	1 778	1 630	148	8,3	3 016	2 897	119	3,9
20 000	2 244	2 089	155	6,9	3 597	3 460	137	3,8
25 000	3 555	3 369	186	5,2	5 221	5 063	158	3,0
30 000	5 130	4 889	241	4,7	7 055	6 863	192	2,7
40 000	8 576	8 207	369	4,3	10 870	10 595	275	2,5
50 000	12 448	11 991	457	3,7	15 019	14 650	369	2,5
60 000	16 795	16 294	501	3,0	19 472	19 050	422	2,2
80 000	25 850	25 230	620	2,4	28 743	28 182	561	2,0
100 000	35 530	34 734	796	2,2	38 423	37 686	737	1,9
200 000	88 864	87 656	1 208	1,4	91 963	90 835	1 128	1,2
300 000	146 064	144 856	1 208	0,8	149 163	148 035	1 128	0,8
400 000	203 264	202 056	1 208	0,6	206 363	205 235	1 128	0,5

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R2
Ortsgrupp II

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	100	84	16	16,0
4 000	—	—	—	—	216	180	36	16,7
5 000	91	76	15	16,5	333	277	56	16,8
6 000	207	173	34	16,4	449	374	75	16,7
8 000	440	366	74	16,8	732	637	95	13,0
10 000	672	560	112	16,7	1 082	982	100	9,2
12 000	904	753	151	16,7	1 500	1 390	110	7,3
15 000	1 318	1 133	185	14,0	2 240	2 090	150	6,7
18 000	1 884	1 675	209	11,1	3 089	2 907	182	5,9
20 000	2 368	2 150	218	9,2	3 670	3 470	200	5,4
25 000	3 704	3 430	274	7,4	5 308	5 049	259	4,9
30 000	5 304	4 955	349	6,6	7 147	6 853	294	4,1
40 000	8 774	8 301	473	5,4	10 972	10 594	378	3,4
50 000	12 662	12 099	563	4,4	15 131	14 639	492	3,3
60 000	17 018	16 323	695	4,1	19 584	18 951	633	3,2
80 000	26 097	25 173	924	3,5	28 864	28 001	863	3,0
100 000	35 777	34 677	1 100	3,1	38 544	37 505	1 039	2,7
200 000	89 156	87 148	2 008	2,3	92 106	90 178	1 928	2,1
300 000	146 356	144 348	2 008	1,4	149 306	147 378	1 928	1,3
400 000	203 556	201 548	2 008	1,0	206 506	204 578	1 928	0,9

Stallig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R2

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	76	15	16,5
4 000	—	—	—	—	207	173	34	16,4
5 000	71	59	12	16,9	323	269	54	16,7
6 000	187	156	31	16,6	440	366	74	16,8
8 000	420	350	70	16,7	720	625	95	13,2
10 000	652	543	109	16,7	1 067	967	100	9,4
12 000	884	737	147	16,6	1 481	1 372	109	7,4
15 000	1 292	1 108	184	14,2	2 219	2 070	149	6,7
18 000	1 844	1 636	208	11,3	3 066	2 885	181	5,9
20 000	2 326	2 110	216	9,3	3 646	3 448	198	5,4
25 000	3 654	3 383	271	7,4	5 279	5 020	259	4,9
30 000	5 246	4 900	346	6,6	7 118	6 824	294	4,1
40 000	8 708	8 236	472	5,4	10 939	10 562	377	3,4
50 000	12 587	12 027	560	4,4	15 095	14 604	491	3,3
60 000	16 943	16 251	692	4,1	19 548	18 916	632	3,2
80 000	26 015	25 092	923	3,5	28 825	27 963	862	3,0
100 000	35 695	34 596	1 099	3,1	38 505	37 467	1 038	2,7
200 000	89 059	87 051	2 008	2,3	92 060	90 132	1 928	2,1
300 000	146 259	144 251	2 008	1,4	149 260	147 332	1 928	1,3
400 000	203 459	201 451	2 008	1,0	206 460	204 532	1 928	0,9

Stallig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R2

Ortsgrupp IV

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	81	67	14	17,3
4 000	—	—	—	—	197	164	33	16,8
5 000	51	43	8	15,7	313	261	52	16,6
6 000	168	140	28	16,7	429	357	72	16,8
8 000	400	333	67	16,8	706	612	94	13,3
10 000	632	527	105	16,6	1 049	949	100	9,5
12 000	865	720	145	16,8	1 460	1 352	108	7,4
15 000	1 265	1 082	183	14,5	2 195	2 048	147	6,7
18 000	1 811	1 604	207	11,4	3 039	2 859	180	5,9
20 000	2 285	2 069	216	9,5	3 620	3 422	198	5,5
25 000	3 605	3 337	268	7,4	5 247	4 989	258	4,9
30 000	5 188	4 844	344	6,6	7 085	6 792	293	4,1
40 000	8 642	8 172	470	5,4	10 903	10 526	377	3,5
50 000	12 514	11 956	558	4,5	15 055	14 565	490	3,3
60 000	16 869	16 179	690	4,1	19 508	18 877	631	3,2
80 000	25 932	25 011	921	3,6	28 781	27 920	861	3,0
100 000	35 612	34 515	1 097	3,1	38 461	37 424	1 037	2,7
200 000	88 961	86 953	2 008	2,3	92 008	90 080	1 928	2,1
300 000	146 161	144 153	2 008	1,4	149 208	147 280	1 928	1,3
400 000	203 361	201 353	2 008	1,0	206 408	204 480	1 928	0,9

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R2

Ortsgrupp V

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	71	59	12	16,9
4 000	—	—	—	—	187	156	31	16,6
5 000	32	26	6	18,8	304	253	51	16,8
6 000	148	123	25	16,9	420	350	70	16,7
8 000	380	317	63	16,6	693	600	93	13,4
10 000	612	510	102	16,7	1 034	934	100	9,7
12 000	845	704	141	16,7	1 441	1 335	106	7,4
15 000	1 239	1 057	182	14,7	2 175	2 028	147	6,8
18 000	1 778	1 573	205	11,5	3 016	2 837	179	5,9
20 000	2 244	2 029	215	9,6	3 597	3 400	197	5,5
25 000	3 555	3 290	265	7,5	5 221	4 964	257	4,9
30 000	5 130	4 789	341	6,6	7 055	6 763	292	4,1
40 000	8 576	8 107	469	5,5	10 870	10 495	375	3,4
50 000	12 448	11 891	557	4,5	15 019	14 531	488	3,2
60 000	16 795	16 107	688	4,1	19 472	18 843	629	3,2
80 000	25 850	24 930	920	3,6	28 743	27 882	861	3,0
100 000	35 530	34 434	1 096	3,1	38 423	37 386	1 037	2,7
200 000	88 864	86 856	2 008	2,3	91 963	90 035	1 928	2,1
300 000	146 064	144 056	2 008	1,4	149 163	147 235	1 928	1,3
400 000	203 264	201 256	2 008	1,0	206 363	204 435	1 928	0,9

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R3

Ortsgrupp II

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 3 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 3 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	100	80	20	20,0
4 000	—	—	—	—	216	172	44	20,4
5 000	91	72	19	20,9	333	265	68	20,4
6 000	207	165	42	20,3	449	357	92	20,5
8 000	440	350	90	20,5	732	606	126	17,2
10 000	672	534	138	20,5	1 082	933	149	13,8
12 000	904	719	185	20,5	1 500	1 330	170	11,3
15 000	1 318	1 078	240	18,2	2 240	2 030	210	9,4
18 000	1 884	1 614	270	14,3	3 089	2 828	261	8,4
20 000	2 368	2 071	297	12,5	3 670	3 373	297	8,1
25 000	3 704	3 330	374	10,1	5 308	4 948	360	6,8
30 000	5 304	4 828	476	9,0	7 147	6 708	439	6,1
40 000	8 774	8 086	688	7,8	10 972	10 361	611	5,6
50 000	12 662	11 799	863	6,8	15 131	14 339	792	5,2
60 000	17 018	16 023	995	5,8	19 584	18 651	933	4,8
80 000	26 097	24 806	1 291	4,9	28 864	27 616	1 248	4,3
100 000	35 777	34 134	1 643	4,6	38 544	36 944	1 600	4,2
200 000	89 156	86 448	2 708	3,0	92 106	89 478	2 628	2,9
300 000	146 356	143 648	2 708	1,9	149 306	146 678	2 628	1,8
400 000	203 556	200 848	2 708	1,3	206 506	203 878	2 628	1,3

Stallig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R3

Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 3 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 3 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	72	19	20,9
4 000	—	—	—	—	207	165	42	20,3
5 000	71	57	14	19,7	323	257	66	20,4
6 000	187	149	38	20,3	440	350	90	20,5
8 000	420	334	86	20,5	720	594	126	17,5
10 000	652	519	133	20,4	1 067	918	149	14,0
12 000	884	703	181	20,5	1 481	1 312	169	11,4
15 000	1 292	1 054	238	18,4	2 219	2 010	209	9,4
18 000	1 844	1 576	268	14,5	3 066	2 806	260	8,5
20 000	2 326	2 032	294	12,6	3 646	3 351	295	8,1
25 000	3 654	3 283	371	10,2	5 279	4 920	359	6,8
30 000	5 246	4 774	472	9,0	7 118	6 680	438	6,2
40 000	8 708	8 023	685	7,9	10 939	10 330	609	5,6
50 000	12 587	11 727	860	6,8	15 095	14 304	791	5,2
60 000	16 943	15 951	992	5,9	19 548	18 616	932	4,8
80 000	26 015	24 726	1 289	5,0	28 825	27 578	1 247	4,3
100 000	35 695	34 054	1 641	4,6	38 505	36 906	1 599	4,2
200 000	89 059	86 351	2 708	3,0	92 060	89 432	2 628	2,9
300 000	146 259	143 551	2 708	1,9	149 260	146 632	2 628	1,8
400 000	203 459	200 751	2 708	1,3	206 460	203 832	2 628	1,3

Stallig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R3

Ortsgrupp IV

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 3 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 3 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	81	64	17	21,0
4 000	—	—	—	—	197	156	41	20,8
5 000	51	41	10	19,6	313	249	64	20,4
6 000	168	133	35	20,8	429	341	88	20,5
8 000	400	318	82	20,5	706	582	124	17,6
10 000	632	503	129	20,4	1 049	902	147	14,0
12 000	865	688	177	20,5	1 460	1 292	168	11,5
15 000	1 265	1 030	235	18,6	2 195	1 988	207	9,4
18 000	1 811	1 544	267	14,7	3 039	2 781	258	8,5
20 000	2 285	1 993	292	12,8	3 620	3 327	293	8,1
25 000	3 605	3 237	368	10,2	5 247	4 889	358	6,8
30 000	5 188	4 720	468	9,0	7 085	6 648	437	6,2
40 000	8 642	7 960	682	7,9	10 903	10 295	608	5,6
50 000	12 514	11 656	858	6,9	15 055	14 265	790	5,2
60 000	16 869	15 879	990	5,9	19 508	18 577	931	4,8
80 000	25 932	24 647	1 285	5,0	28 781	27 536	1 245	4,3
100 000	35 612	33 975	1 637	4,6	38 461	36 864	1 597	4,2
200 000	88 961	86 253	2 708	3,0	92 008	89 380	2 628	2,9
300 000	146 161	143 453	2 708	1,9	149 208	146 580	2 628	1,8
400 000	203 361	200 653	2 708	1,3	206 408	203 780	2 628	1,3

Ställig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R3
Ortsgrupp V

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 3 kr	Skatteminskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 3 kr	Skatteminskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	71	57	14	19,7
4 000	—	—	—	—	187	149	38	20,3
5 000	32	25	7	21,9	304	241	63	20,7
6 000	148	118	30	20,3	420	334	86	20,5
8 000	380	302	78	20,5	693	570	123	17,7
10 000	612	487	125	20,4	1 034	887	147	14,2
12 000	845	672	173	20,5	1 441	1 275	166	11,5
15 000	1 239	1 006	233	18,8	2 175	1 968	207	9,5
18 000	1 778	1 513	265	14,9	3 016	2 759	257	8,5
20 000	2 244	1 954	290	12,9	3 597	3 305	292	8,1
25 000	3 555	3 190	365	10,3	5 221	4 864	357	6,8
30 000	5 130	4 666	464	9,0	7 055	6 620	435	6,2
40 000	8 576	7 897	679	7,9	10 870	10 264	606	5,6
50 000	12 448	11 593	855	6,9	15 019	14 231	788	5,2
60 000	16 795	15 807	988	5,9	19 472	18 543	929	4,8
80 000	25 850	24 567	1 283	5,0	28 743	27 499	1 244	4,3
100 000	35 530	33 895	1 635	4,6	38 423	36 827	1 596	4,2
200 000	88 864	86 156	2 708	3,0	91 963	89 335	2 628	2,9
300 000	146 064	143 356	2 708	1,9	149 163	146 535	2 628	1,8
400 000	203 264	200 556	2 708	1,3	206 363	203 735	2 628	1,3

Den totala marginalskattens storlek¹ vid enbart arbetsinkomst
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Marginalskatt i procent för							
	Gift				Ensamstående			
	enligt nuva- rande ordning	enligt alt. R 1	enligt alt. R 2	enligt alt. R 3	enligt nuva- rande ordning	enligt alt. R 1	enligt alt. R 2	enligt alt. R 3
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	12,0	12,0	12,0	12,0	23,6	22,1	21,7	21,2
4 000	12,0	12,0	12,0	12,0	23,6	22,1	21,7	21,2
5 000	23,6	22,1	21,7	21,2	23,6	22,1	21,7	21,2
6 000	23,6	22,1	21,7	21,2	23,6	22,1	21,7	21,2
8 000	23,6	22,1	21,7	21,2	27,5	27,0	27,0	26,1
10 000	23,6	22,1	21,7	21,2	31,4	31,4	31,4	30,5
12 000	23,6	22,1	21,7	21,2	35,2	34,9	34,0	34,0
15 000	27,5	27,0	27,0	26,1	38,1	37,5	36,6	36,6
18 000	31,4	31,4	30,5	30,5	41,0	40,2	40,2	39,3
20 000	36,2	35,8	35,8	34,9	41,0	40,2	40,2	39,3
25 000	41,0	40,2	39,3	39,3	48,8	48,1	48,1	47,2
30 000	45,9	44,6	44,6	43,7	48,8	48,1	48,1	47,2
40 000	50,7	49,8	49,8	49,0	52,7	51,6	51,6	50,7
50 000	55,6	55,1	54,2	54,2	56,5	56,0	55,1	55,1
60 000	55,6	55,1	54,2	54,2	56,5	56,0	55,1	55,1
80 000	60,4	59,5	59,5	58,6	60,4	59,5	59,5	58,6
100 000	60,4	59,5	59,5	58,6	60,4	59,5	59,5	58,6
200 000	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2
300 000	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2
400 000	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2

¹ Häri ingår — förutom statlig inkomstskatt — kommunal inkomstskatt efter en utdebitering av 12 kronor per skattekrona.

Total inkomstskatt¹ enligt nuvarande ordning och enligt alt. R1
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 1 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 1 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	85	85	—	—	260	248	12	4,6
4 000	205	205	—	—	496	470	26	5,2
5 000	396	387	9	2,3	732	691	41	5,6
6 000	632	608	24	3,8	969	912	57	5,9
8 000	1 105	1 051	54	4,9	1 489	1 414	75	5,0
10 000	1 577	1 493	84	5,3	2 076	1 996	80	3,9
12 000	2 049	1 935	114	5,6	2 730	2 648	82	3,0
15 000	2 817	2 673	144	5,1	3 828	3 731	97	2,5
18 000	3 729	3 581	148	4,0	5 035	4 914	121	2,4
20 000	4 451	4 295	156	3,5	5 855	5 717	138	2,4
25 000	6 379	6 190	189	3,0	8 088	7 929	159	2,0
30 000	8 571	8 325	246	2,9	10 527	10 333	194	1,8
40 000	13 233	12 861	372	2,8	15 548	15 271	277	1,8
50 000	18 312	17 854	458	2,5	20 904	20 534	370	1,8
60 000	23 868	23 366	502	2,1	26 557	26 134	423	1,6
80 000	35 340	34 717	623	1,8	38 234	37 672	562	1,5
100 000	47 420	46 621	799	1,7	50 314	49 576	738	1,5
200 000	112 784	111 576	1 208	1,1	115 869	114 741	1 128	1,0
300 000	181 984	180 776	1 208	0,7	185 069	183 941	1 128	0,6
400 000	251 184	249 976	1 208	0,5	254 269	253 141	1 128	0,4

¹ Häri ingår — förutom statlig inkomstskatt — kommunal inkomstskatt efter en utdebitering av 12 kronor per skattekrona.

Total inkomstskatt¹ enligt nuvarande ordning och enligt alt. R2
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	85	85	—	—	260	245	15	5,8
4 000	205	205	—	—	496	462	34	6,9
5 000	396	384	12	3,0	732	678	54	7,4
6 000	632	601	31	4,9	969	895	74	7,6
8 000	1 105	1 035	70	6,3	1 489	1 394	95	6,4
10 000	1 577	1 468	109	6,9	2 076	1 976	100	4,8
12 000	2 049	1 902	147	7,2	2 730	2 621	109	4,0
15 000	2 817	2 633	184	6,5	3 828	3 679	149	3,9
18 000	3 729	3 521	208	5,6	5 035	4 854	181	3,6
20 000	4 451	4 235	216	4,9	5 855	5 657	198	3,4
25 000	6 379	6 108	271	4,2	8 088	7 829	259	3,2
30 000	8 571	8 225	346	4,0	10 527	10 233	294	2,8
40 000	13 233	12 761	472	3,6	15 548	15 171	377	2,4
50 000	18 312	17 752	560	3,1	20 904	20 413	491	2,3
60 000	23 868	23 176	692	2,9	26 557	25 925	632	2,4
80 000	35 340	34 417	923	2,6	38 234	37 372	862	2,3
100 000	47 420	46 321	1 099	2,3	50 314	49 276	1 038	2,1
200 000	112 784	110 776	2 008	1,8	115 869	113 941	1 928	1,7
300 000	181 984	179 976	2 008	1,1	185 069	183 141	1 928	1,0
400 000	251 184	249 176	2 008	0,8	254 269	252 341	1 928	0,8

¹ Här ingår — förutom statlig inkomstskatt — kommunal inkomstskatt efter en utdebitering av 12 kronor per skattekrona.

Total inkomstskatt¹ enligt nuvarande ordning och enligt alt. R3
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 3 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 3 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	85	85	—	—	260	241	19	7,3
4 000	205	205	—	—	496	454	42	8,5
5 000	396	382	14	3,5	732	666	66	9,0
6 000	632	594	38	6,0	969	879	90	9,3
8 000	1 105	1 019	86	7,8	1 489	1 363	126	8,5
10 000	1 577	1 444	133	8,4	2 076	1 927	149	7,2
12 000	2 049	1 868	181	8,8	2 730	2 561	169	6,2
15 000	2 817	2 579	238	8,4	3 828	3 619	209	5,5
18 000	3 729	3 461	268	7,2	5 035	4 775	260	5,2
20 000	4 451	4 157	294	6,6	5 855	5 560	295	5,0
25 000	6 379	6 008	371	5,8	8 088	7 729	359	4,4
30 000	8 571	8 099	472	5,5	10 527	10 089	438	4,2
40 000	13 233	12 548	685	5,2	15 548	14 939	609	3,9
50 000	18 312	17 452	860	4,7	20 904	20 113	791	3,8
60 000	23 868	22 876	992	4,2	26 557	25 625	932	3,5
80 000	35 340	34 051	1 289	3,6	38 234	36 987	1 247	3,3
100 000	47 420	45 779	1 641	3,5	50 314	48 715	1 599	3,2
200 000	112 784	110 076	2 708	2,4	115 869	113 241	2 628	2,3
300 000	181 984	179 276	2 708	1,5	185 069	182 441	2 628	1,4
400 000	251 184	248 476	2 708	1,1	254 269	251 641	2 628	1,0

¹ Här ingår — förutom statlig inkomstskatt — kommunal inkomstskatt efter en utdebitering av 12 kronor per skattekrona.

*Total inkomstskatt¹ i procent av årsinkomst enligt nuvarande ordning och enligt
alt. R1, R2 och R3
Ortsgrupp III*

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt	Skatt enligt alt.			Nuvarande skatt	Skatt enligt alt.		
		R 1	R 2	R 3		R 1	R 2	R 3
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	2,8	2,8	2,8	2,8	8,7	8,3	8,2	8,0
4 000	5,1	5,1	5,1	5,1	12,4	11,8	11,6	11,4
5 000	7,9	7,7	7,7	7,6	14,6	13,8	13,6	13,3
6 000	10,5	10,1	10,0	9,9	16,2	15,2	14,9	14,7
8 000	13,8	13,1	12,9	12,7	18,6	17,7	17,4	17,0
10 000	15,8	14,9	14,7	14,4	20,8	20,0	19,8	19,3
12 000	17,1	16,1	15,9	15,6	22,8	22,1	21,8	21,3
15 000	18,8	17,8	17,6	17,2	25,5	24,9	24,5	24,1
18 000	20,7	19,9	19,6	19,2	28,0	27,3	27,0	26,5
20 000	22,3	21,5	21,2	20,8	29,3	28,6	28,3	27,8
25 000	25,5	24,8	24,4	24,0	32,4	31,7	31,3	30,9
30 000	28,6	27,8	27,4	27,0	35,1	34,4	34,1	33,6
40 000	33,1	32,2	31,9	31,4	38,9	38,2	37,9	37,3
50 000	36,6	35,7	35,5	34,9	41,8	41,1	40,8	40,2
60 000	39,8	38,9	38,6	38,1	44,3	43,6	43,2	42,7
80 000	44,2	43,4	43,0	42,6	47,8	47,1	46,7	46,2
100 000	47,4	46,6	46,3	45,8	50,3	49,6	49,3	48,7
200 000	56,4	55,8	55,4	55,0	57,9	57,4	57,0	56,6
300 000	60,7	60,3	60,0	59,8	61,7	61,3	61,0	60,8
400 000	62,8	62,5	62,3	62,1	63,6	63,3	63,1	62,9

¹ Här ingår — förutom statlig inkomstskatt — kommunal inkomstskatt efter en utdebitering av 12 kronor per skattekrona.

Andra skalor och deras verkningar

Skalorna R4, R5 och R6 förutsätter en höjning av de statliga ortsavdragen med 400 kronor för gifta, med 300 kronor för ogifta med barn och med 200 kronor för ensamstående.

Skalan R7 förutsätter en höjning av de statliga ortsavdragen med 600 kronor för gifta, med 450 kronor för ogifta med barn och med 300 kronor för ensamstående.

Skatteskalor

Beskatt- ningsbar inkomst 1 000-tal kr	Gift					Ensamstående				
	Nuva- rande skala med 110 % uttag	Alt. R 4	Alt. R 5	Alt. R 6	Alt. R 7	Nuva- rande skala med 110 % uttag	Alt. R 4	Alt. R 5	Alt. R 6	Alt. R 7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
0—4	13,2	12,5	12	11,5	13	13,2	12,5	12	11,5	13
4—5	13,2	12,5	12	11,5	13	17,6	18	18	17	13
5—6	13,2	12,5	12	11,5	13	17,6	18	18	17	18
6—7	13,2	12,5	12	11,5	13	22,0	22	21	21	18
7—8	13,2	12,5	12	11,5	13	22,0	22	21	21	23
8—10	17,6	18	18	17	13	26,4	26	25	24	23
10—12	22,0	23	22	21	20	29,7	29	28	28	27
12—13	27,5	27	27	26	20	33,0	32	32	31	27
13—16	27,5	27	27	26	25	33,0	32	32	31	31
16—20	33,0	32	31	31	30	37,4	37	36	36	35
20—25	38,5	37	37	36	35	41,8	41	41	40	39
25—30	38,5	37	37	36	40	41,8	41	41	40	43
30—40	44,0	43	43	42	45	46,2	45	45	44	47
40—60	49,5	49	48	48	50	50,6	50	49	49	51
60—100	55,0	54	54	53	55	55,0	54	54	53	55
100—150	60,5	60	59	59	60	60,5	60	59	59	60
150—	65,0	65	65	65	65	65,0	65	65	65	65

Anm. Alt. R7 avviker från övriga alternativ i fråga om inkomstskiktens bredd.

Beräknat skattebortfall för staten år 1957 (miljoner kronor)

Alt. R 4	Alt. R 5	Alt. R 6	Alt. R 7
256	338	442	396

Ställig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R4
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 4 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 4 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	61	30	33,0
4 000	—	—	—	—	207	171	36	17,4
5 000	71	17	54	76,1	323	281	42	13,0
6 000	187	127	60	32,1	440	391	49	11,1
8 000	420	347	73	17,4	720	660	60	8,3
10 000	652	567	85	13,0	1 067	1 003	64	6,0
12 000	884	787	97	11,0	1 481	1 407	74	5,0
15 000	1 292	1 169	123	9,5	2 219	2 124	95	4,3
18 000	1 844	1 723	121	6,6	3 066	2 941	125	4,1
20 000	2 326	2 182	144	6,2	3 646	3 504	142	3,9
25 000	3 654	3 457	197	5,4	5 279	5 104	175	3,3
30 000	5 246	4 972	274	5,2	7 118	6 902	216	3,0
40 000	8 708	8 284	424	4,9	10 939	10 632	307	2,8
50 000	12 587	12 068	519	4,1	15 095	14 685	410	2,7
60 000	16 943	16 365	578	3,4	19 548	19 085	463	2,4
80 000	26 015	25 296	719	2,8	28 825	28 215	610	2,1
100 000	35 695	34 800	895	2,5	38 505	37 719	786	2,0
200 000	89 059	87 711	1 348	1,5	92 060	90 862	1 198	1,3
300 000	146 259	144 911	1 348	0,9	149 260	148 062	1 198	0,8
400 000	203 459	202 111	1 348	0,7	206 460	205 262	1 198	0,6

Ställig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R5
Ortsgrupp III

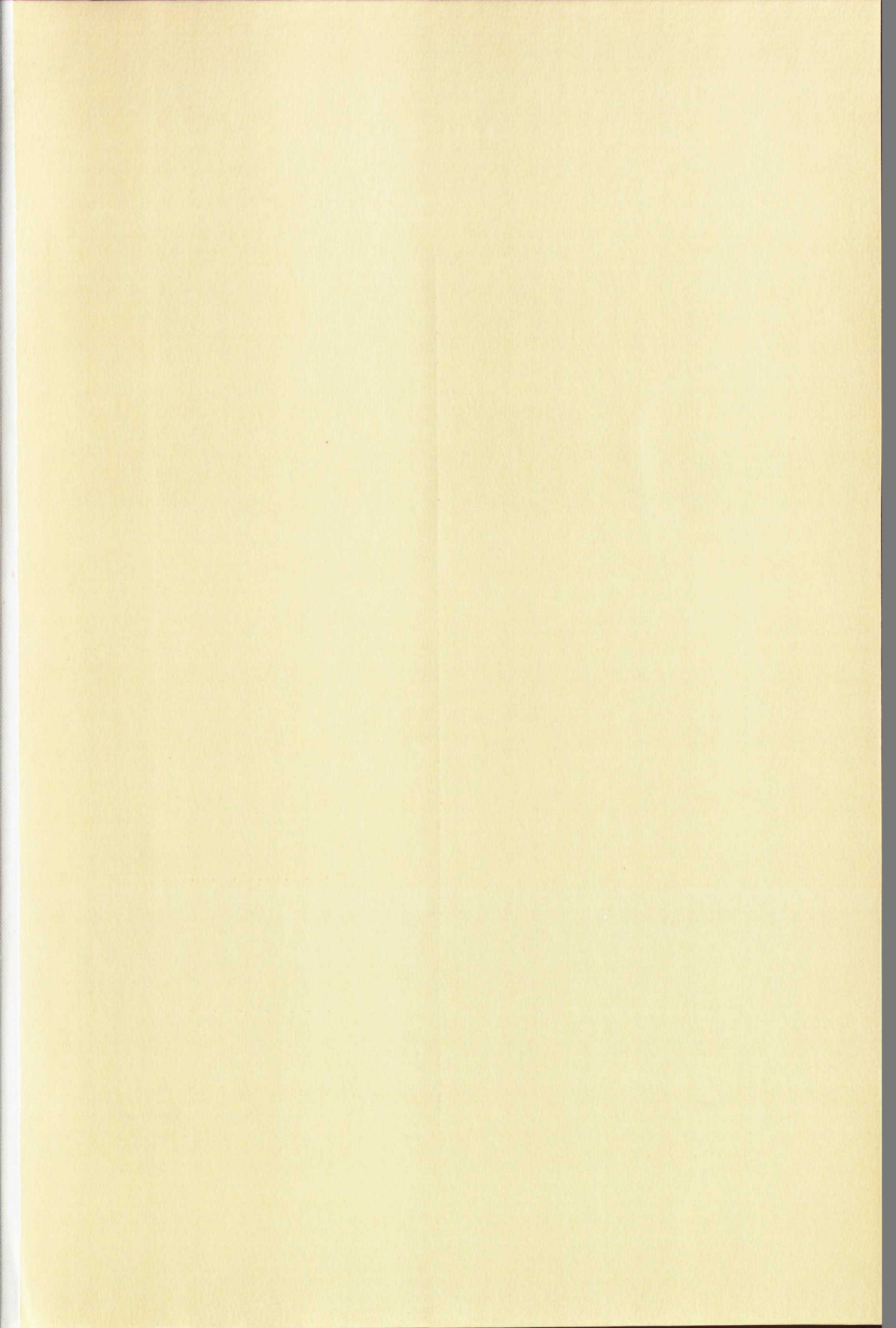
Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 5 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 5 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	59	32	35,2
4 000	—	—	—	—	207	164	43	20,8
5 000	71	17	54	76,1	323	270	53	16,4
6 000	187	122	65	34,8	440	376	64	14,5
8 000	420	334	86	20,5	720	640	80	11,1
10 000	652	545	107	16,4	1 067	976	91	8,5
12 000	884	756	128	14,5	1 481	1 362	119	8,0
15 000	1 292	1 129	163	12,6	2 219	2 054	165	7,4
18 000	1 844	1 668	176	9,5	3 066	2 861	205	6,7
20 000	2 326	2 122	204	8,8	3 646	3 424	222	6,1
25 000	3 654	3 379	275	7,5	5 279	4 986	293	5,6
30 000	5 246	4 872	374	7,1	7 118	6 782	336	4,7
40 000	8 708	8 184	524	6,0	10 939	10 512	427	3,9
50 000	12 587	11 968	619	4,9	15 095	14 546	549	3,6
60 000	16 943	16 179	764	4,5	19 548	18 858	690	3,5
80 000	26 015	24 996	1 019	3,9	28 825	27 895	930	3,2
100 000	35 695	34 500	1 195	3,3	38 505	37 399	1 106	2,9
200 000	89 059	86 911	2 148	2,4	92 060	90 042	2 018	2,2
300 000	146 259	144 111	2 148	1,5	149 260	147 242	2 018	1,4
400 000	203 459	201 311	2 148	1,1	206 460	204 442	2 018	1,0

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R6
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 6 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 6 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	56	35	38,5
4 000	—	—	—	—	207	157	50	24,2
5 000	71	16	55	77,5	323	259	64	19,8
6 000	187	117	70	37,4	440	360	80	18,2
8 000	420	320	100	23,8	720	611	109	15,1
10 000	652	522	130	19,9	1 067	936	131	12,3
12 000	884	724	160	18,1	1 481	1 318	163	11,0
15 000	1 292	1 080	212	16,4	2 219	1 994	225	10,1
18 000	1 844	1 592	252	13,7	3 066	2 784	282	9,2
20 000	2 326	2 028	298	12,8	3 646	3 329	317	8,7
25 000	3 654	3 259	395	10,8	5 279	4 886	393	7,4
30 000	5 246	4 730	516	9,8	7 118	6 640	478	6,7
40 000	8 708	7 955	753	8,6	10 939	10 282	657	6,0
50 000	12 587	11 651	936	7,4	15 095	14 246	849	5,6
60 000	16 943	15 859	1 084	6,4	19 548	18 558	990	5,1
80 000	26 015	24 614	1 401	5,4	28 825	27 512	1 313	4,6
100 000	35 695	33 942	1 753	4,9	38 505	36 840	1 665	4,3
200 000	89 059	86 191	2 868	3,2	92 060	89 342	2 718	3,0
300 000	146 259	143 391	2 868	2,0	149 260	146 542	2 718	1,8
400 000	203 459	200 591	2 868	1,4	206 460	203 742	2 718	1,3

Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R7
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 7 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 7 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	51	40	44,0
4 000	—	—	—	—	207	165	42	20,3
5 000	71	—	71	100,0	323	279	44	13,6
6 000	187	107	80	42,8	440	394	46	10,5
8 000	420	335	85	20,2	720	623	97	13,5
10 000	652	564	88	13,5	1 067	929	138	12,9
12 000	884	793	91	10,3	1 481	1 311	170	11,5
15 000	1 292	1 136	156	12,1	2 219	1 956	263	11,9
18 000	1 844	1 576	268	14,5	3 066	2 693	373	12,2
20 000	2 326	1 935	391	16,8	3 646	3 238	408	11,2
25 000	3 654	3 112	542	14,8	5 279	4 752	527	10,0
30 000	5 246	4 529	717	13,7	7 118	6 458	660	9,3
40 000	8 708	7 933	775	8,9	10 939	10 326	613	5,6
50 000	12 587	11 893	694	5,5	15 095	14 532	563	3,7
60 000	16 943	16 270	673	4,0	19 548	19 020	528	2,7
80 000	26 015	25 367	648	2,5	28 825	28 322	503	1,7
100 000	35 695	35 047	648	1,8	38 505	38 002	503	1,3
200 000	89 059	88 101	958	1,1	92 060	91 277	783	0,9
300 000	146 259	145 301	958	0,7	149 260	148 477	783	0,5
400 000	203 459	202 501	958	0,5	206 460	205 677	783	0,4

Statens offentliga utredningar 1955

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättskipning. Fångvård.

Vidlyftiga rättegångar. [10]
Sekretessen vid förundersökning i brottmål. [17]
Ny bagerilag. Arbetstidsutredningens betänkande.
6. [24]
Räjongplanens fullföljande. [40]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

Administrativt rättsskydd. [19]
Tjänstebostäder. [30]

Kommunalförvaltning.

Statens och kommunernas finansväsen.

1955 års statsskatterevison. Betänkande med förslag
till nya skatteskalor. [48]

Politi.

Betänkande med förslag till läkemedelsförordning.
[44]

Nationalekonomi och socialpolitik.

Bostadskollektiva kommittén. 3. Tvätt. [8] 4. Sam-
lingslokaler. [28]
Pennyvärdeundersökningen. 1. Utlandstransaktio-
nerna och den svenska ekonomin. [13] 2. Finans-
politikens ekonomiska teori. [25]
Pris och prestation i handeln. [16]
Förslag till ny förordning om erkända arbetslös-
hetskassor m. m. [27]
Samhället och barnfamiljerna. [29]
Arbetskraftsbehovet inom offentlig verksamhet. [34]
Hyresregleringskommitténs betänkande. 4. Hyres-
regleringens avveckling m. m. [35]
Utredningshen. [37]
Statsstöd för samlingslokaler. [39]
Arbetskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen. [41]
Besittningsskydd för hyresgäst. [46]

Hälsa- och sjukvård.

Statens sjukhusutredning av år 1943. 8. Rationalise-
ring av sjukhusdriften. [12]
Undersökningar rörande små avloppsreningsanlägg-
ningar. [18]

Allmänt näringsväsen.

Konkurrens och priser. [45]

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Lag om jordbrukskasserörelsen m. m. [1]
Prissättningen på jordbruksprodukter. Bilaga 1. [5]
Det mindre jordbrukets möjligheter att uppnå bät-
tre lönsamhet. [7]
Flygfotogrammetrisk verksamhet. [26]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Vattenvården. [6]
Frågan om statsinlösen av stamaktierna i LKAB. [9]

Industri.

Handel och sjöfart.

Stöd åt den mindre och medelstora skeppsfarten [2]
Tobakshandelsregleringen. [38]

Kommunikationsväsen.

Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 20—21. Detalj-
distributörerna samt deras råkraftkostnader och
priser vid distribution av elektrisk kraft. Koppar-
bergs och Gävleborgs län. [15] 22—24. Västerbotten-
lands, Jämtlands och Västerbottens län. [22]
Busslinjeutredningen. 2. Betänkande rörande över-
syn av vissa bestämmelser i 1940 års förordning
angående yrkesmässig automobiltrafik m. m. jämte
förslag till lag angående företag, som driva yrkes-
mässig trafik med omnibus. [23]
Luftfartslag. [42]

Bank-, kredit- och penningväsen.

Om riksbankens sedelutgivningsrätt och därmed
sammanhängande penningpolitiska frågor. [43]

Försäkringsväsen.

Allmän pensionsförsäkring. [32]

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen.

Audlig odling i övrigt.

Psykologisk utbildning och forskning. [11]
Handelsutbildningskommitténs betänkande och för-
slag. 2. Yrkesskolornas handelsundervisning m. m.
[14]
Det döva barnets språk- och talutveckling. [20]
Tekniska skolutbildningen. [21]
Skolväsendets lokala och regionala ledning samt
lärarytillsättningen. [31]
Lag angående jordfästning och gravsättning m. m.
[36]
Kyrkomötets grundlagsenliga befogenheter m. m.
[47]

Försvarsväsen.

Utrikes ärenden. Internationell rätt.

Nordiska parlamentariska kommittén. 9 och 10. Nor-
diska post- och teletaxor. [3 o. 4] 11. Nordiska
vägtrafikbestämmelser m. m. [33]